

MARS ÇALIŞMALARINA KATILAN İLK TÜRK: SAADET YÜNCÜ İLE RÖPORTAJ

Yüksek Mimar Saadet Yüncü, Londra'daki köklü mimarlık okulu Architectural Association'ın her yıl düzenlediği AA Jordan Visiting School kapsamında Ürdün'deki Mars çalışmalarına 2017 yılında katılma hakkı sağlayan on kişiden biriydi ve kendisi bu çalışmalara katılan ilk Türk yüksek mimar oldu. Türkiye'yi uluslararası alanda temsil eden ve Türkiye'nin gurur kaynağı olan Saadet Yüncü ile hayat hikayesi, deneyimleri ve başarının yolları hakkında bir röportaj gerçekleştirdik.

Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz? Eğitim hayatınızdan bahsedebilir misiniz, şu ana kadar hangi serüvenlerden geçtiniz?
Saadet Yüncü: Sekizinci kuşak olarak Tekirdağlı yerel bir ailenin kızıyım. Üniversite eğitimine kadar Tekirdağ'da devlete ait okullarda eğitimlerimi tamamladım. Lise zamanlarında, Avrupa Bir-

liği tarafından proje yazma eğitimleri alarak çeşitli uluslararası projeler yazdım. Avrupa Birliği kapsamında yazdığım projelere dünyanın her yerinden birçok insan katıldı. Farklı ülkelerden projelere katılan insanlar Tekirdağ'a geldi ve çeşitli kültürel bilgi değişimi yaşadık. Bunun gibi birçok sosyal sorumluluk projeleri ürettim.

Yaptığım çalışmalarımın yanı sıra lise zamanlarında pek çok kez örnek öğrenci seçildim. Tekirdağ Valisi, dönemin Başbakanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan ve dönemin Cumhurbaşkanı Sn. Abdullah Gül tarafından örnek öğrenci seçilerek makamlarından davetler aldım. Cumhurbaşkanlık makamı tarafından Türkiye Temsilcisi olarak İspanya'ya gönderildim. Akabinde İstanbul Bilgi Üniversitesinde, mimar-

lık lisans eğitimimi tamamladım. Lisans eğitimim süresince, birçok uluslararası projelerde yer aldım. İstanbul Raylı Sistemler M a r m a r a y Projesi, Almanya Mü-

nih uluslararası Leitwerk AG'de, İsviçre'de uluslararası Royal Bam Group'ta BIM departmanında ve ETH Zürich Robotik Kodlama, ABD Sciarc ve Harvard iş birliği ile uluslararası eğitim atölyelerinde yapay zekâ, robotik kodlama, yazılım programları, dijital fabrikasyon, parametrik ve hesaplamalı tasarım, mimari ve kentsel tasarım, master plan konularında görev aldım. Çeşitli uluslararası araştırma çalışmalarına katıldım.

Lisans eğitimim sonrasında yüksek lisans döneminde, Endüstri ve Sanayi Devrimi, Endüstri 4.0, Makineleşme, Otomasyon, Enerji ve Sistem üretimi konuları üzerine ve Zonguldak ilinin "Master Plan Dönüşüm"ü üzerine çalıştım. Namık Kemal Üniversitesi'nde serbest öğretim görevlisi olarak Güzel Sanatlar, Tasarım

ve Mimarlık Fakültesi Mimari Bölümünde tasarım dersleri verdim. Şu anda kamu sektörü için teknolojik sistemler, bilişim ve siber güvenlik alanlarında projeler yürütüyorum.

Sizi mimarlığa iten, bu işi severek yapmanızı sağlayan etkenler nelerdir?
Saadet Yüncü: Sanırım bu sorunun cevabı annem. Annem moda tasarımcısı, stilist ve modelist. Kendisi bir tasarımcı ve yaratıcı olarak küçüklüğümden beri hep çok farklı şeyler tasarlardı. Sanırım o ruhu bana da aşılamış. Mimarlık mesleğini mühendislikten ayıran, içindeki sanatsal ruh ve tasarım anlayışı olduğunu düşünürüm. Genetik kodlarımdan gelen tasarım anlayışı beni mimarlığa itti. Ben de mimarlığın üzerine teknolojiyi koydum.

YAZININ DEVAMI SAYFA D2'DE!

UNITED INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL/ BELÇİKA: YILDIRIM ALİM DOĞRUGÜVEN İLE RÖPORTAJ

Belçika'da United International Business School'da üniversite eğitimi görmekte olan, öncesinde lise eğitimini ise Türkiye'de tamamlamış Yıldırım Alim Doğrugüven ile Avrupa'da üniversite okumanın zorlukları, avantajları, yaşam şartları ve kendi deneyimlerini anlattığı bir röportaj gerçekleştirdik.

Kısaca kendinizden bahsedebilir misiniz?
Yıldırım Alim Doğrugüven: Adım Yıldırım Alim Doğrugüven, 19 Mayıs 1998 İstanbul doğumluyum. İlk ve ortaokulu Merter'de, liseyi de Çobançeşme Anadolu lisesinde bitirdim. YGS ve LYS'den aldığım puanlarla İstanbul Bilgi Üniversitesinde Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik bölümünü kazandım. Bir yıllık İngilizce hazırlık okuduktan sonra IELTS sınavına hazırlanmak için üniversite eğitimimi dondurdum ve yarım yılın ardından aldığım 6.5 puanıyla Belçika'da Vrije Universiteit Brussel'de International Business and Marketing bölümünde okumaya hak kazandım. Bir yıllık yoğun akademik eğitimin ar-

dından Amerikan eğitim vizyonuna sahip, yoğunluklu pratik eğitim veren United International Business Schools (UIBS) okuluna geçiş yaptım. Bu yıl pandemi sebebiyle son yılımı çevrimiçi eğitimle bitirirken aynı zamanda Türkiye'de çalışmaya başlamış olduğum bir tekstil firmasının Belçika şubesindeki dijital pazarlama departmanında yarı zamanlı çalışmaya devam ediyorum.

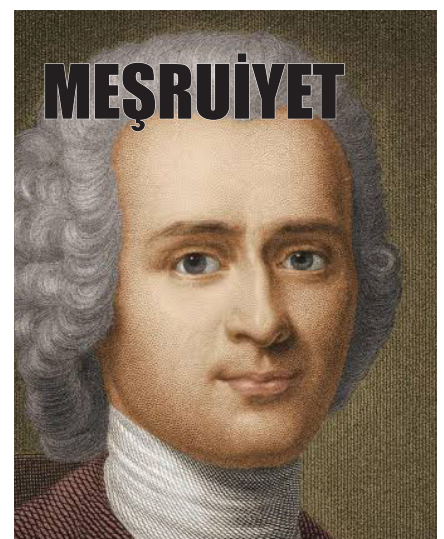
Üniversiteyi okumayı tercih ettiğiniz ülkeyi seçme sebebiniz nedir?
Yıldırım Alim Doğrugüven: Aslında bu sorunun birden çok cevabı var ama genel anlamda hepsinin temel sınırlarını aşma, daha kaliteli ve refah seviyesi yüksek bir hayata sahip olup hayallerime ulaşma amacıyla kesiyor. Birçok Avrupa ülkesi gibi Belçika da refah seviyesi, iş imkanları, eğitim kalitesi, geleceğe dair sunduğu imkanlar, sağlık düzeyi, insani ve hukuksal haklara vermiş olduğu büyük önemle neredeyse bütün Ortadoğu ülkelerinden kolayca kıyaslanabilecek şekilde çok daha önde diyebilirim. Avru-

pa sistemine ayak uydurabildikten sonra hedefleri ve hayalleri peşinde yeni planlar ve projeler yapmak isteyen biri için Türkiye şartlarıyla kıyaslandığından karşısına çıkabilecek zorlukların birçoğunu buradaki sosyal devlet anlayışı ve sistemin genç jenerasyonlara vermiş olduğu destekle adeta Türkiye'de üzerine bağlanmış ağır bir kayadan kurtulup güvenilir ve destek sağlanan iyi bir yolda koşma imkânı bulabilir. Bunlarla beraber Avrupa parlamentosunun ve NATO'nun merkezi olan Belçika özellikle işletme, ekonomi, sosyal bilimler, hukuk ve buna benzer bölümler için tam bir fırsatlar ülkesi diyebilirim.

Peki şu anda eğitim gördüğünüz üniversiteyi seçme sebebiniz nedir? Hangi bölümde eğitim görüyorsunuz?
Yıldırım Alim Doğrugüven: Bu yaz eğitimini tamamlayacak olduğum UIBS okulu, üniversitenin akademik tarafını korurken öğrencilerine vermiş olduğu pratik eğitimle onları akademik kariyerleri sonrasında bekleyen gerçek hayata

daha deneyimli, daha planlı ve daha çok sektörel çevre gücüyle, eğitim sürecinde uzman kişilerle yapmış olduğu kariyer planlarıyla bulunduğu sektörde donanımlı birer birey yetiştirme hedefinde. Özellikle Kuzey Avrupa'nın birçok yerinde olduğu gibi Belçika'da da birden fazla üniversite eğitim sistemi bulunmaktadır. Bunlardan en eskisi ve Türkiye'deki üniversitelerde de kullanılan klasik eğitimde yoğunluklu teorik bilgilerle ağır ve ezbere dayalı bir eğitim sistemi olduğu gibi yarı pratik yarı teorik üniversitenin akademik ciddiyetini koruyan fakat sıkça tercih etmiş olduğu çeşitli pratikte dayanan projelerle bölüm öğrencilerine, okul sonrası girebilecekleri iş alanlarında karşılarına çıkabilecek sorumlulukların adeta birer simülasyonunu tecrübe ettirecek diploma bakımından daha prestijli okullardan mezun olmuş birçok insana göre kariyerlerinde kolayca fark edilebilecek çoğu yeteneklerini geliştiriyorlar.

YAZININ DEVAMI SAYFA D1'DE!

GÜNDEM

DISNEY'DEN BEKLENEN ADIM GELDİ

Zeynep Nur Karaş

Pixar, Lucasfilm (Star Wars'ın tüm yayın haklarına sahip olan stüdyo), Marvel Stüdyo, National Geographic, 20th Fox Century gibi alanında lider olan stüdyolara sahip Disney, birkaç yıl önce gelecek planlarının arasında 2019'da Netflix ile anlaşmasını bitireceğini ve 2019'un sonlarına doğru Disney markası ile eğlence medyanın birleştiği, doğrudan tüketiciye sunulan bir hizmetin

var olduğunu açıklamıştı. Bu plana göre 2019'un sonlarında Amerika'da faaliyete başlayan Disney Plus şu anda büyüme ve diğer ülkelere yayılma aşamasında. Sektörde lider olan Netflix'e karşı en güçlü rakiplerden biri olması beklenen Disney Plus, yaptığı "Disney Investor Day'de" açıkladığı yeni Marvel, Star Wars, Pixar projeleri ile izleyenleri heyecanlandırdı.

MARVEL

Avengers: Endgame ile Marvel evreninde bir dönemi kapatan Disney, son dönemlerde hem Marvel hem Star Wars evreni için durağan bir dönem geçiriyordu lakin açıkladığı yeni projeler ile Disney'in ilerleyen günlerde bu durağan döneme son vermeye niyetli olduğu anlaşılıyor. Marvel evreni için açıklanan projelerinden bazıları:

Wanda Vision

Disney Investor Day'de yeni fragmanı ile beraber 15 Ocak 2021'de yayınlanacağı açıklanan Wanda Vision, Disney Plus'taki ilk Marvel Stüdyo dizisi olacak. 1950'li yıllarda geçecek olan Wanda Vision, beyaz perdede Elizabeth Olsen ve Paul Bettany'nin hayat verdiği Marvel karakterleri Scarlet Witch ve Vision'ı odaklanacak

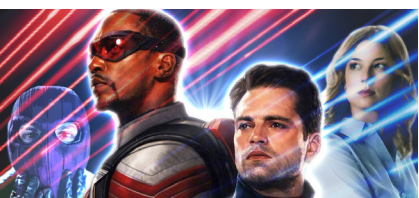
Doctor Strange in The Multiverse of Madness

Wanda Vision'un ardından yapılan ikinci açıklama ise Doctor Strange'in devam filminden geldi. 25 Mart 2022'de yayınlanacağı belirtilen filmin Wanda Vision ve Spiderman 3 ile bağlantılı olacağı özellikle belirtildi. Yönetmeni Sam Raimi olan, başrollerinde Benedict Cumberbatch ve Elizabeth Olsen'in yer alacağı filmde Miss America olarak bilinen America Chavez karakteri de yer alacak.

The Falcon and the Winter Soldier

Avengers: Endgame'nin devamı niteliğinde olacak bu altı bölümlük mini dizi bu yılın mart ayında Disney Plus'ta yayınlanmaya başlanacak. Başrollerinde Anthony Mackie ve Sebastian Stan'ın yer aldığı dizinin ilk fragmanı Disney Investor Day'de yayınlandı.

Black Widow

Bir diğer heyecanlandırıcı haber ise uzun yıllardan beri beklenen yenilmezler ekibinin yetenekli casusu Natasha Romanoff, nam-ı diğer Black Widow'un solo filmi. Black Widow'u tüm yenilmezler serisinde olduğu gibi Scarlett Johansson canlandıracak.

Loki

Avengers: Endgame'de uzay taşıını alıp kayıplara karışan Marvel'in meşhur kötüsünün de yeni bir solo dizisi çıkacağı duyuruldu. Paylaşılan ilk fragman bir hayli karışık olsa da Fesatlık Tanrısı Loki'yi evrenin farklı köşelerinde ve farklı zaman dilimlerinde izleyeceğiz gibi gözüküyor. Karaktere daha önceden olduğu gibi bu sefer de İngiliz oyuncu Tom Hiddleston hayat verecek. 2021 yılının mayıs ayında yayınlanması beklenen dizide Tom Hiddleston'a Owen Wilson, Gugu Mbatha-Raw ve Sophia Di Martino eşlik edecek.

What if...?

Marvel hayranlarını mutlu eden bir diğer açıklama ise "What if...?" dizisinden geldi. Önümüzdeki yaz yayınlanacağını belirttikleri proje Marvel Stüdyo'nun ilk animasyon dizisi olacak. Aynı isimli çizgi romanlardan ilham alacak dizi, Marvel sinematik evrenindeki senaryoyu ters çevirecek ve filmlerdeki ünlü olayları beklenmedik şekilde canlandıracak.

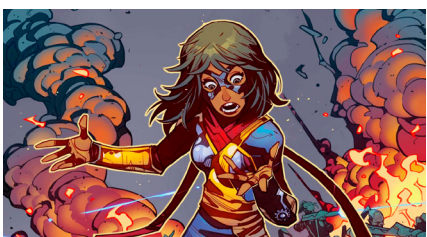
Shang-Chi and the Legend of the Ten Rings

9 Temmuz 2021'de yayınlanacak film, Shang Chi'nin ölümsüz bir büyücü olan babası tarafından suikastçı olarak yetiştirilmesinin ve zamanla babasının yıkıcı güçlerini fark ederek onu durdurmak için verdiği mücadeleyi konu ediniyor. Başrollerde Simu Liu, Michelle Yeoh, Awkwafina ve Tony Leung yer alacak.

Mr. Marvel

İlk Müslüman süper kahraman olacak Mr. Marvel (Kamala Khan) Amerika'da yaşayan Pakistan asıllı bir genç kız. Kùltürler arası sıkışmış bu genç kız, benzersiz süper güçleriyle Jersey City sokaklarını koruyacak. Başrolde Iman Vellani'nin olacağı dizi 2021 yılında yayınlanacak.

Captain Marvel 2

Ms Marvel'in idolü olan Captain Marvel'in ikinci filmi de yeni açıklanan projeler arasında. Yönetmeni Nia Dacosta olacak filmde Captain Marvel'a dönüşen Carol Danvers'e yeniden Brie Larson hayat verecek. Ayrıca Marvel evrenine katılan yeni sima Iman Vellani'yi bu yapımda da göreceğiz.

Eternals

5 Kasım 2021'de yayınlanacağı duyurulan film kozmik varlıklar olan Celestiallar'ın milyonlarca yıl önce insanlar üzerinde deneyler yaparak Eternallar ve Deviantlar'ı yaratma hikâyesini anlatıyor. Süper güçlere sahip iki grubun, hangi ırkın daha yüce olduğunu kanıtlamak için tarih boyunca birbirleriyle mücadele edişini izleyeceğimiz filmde Angelina Jolie, Richard Madden, Gemma Chan gibi başarılı oyuncular yer alacak.

Hawkeye

2021'de yayınlanmaya başlanacak dizi hepimizin önceki filmlerden aşına olduğu Hawkeye ve Marvel çizgi romanlarından bildiğimiz bir diğer okçu Kate Bishop'a odaklanacak. Başrollerde yer alacak isimler ise Jeremy Renner ve Hailee Steinfeld.

She Hulk

Marvel'in yeşil karakteri Hulk'un kadın versiyonunu konu alacak dizinin 2022'de prömiyer yapması bekleniyor. Başrollerde Tatiana Maslany, Mark Ruffalo yer alacak.

Moon Knight

Bir diğer yeni dizi ise çoklu kişilik bozukluğuyla mücadele eden eski Amerikan askeri ve boksör olan Marc Spector'un gizli bir intikamcı olan Moon Knight olarak verdiği savaşı anlatıyor. Disney Plus'ta yayınlanacak dizi Mohamed Diab tarafından yönetilecek.

Armor Wars

Iron Man'in en büyük korkusu olan zırhının teknolojisinin çalınmasını anlatan yapımda başrolde Don Cheadle yer alacak.

Black Panther II

Hepimizin Black Panther olarak tanıdığı Brad Chadwick'in kısa süre önce acı bir şekilde vefat etmesi üzerine çekilecek devam filminde oyuncu değişikliğine gidilmeyeceği açıklandı. Film 8 Temmuz 2022'de sinemaseverlerle buluşacak.

Fantastic Four

Marvel'in en ikonik ailelerinden biri olan Fantastik Dörtlü'nün beyaz ekrana getirileceği açıklandı. Örumcek adam filminin yönetmeni olarak tanıdığımız Jon Watts, Fantastik Dörtlü için de yönetmen koltuğuna oturacak.

Ant-Man and The Wasp: Quantumania

Disney Investor Day'de duyurulan bir diğer haber ise Ant-Man 3'ün çıkacağıydı. Konusunun kuantum fiziği üzerine olacağı ve kadrosunun değişmeyeceği açıklandı. Herhangi bir sorun çıkmazsa filmin Mayıs 2022'de vizyona girmesi planlanıyor.

Disney'in Marvel Studios için Duyurduğu Diğer Projeler:

- Secret Invasion
- Ironheart
- The Guardians Of The Galaxy Holiday Special
- I am groot
- Thor Love And Thunder
- Blade

PIXAR VE DISNEY ANIMASYON

Koronavirüs sebebiyle diğer stüdyolar gibi durağan bir dönem geçirmiş olan Pixar ve Disney'de açıklanan yeni yapımlar ile animasyon severleri mutlu etti.

Soul

Bir ortaokul müzik öğretmeninin hepimizin bildiği normal dünya ve yanlışlıkla gittiği ilginç bir yerdeki maceralarını anlatacak film; izleyiciye bizi biz yapan şeyleri, dünya üzerindeki kısa zamanımızda neler yaptığımızı sorgulatacak ve küçük şeylerle de mutlu olabileceğimizi gösterecek. Disney Plus'ta yılbaşında yayınlanacak filmin yönetmen koltuğunda ise Pete Doctor oturuyor.

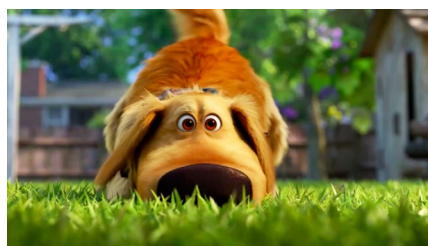

Pixar Popcorn

Disney Plus üzerinden yayınlanacak bu koleksiyon, herkesin sevdiği İnanılmaz Aile, Oyuncak Hikâyesi, Kayıp Dori vb. Disney filmleri karakterlerinin kısa hikâyelerinden oluşacak. Koleksiyon önümüzdeki haziran izleyicilerle buluşacak.

Dug Days

2021 sonbaharında yayınlanacak yeni bir animasyon dizisi ise Yukarı Bak filmindeki konuşan köpek Dug'ın yeni yavru köpekler, havai fişek ve sincaplarla yaşadıkları anlatılacak.

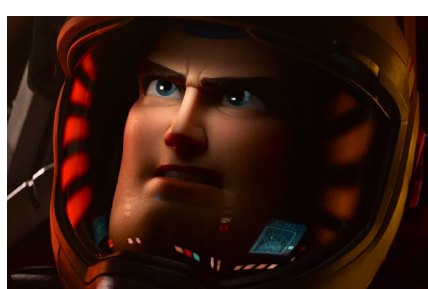
Cars

Şimşek McQueen ve kadim dostu Mater'in çıktığı uzun yolculuğu anlatacak dizi eğlence, yeni arkadaşlar, hayali yerler ve maceralarla dolu olacak. 2022 sonbaharında Disney Plus'ta...

Lightyear

Oyuncaklar Hikâyesi'nin ilk filminde Buzz Lighter'ı başka bir epik filmin ana karakterinin oynacağı olarak tanımış ve Buzz Lightyear'ın diğer oyuncaklarla yaşadıkları maceraları izlemiştik. Ancak animasyon severleri heyecandıran bu film Oyuncaklar Hikâyesi'nin devam filmi olmayacak, Buzz Lightyear'ın solo filmi olacak. 2022 yazında beyaz perdelerle buluşacak film de Buzz Lightyear, Chris Evans tarafından seslendirilecek.

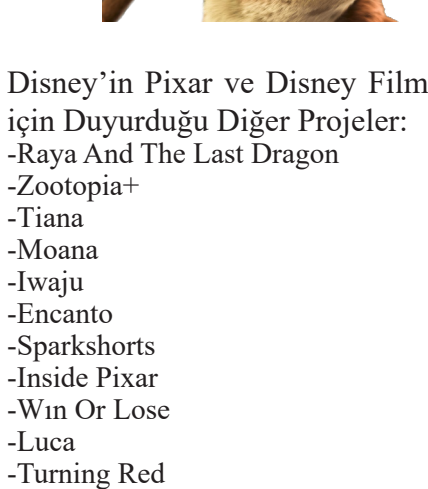
Baymax!

Big Hero 6 filminin devamı niteliğinde olacak yeni dizide sevimli robot Baymax'ı yeni özellikleriyle yaşadığı maceraları izleyeceğiz. Dizi 2022'nin başlarında bizlerle beraber olacak.

The Ice Age Adventures of Buck Wild

2022'de Disney Plus'ta yayınlanacak dizi Buz Devri'nin sevilen üç karakteri şakacı kardeşler Crash ve Eddie ile Buz Devri 3'te tanıştığımız sansar Buck'a odaklanacak.

Disney'in Pixar ve Disney Film için Duyurduğu Diğer Projeler:

- Raya And The Last Dragon
- Zootopia+
- Tiana
- Moana
- Iwaju
- Encanto
- Sparkshorts
- Inside Pixar
- Win Or Lose
- Luca
- Turning Red

STAR WARS (LUCASFILM)

Star Wars'ın kötü bir final verip hayranlarını üzmesinin ardından Disney yepyeni projelere imza attı. Çoğunluğu dizi olacak bu projelerin genellikle Disney'in yeni platformu olan Disney+ da yayınlanması planlanıyor. İşte Disney'in çok büyük yatırımlar yaptığını belirttiği projelerden bazıları:

Mandalorian

Hâlihazırda iki sezonu bulunan Mandalorian dizisinin 3. sezonuna da Disney Investor Day'de onay verildi. 3. sezonu merakla beklenen dizi hakkında Disney kesin bir tarih vermedi. Dizinin iki yönetmeni, Iron Man 1 ve 2 filmlerinin yapımcısı olan Jon Favreau, Star Wars- Klon Savaşları çizgi dizisinin yaratıcısı Dave Filoni'nin ve oyuncu kadrosunun değişmeyeceği duyuruldu.

Ahsoka

Başrolde Rosario Dawson'ın bulunacağı açıklanan yeni bir dizi ise Ahsoka olacak. Dizinin Mandalorian ile bağlantılı olacağı ve aynı zamanda Starwars-Asiler dizisinden sonra geçen olayları konu alacağı belirtildi.

Obi-Wan Kenobi

Bir diğer yeni dizi ise Star Wars filminin ana karakterlerinden biri olan Obi-Wan Kenobi hakkında olacak. Dizi Revenge of the Sith(Sith'in İntikamı) filminden 10 yıl sonrasında Tatooine'deki olayları anlatacak. 2021'de yayınlanacak dizide Darth Vader'ın da ara ara gözükmesi bekleniyor.

Lando

Star Wars'ın birçok filminde karımıza çıkan Lando Calrissian karakterine ait solo bir dizi de yapım aşamasında. Yönetmeni Just Simien olacak dizide Lando karakterini, filmlerde Lando'nun gençliğini oynamış olan Donald Glover'ın canlandırması bekleniyor.

Andor

2022 de yayınlanması beklenen Andor adlı yeni dizi, Disney'in yapmış olduğu Rogue One: Bir Star Wars Hikâyesi filminin başkarakterlerinden olan Rebels pilotu Cassian Andor'un gençliğini konu edilecek. Çekimlerin başladığı söylenen dizide Adria Arjona, Denise Gough, Genevieve O'Reilly, Stellan Skarsgård ve Fiona Shaw gibi karakterleri izleyeceğiz.

Disney'in Lucasfilms için Duyurduğu Diğer Projeler:

- Rangers of the New Republic
- The Bad Batch
- Visions
- The Acolyte
- Droid Story
- Willow
- Rogue Squadron

Koronavirüsü sebebiyle canlı yayın şeklinde yapılan "2020 Disney Yatırımcı Günü"ndeki öne çıkan projeler bunlardı. Açıklanan bu projelerin çoğunu yakında ülkemizde de faaliyete başlayacak Disney Plus platformundan erişebilirsiniz.

GÜNDEM

TÜRKSAT 5A YERİNİ ALDI

Rabia Can

Türkiye'nin yeni uydusu Türksat 5A, ABD'nin Florida eyaletinde bulunan Cape Canaveral Üssü'nden başarılı bir şekilde fırlatıldı. Hava şartlarının uygunsuzluğu nedeniyle Türkiye saatiyle 05.15'te fırlatılan yeni uydumuz, Elon Musk'ın sahibi olduğu SpaceX firmasına ait Falcon 9 roketi ile uzaya gönderildi. Ayrıca bu uyduda, uzaydaki 4. aktif uydumuz olma özelliğini de taşıyor.

35 Dakika Sonra İlk Sinyal Alındı

Uydudan ilk sinyal, fırlatıldıktan 35 dakika sonrasında alındı. Uyduda şu an yolculuğuna devam ediyor ve 4 ay sonra hedeflenen uzaklığa ulaşacak. Ardından gereken testler yapıp en kısa sürede faaliyetlere başlanacak. Airbus Uzay Sistemleri Başkanı Jean Marc Nasr, "Türksat 5A uydusunun yörüngedeki ömrü 30 yıl olacak. Bu da Türkiye'nin yörünge haklarını güvenceye alacak. Ömrünün uzun olması dolayısıyla uyduda, daha kapsamlı operasyonlar gerçekleştirilecek. Türkiye'nin beşinci nesil uydusu Türksat 5A'nın, önceki jenerasyon uydularına göre kapasitesi %45, ömrü ise iki kat daha fazla olacak." açıklamasında bulundu. Nasr, ayrıca Türksat AŞ ve Airbus D&S arasında Türksat 5A için yapılan anlaşmaların 2017'de olduğunu, anlaşmadan hemen sonra hazırlıklara başladığını da ekledi. Nasr, "Beşinci nesil uydularda kullanılan yeni teknolojiler, uydunun ömrünün kayda değer şekilde artmasına ve fırlatma ağırlığının azaltılmasına imkân sağlıyor." dedi.

Yeni Nesil Uydunun Hedefi

Türksat 5A; Türkiye, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika, Orta Batı Afrika, Güney Afrika, Akdeniz, Ege Denizi ve Karadeniz'i kapsayan geniş bir coğrafyada TV yayıncılığı ve veri haberleşme hizmetleri sunacak. Uydumuz, 12 kilovat gücüyle öncekilerden çok daha kaliteli bir hizmet sağlayacak.

Dört Ay Sonrasında Neler Olacak?

Fırlatılan yeni nesil uydumuz, 4 ay sonra 31° Doğu yörüngesinde görevde bulunacak. İstasyonlarla

YÖRÜNGEDEKİ

yönetilecek ve kontrol sistemleri geliştirilecek olan uydumuzun kontrolü, Gölbaşı Uyduda Yer İstasyonu'na devredilecek. Uzayda uyduda sahibi 30 ülkeden biri olan Türkiye'nin aktif uyduda sayısı, Türksat 5A ile birlikte dörde ulaşmış oldu.

Hatanın Telifisi Olmayabilir!

Uyduda teknolojilerinde tek hakkın olduğunu ve cihaz uzaya gönderildikten sonra geri alınma imkanının bulunmadığı apaçık ortadadır. Sebepli veya sebepsiz hatanın telafi edilemeyeceği gerçeği, atılacak her adım için çok ayrıntılı düşünülmesini gerektiriyor. Ciddi ekonomik maliyeti olan bu sistem dolayısıyla uyduların, üretim aşamasından yörüngeye gittikten sonraki bir yıla kadar olan süreç, üretici şirket tarafından sigortalanır. Türksat 5A ve 5B'nin de Airbus tarafından sigortası yapıldı.

Türksat 5B Uydusu Hakkında

Yeni fırlatılan uydumuzun ardından Türksat 5B'nin imalat işlerinin tamamlanacağı ve testlerinin yapılmaya başlandığı açıklandı. Şu anda Türksat 5B, tam tarihi net olmamakla birlikte, haziran ayında fırlatılması bekleniyor. Yerli ve milli Türksat 6A için de hazırlıklar başlamış durumda. O da 2022'nin başında uzay yolculuğuna başlayacak. Türksat 6A'nın 42 derecede hizmet vereceği aktarıldı ve uydunun içinde bulunan birçok parçanın Türk mühendisler tarafından tasarlandığını, ana gövdesini oluşturan modellerle ilgili test çalışmalarının başladığını vurgulandı.

Uzay Uyduda Çalışmaları Devam Edecek!

Önceden fırlatılmış olan RASAT uydumuz, tasarımı üç yıl sürmesine rağmen 2020 itibarıyla yörüngedeki 9. yılını tamamladı. GÖKTÜRK-1 uydusu ise herhangi bir kısıtlama olmaksızın, dünyanın her yerinde keşif yapma kapasitesine uygun olarak tasarlanıp uzaya gönderilmişti. Bu uydumuzun ise ömrünün yedi yıl olması bekleniyor. Uzay sektöründe ilerlemeye devam eden Türkiye, çalışmalarına hız kesmeden devam etmesinin yanı sıra üretilen ve tasarlanan uyduların yerli ve milli olmasına büyük önem veriyor. [59][60][61]

FİNLANDİYA'DA OYUNCAK AYILI TOPLU TAŞIMA

Öykü Dönmez

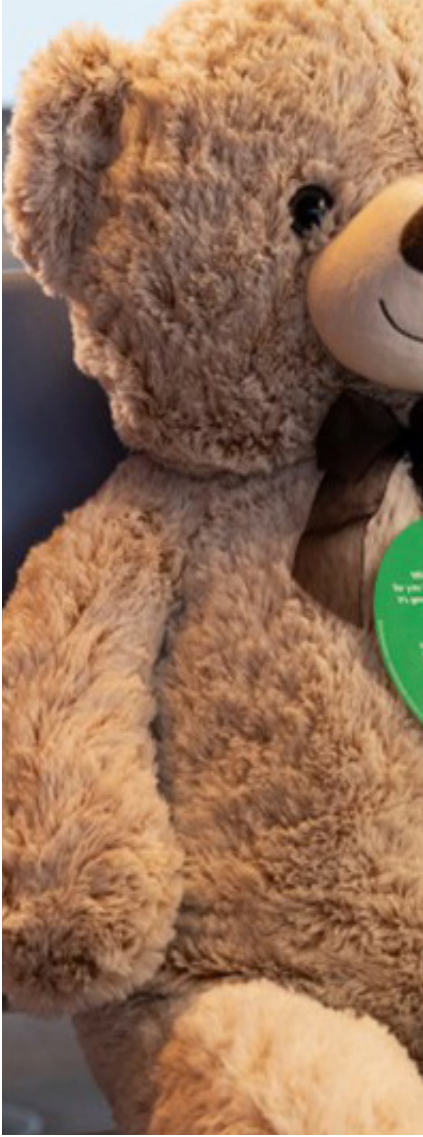
Dünyamız uzun bir süredir koronavirüs adı verilen öldürücü bir tehditle savaşıyor. Bu virüsten kendimizi korumak için bazı önlemler almak mümkün. Virüs, yakın temaslar ile kolay bir şekilde bulaşabildiğinden kendimizi ve çevremizdeki insanların sağlığını korumak için dışarı çıkma sıklığının azaltılması ve sosyal mesafe kuralına -yaklaşık iki metre- uyulması çok önemli.

Toplu taşımalar küçük ve havasız yerler olduğundan özellikle dikkatli olunması, sosyal mesafe ve maske kullanımı dâhil olmak üzere tüm tedbirlerin alınması hayat kurtarıcı önlemlerden bazılarıdır. Ayrıca, bulaşma riskini azaltmak için ulaşım araçları ve alışveriş merkezleri gibi ortak yaşam alanlarında bulunan yüzeylere, eller ile göz ve ağza dokunmaktan kaçınılması, olası durumlar için de dezenfektan kullanılması büyük önem taşıyor.

“Yeni normal”de, dışarı çıktığımızda maskelerimizi takmaya ve mümkün olduğunca yakın temastan kaçıp dezenfektanlar kullanmaya özen gösterilmesi gerekirken toplu taşımalarda bazen bu bir sorun haline gelebilir. Sosyal mesafe kuralının zaman zaman ihlal edildiğine şahit oluruz. Bu durumun önüne geçmek için salgında ikinci dalgayı yaşayan

ülkelerden biri olan Finlandiya'da toplu taşımalarda sosyal mesafe kuralının sağlanması için akıllı ve ilginç bir çözüm geliştirildi. Artık toplu taşımalarda sosyal mesafeyi oyuncak ayılar sağlayacak. Bu sevimli uygulama, Finlandiya'da otobüs ve vapurlarda yolculara, yan koltuklarında sosyal mesafenin sağlanması için oyuncak ayıların eşlik etmesiyle başladı. Hizmet saatleri sırasında boş kalması gereken koltuklara oyuncak ayılar yerleştirildi. Doğal olarak, bu ayıcıkların temizliği uygulamanın amacına ulaşması açısından çok büyük bir önem taşıyor. Bu sebeple yolculuk hizmeti sona erdikten sonra düzenli bir şekilde temizleniyorlar.

New Mobility News'te, bu uygulamayla ilgili konuşan yetkililer: "Mesajımızı pozitif bir şekilde ve insanları gülümseterek vermek istedik. Bu yüzden insanları sevimli, tüylü bir yolcunun yanına oturmaya davet ederek neşelendirmeyi düşündük." ifadelerini kullandı. Bu zekice düşünülmüş uygulama sosyal mesafenin korunmasını insanları gülümseterek sağlatıyor. Diğer bir güzel yanı ise oyuncak ayılar verdikleri hizmet sona erdikten sonra sterilize edilip Helsinki'deki yeni çocuk hastanesine hediye edilecek. [62][63][64]

E X X E N PLATFORMU AÇILDI

Şule Öztürk

Acun Ilıcalı'nın dijital yayın platformu Exxen, 1 Ocak 2021'de izleyiciyle buluştu. Hızlı bir şekilde abone kazanan platform, üyelik iptali gibi teknik sıkıntıları ile gündeme geldi. Aynı zamanda fiyatları da diğer dijital yayın platformlarına kıyasla yüksek bir miktar olduğu için birçok eleştiri topladı. Reklamlı izleme 9,90 tl olan platformun sahibi Acun Ilıcalı, “Biz aslında hiçbir matematik hesabıyla platforma ayırdığımız bütçeyi üyelikle karşılayamadığımızı gördük. Çünkü her şeyi yeniden üretiyoruz. Ücretimiz 9.90 Türk lirası. Aslında olması gereken 40 liraydı. Bu noktada da seyirciden anlayış ve destek bekliyorum.” dedi.

Platformun ilk günlerinde yoğunluktan dolayı üyeliği iptal edememe sorunu oluştu. Deneme amaçlı üye olan insanları mağdur edebilecek bir durum ortaya çıktı. Ayrıca tasarım konusunda da birçok problem barındırıyor. Üye olduktan sonra karşılaştığınız arayüz, başka dijital yayın platformlarının arayüzlerinin renkleriyle oynanmış hali gibi. Ayrıca sitenin “footer” kısmı ve mobil görünüşü ile ilgili birçok tasarım hatası var. Aynı zamanda, bir sosyal medya kullanıcısının paylaştığı videoya göre kullanıcı sözleşmesindeki bazı “exxen.com” bağlantılarını kullanıcılara doğrudan Blutv sitesine yönlendiriyordu. 900 milyon tl harcandığı söylenen bir platformda bu tarz “gözden kaçmış” hatalara rastlamak izleyicileri şaşırttı.

Exxen, Türkiye dışında Amerika, Avrupa ve Orta Doğu ülkelerine de hizmet veriyor. Peki, Exxen'deki içerikler nasıl? İzleyenlerin genel yorumlarına göre platformun içerikleri, en az kendisi kadar özensiz. Platform, içeriklerinin arasında bir de fenomenler bölümü barındırıyor. Bu bölümde youtuberların ve sosyal medya fenomenlerinin içerikleri yayınlanıyor fakat halihazırda sundukları şeylere hiçbir şey eklenmeden konulmuş, tek farkı şu an para vererek izleniyor olması. Platformun dizilerinin kadrolarında Haluk Bilginer gibi oyuncular da barındırıyor ancak bu, dizilerin senaryolarındaki eksiklikleri gizlemeye yetmemiş. Son olarak çok emin olduğum bir konudan bahsedip yazımı sonlandırmak isterim. Exxen gibi içerik, tasarım vb. açılarından tatmin edici olmayan bir platformun, ülkemizde hitap ettiği kitlenin kalite eşliğinin düşüklüğü sayesinde kolaylıkla yükselebileceğine inanıyorum.

2000 YILLIK FAST-FOOD DÜKKANI ORTAYA ÇIKTI

Aşlı Zeynep Abaka

Günlük hayatımızın yoğunluğundan yeterli zaman bulamadığımız durumlarında pratik beslenme amaçlı türettiğimiz ve bir beslenme tarzı haline getirdiğimiz fast-food ürünler, hayatımızda her geçen gün giderek daha fazla yer alıyor. Fast-food genel anlamda kısa sürede hazırlanıp hızlı şekilde servis edilen, ayaküstü veya hazır yenilen yiyeceklerle verilen isim olarak kullanılır. Yaygın olarak tarihinin ABD'ye dayandığı ileri sürülse de 1598 Londra araştırmasında ve 1840 ve 1850 yıllarının İngiltere'sinin tarihinin anlatıldığı dönemlerde de fast-food ürünlerinden bahsedilmektedir. Peki, daha da geriye gitmeye ne dersiniz?

2020'nin son günlerinde Pompeii'deki arkeologlar, Romalıların sokak yemeği sunan freskli bir yiyecek -içecek dükkanını tamamen ortaya çıkardı. Pompeii Arkeoloji Parkı Müdürü Massimo Ossana, arkeolojik keşfi, "Bu olağanüstü. İlk kez bütün

bir 'thermopolium'u kazıyoruz." diye selamladı. M.S. 79 yılında Vezüv Yanardağı'nın patlaması sonucu lavlar altında kalan Antik Roma kenti Pompeii'de yapılan arkeolojik kazılar sonucunda ortaya çıkarılan bu dükkân, fast-food restoranlarının atası olarak kabul ediliyor.

İlgi Çekici Freskler

Latince “sıcak içecek tezgâhı” anlamına gelen “thermopolium”un önünde parlak renkli fresklerle süslenmiş dairesel bir tezgâh bulunuyor. Bu parlak ve renkli fresklerde resmedilen örnek, tavuk ve köpek gibi hayvanların aynı zamanda dükkânda satılan yiyecekleri temsil ettiği uzmanlar tarafından tahmin ediliyor. Antropolog Valeria Amoretti, “Ön analizlerimiz, tezgâhın ön tarafına çizilen figürlerin, en azından kısmen, orada satılan yiyecek ve içeceği temsil ettiğini gösteriyor.” dedi.

2000 Yıllık Yiyecek İzleri Bulundu

Tezgâhın deliklerine konulan ve sıcak yiyecek içeren derin pişmiş toprak kavanozların bazılarında yaklaşık 2000 yıllık yiyecek izlerine rastlandı. Valeria Amoretti, kaplarda domuz eti, balık, salyangoz ve sığır eti bulunduğunu söyledi ve bu keşfi “yemekleri hazırlamak için kullanılan çok çeşitli hayvansal ürünlere tanıklık” olarak adlandırdı. Aynı zamanda dükkânda bulunan süslü bronz su kabı, yahni ve çorba pişirmek için kullanılan seramik kavanozlar, şarap şişeleri ve fast-food restoranlarının atasının menüsünde neler bulunduğuna dair ipuçları veriyor.

İnsan Kalıntılarına da Rastlandı

Alanda en az iki kişinin kalıntılarını da bulduklarını belirten Pompeii Arkeoloji Parkı Müdürü Massimo Ossana, "Tezgâh aceleyle kapatılmış ve sahipleri tarafından terk edilmiş görünüyor. Fakat bir kişinin, belki de oradaki en yaşlı erkeğin, geride kalıp patlamanın ilk aşamasında ölmüş olması muhtemel." söylemlerinde bulundu.

İlk Değil

İtalya'nın turistler açısından en popüler tarihi yerlerinden, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Pompeii'nin dört bir yanına yaklaşık 150 “thermopolia”nın yayıldığı, bunların evlerinde yemek pişiremeyen yoksullara hizmet ettiği sanılıyor. Thermopolia adı verilen atıştırma tezgâhlarında tipik menüler, tuzlu balıklı kaba ekmek, pişmiş peynir, mercimek ve baharatlı şarap içeriyordu. Daha önce thermopolium kalıntılarına ulaşılmış olsa da bu keşifte bütün bir yapıya ulaşmak heyecan yarattı. Vezüv Yanardağı'nın patlaması sonucunda yok olan Pompeii kentinin miraslarını gün yüzüne çıkarma çabaları hâlâ sürüyor. [67] [68]

GÜNDEM

ARTIK HIÇBİR ŞEY SUDAN UCUZ DEĞİL

Zelal İmğa

İstanbul’da hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi ve yağışsız geçen ayların ardından barajlardaki doluluk oranları düşüşe geçti. 11 Ocak tarihli İSKİ (İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi) araştırma verilerine göre barajların şu anki doluluk oranı %21,13. 2020 yılının doluluk oranı ise %52,42 olarak belirtildi. 21 Aralık tarihindeki veriler ise %21,7’lik oranıyla son 10 yılın en düşük oranı olarak kaydedildi. Son on yıl içinde ölçülen en düşük ikinci doluluk oranı ise 2013 yılındaydı. 21 Aralık 2013 tarihinde barajlardaki doluluk oranı %38,08 idi.

Kuraklıkta boğuşan Elmalı Barajı’nda doluluk oranı yüzde 2,59’a kadar geriledi. Barajın tahliye kapakları önündeki azalan suların yüzeyi yüzlerce metre-kare genişliğinde alg örtüsüyle kaplandı. İstanbul’un su seviyesi en düşük barajı Kazandere Barajı oldu. Baraj gölü su havzası adeta kururken, doluluk oranı %1,83 olarak ölçüldü. Doluluk oranı en yüksek baraj ise Darlık Barajı. Bu barajda doluluk oranı %49,08 olarak ölçüldü.

Ülke Genelinde Kuraklık

Kuraklık görülen tek yer İstanbul değil. Ülkenin dört bir yanında susuzluk problemleri görülmeye başladı. Çorum’un Alaca ilçesindeki İbrahim Köyü Göleti kuruma noktasına geldi, eski Alacahöyük yolu gün yüzüne çıktı. Çorum’daki gölet son yılların en düşük su seviyesini yaşıyor. Civarıda yaşayan çiftçi Ali Rıza Baz, içinde bulundukları durumu “8 aydır bir damla su düşmedi.” sözleriyle anlattı.

Kuruyan bir diğer göl ise Antalya’nın Avlan Gölü. 850 hektar büyüklüğündeki gölde kuruyan alan, sulak alanın iki katı büyüklüğüne ulaştı. Avlan Gölü’nün kuruyan alanı koyun ve keçilerin otladığı meraya dönüştü.

Yer Altı Kaynakları Kurudu

Kuraklıkla boğuşan Trakya’da yer altı sularının kritik seviyeye geldiğini belirten Prof. Dr. Halim Orta, “Hep yer altı suyunu kullanmaya çalışıyoruz, onu da tükettik.” sözlerini kullandı. Türkiye’nin tarım açısından en önemli merkezlerinden olan Trakya son 91 yılın en kurak dönemini yaşıyor. Üreticiler ayçiçeği, buğday gibi ürünlerde kuraklık nedeniyle verimsizlik yaşıyken yer altı suları da tükenmeye başladı. Bölgede artan sanayi kuruluşları, bölgedeki yer altı sularının tükenmesinde önemli bir etken olarak gösterildi. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi’nden Prof. Dr. Lokman Hakan Tecer, “Şöyle kabaca bir hesapla Tekirdağ bölgesinde 16-17 hektometreküp kadar bir yer altı suyu seviyesi kaldı. Yani bu tüketim biçimiyle yer altı su seviyesinden artık istifade edilemeyecek noktaya geleceğiz, bu kaçınılmaz.” dedi.

Kuraklık Kış Tatilcilerini de Vurdu

Yağmur gibi kar yağışının da az olduğu bu sezonda Bolu Kartalkaya Kayak Merkezi’nde bulunan beş otelden ikisi yapay karlama yöntemiyle kar kalınlığının bir metre olduğu pistlerde hizmet vermeye başladı. Her yıl yerli ve yabancı kayak severlerin akınına uğrayan Kartalkaya Kayak Merkezi koronavirüs ve kuraklığın etkisiyle son yılların en sakin sezonlarından birini yaşıyor. Kayak merkezindeki Dorukkaya ve Kaya Palazzo Otel’in Genel Müdürü Yusuf Avcı konu hakkında, “Gerçekten böyle kurak bir sene gördüm. Hava çok sıcak gidiyor. Yapay karlama sistemini de maalesef zaman zaman kullanamıyoruz çünkü eksi havayı yakalayamıyoruz.” ifadelerini kullandı.

Kuraklığın giderek arttığı bu günlerde tasarruf giderek daha da önemli bir hâl alıyor. İleride bir damla suya muhtaç kalmamak, diğer göllerimizin kurduğunu görmemek için suyu ihtiyacımızdan daha fazla kullanmamalıyız.

Gain Nedir? Uygulamayı İndirmeye Değer Mi?

Beyza Küpeli

Gain yenilikçi, eğitici, ve eğlendirici kısa videoların olduğu yeni nesil bir içerik platformudur. Diziler, kısa filmler, mini belgesel serileri, eğlence programları, günlük haber akışı ve canlı konser kayıtları gibi içeriklere ulaşabilirsiniz. Gain’i telefon ve tabletinize uygulamasını yükleyerek kullanabilirsiniz. Şu an bilgisayar ya da televizyon üzerinden kullanılamıyor, tabii çok isterseniz emülatör kullanarak bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

Gain’in içerikleri genellikle 10-15 dakika gibi kısa sürelerde sunulur. Bence bu çok mantıklı ve Gain’i diğer platformlardan ayıran bir özellik olmuş. Anlatılmak istenilen içeriği kısa, öz ve akıcı bir şekilde izleyiciye ulaştırmayı başarmışlar. Uygulamayı otobüs beklerken, ders aralarında, banka sırasında vb. birçok yerde kullanarak kısa sürede yeni bilgiler öğrenebilir ya da güzel

içerikler izleyebilirsiniz. Gain’in televizyonlarda ve Youtube’da yayınlanan reklamını da çok başarılı buldum, uzun zamandır izlediğim en yaratıcı reklam diyebilirim.

Gain’in içerikleri başarılı fakat maalesef uygulama arayüzü için aynı şeyi söyleyemiyorum. Uygulamaya ilk girdiğimizde karşımızda Gain logosu çıkıyor ve küçük bir kızı sesi duyuyoruz. Ben bu başlangıç beğenmedim, üstümde tüyler ürpertici bir etki bıraktı. Bence daha güzel bir tasarım yapılabilirdi. Uygulamaya girdikten sonra rastgele bir video oynatılmaya başlıyor ki bu da benim için rahatsız edici. İzleyeceğim içeriği kendim seçmeyi tercih ederim. Uygulamada “listem” gibi bir seçenek olmasını da isterdim. Böylece izlediğim içerikleri listeme ekleyerek rahatça bulabilirdim, her seferinde aramak zorunda kalmak biraz can sıkıcı olabiliyor.

Gain uygulamasından izlediğim

ve beğendiğim 5 içeriği kısaca size anlatmak istiyorum:

Terapist: Dizi grup terapisi alan beş kişinin ve terapistlerinin hayatını anlatıyor. Gerilim dizisi olan Terapist, gizemli bir cinayeti konu edinmiş.

10 Bin Adım: Bu mini dizide iki eski sevgilinin her gün buluşup 10 bin adım atmasını ve konuşmalarını izliyoruz. Bence dizi 10 bin adım atmanın sağlığını açısından faydalarına çok güzel bir şekilde değinmiş.

İstanbul Hesabı: Bu programda Ahmet Mümtaz Taylan, cebinde 50 TL ile İstanbul’un yerel esnaflarını, tarihi mekanlarını ve sokaklarını keşfetmeye çalışıyor. Ahmet Mümtaz Taylan İstanbul’u çok güzel bir şekilde tanıtmış, mutlaka izlemenizi tavsiye ederim.

A Date in 2025: Bu kısa film isminden de anladığımız gibi 2025 yılındaki bir randevuyu konu edinmiş. Teknolojinin gelişiminin insan iliş-

kilerine etkisi anlatılıyor. Film Black Mirror tarzında ilerliyor. Eğer bu tür filmlerden hoşlanıyorsanız bu kısa filmi izlemenizi öneririm. İlber Ortaylı ile Zaman Makinesi: Tarihi değiştiren, tarihe yön veren kişileri, olayları ve milletleri İlber Ortaylı’dan kısa ve akıcı bir şekilde dinleyebilirsiniz.

Ben Gain uygulamasının kesinlikle indirmeye değer olduğunu düşünüyorum. İçerikleri kısa, bilgilendirici ve eğlendirici , mutlaka indirip bir şans vermelisiniz. Uygulamanın arayüzünde problemler olsa da ilerleyen zamanlarda güncellemelerle daha iyi bir hâle getireceklerini düşünüyorum. Şu an uygulamaya ücretsiz bir şekilde kayıt olup istediğiniz kadar izleyebilirsiniz. Gain uygulaması tanıtım sürecinde olduğu için şimdilik bir ücret talep etmese de ileride ücretli olacak. Umarım makul bir ücret belirlenir ve böylece herkes içeriklere ulaşabilir.

WhatsApp’ın Yerine Kullanılabilecek Uygulamalar

Hasan Barış Güzelkan

Bu mesajlar belirlenen sürenin bitiminde gönderici ve alıcı cihazlardan otomatik olarak silinir. Son görülme özelliği kapatılabilir. Masaüstü uygulaması seçeneğiyle de kullanılabilir. Ekran görüntüsü alındığında karşıdaki kişiye bildirim gönderilir.

BİP

BİP, Turkcell tarafından geliştirilen bir mesajlaşma uygulamasıdır. IOS ve Android kullanıcıları tarafından geliştirilmiştir. Uygulama, App Store, Google Play Store ve Huawei AppGallery üzerinden ücretsiz indirmeye açıktır. Ülkemizde Telegram kadar rağbet görmese de Telegram’dan sonra ilk olarak tercih edilen uygulamalardan biridir. BİP’in kullanıcılara sağladığı özelliklerden birkaçı şu şekildedir: İnsanlar ile internet üzerinden anlık mesajlaşma, sesli ve HD kalitede görüntülü görüşme sağlar. Grupça mesajlaşma, silinen mesajı geri alma, konum paylaşma özellikleri mevcuttur. Uygulama üzerinden para transferi gerçekleştirilebilir. IBAN yollamak gibi uzun sürecek

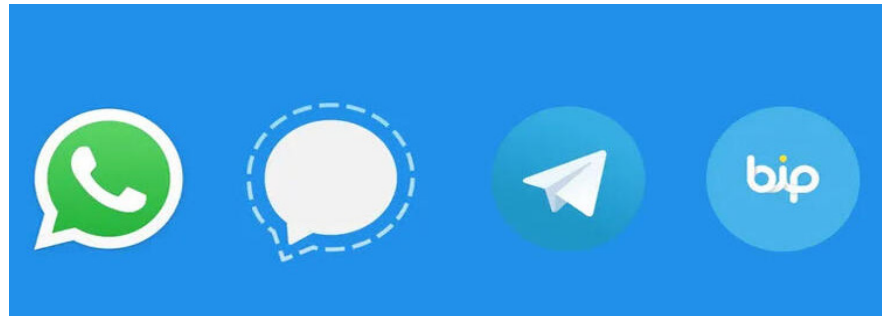
yöntemlerle uğraşmanıza gerek yok. Para transferi gerçekleştireceğiniz kişinin telefon numarasını bilmeniz yeterli. Keşfet özelliği sayesinde spor, moda ve teknoloji gibi ilgi alanlarınıza dair gelişmeleri takip etmenize olanak sağlar. İçerisinde birden çok oyun mevcut.

SIGNAL

Signal uygulaması da ülkemizde öne çıkan mesajlaşma servislerinden biridir. Signal Vakfı ve Signal

ruyan ve güvenli küresel iletişim sağlayan açık kaynaklı gizlilik teknolojisi geliştirmektir”. Vakıf, adını Signal mesajlaşma uygulamasıyla paylaşıyor. Signal’in özellikleri de şu şekildedir: Signal, kullanıcıların iOS ve Android’de diğer Signal kullanıcılarına sesli ve görüntülü arama yapmalarına olanak tanır. Tüm aramalar bir Wi-Fi veya veri bağlantısı üzerinden yapılır ve (veri ücretleri hariç) şehirlerarası ve uluslararası dahil ücretsizdir. Kullanıcıların bir

grup mesajlaşmasını da destekler. Signal kullanıcılarıyla yapılan tüm iletişim otomatik olarak uçtan uca şifrelenir. Kullanıcının iletişimini şifrelemek için kullanılan anahtarlar uç noktalarda oluşturulur ve saklanır (örn. Sunucular tarafından değil, kullanıcılar tarafından.). Bir kişinin gerçekten iddia ettikleri kişi olduğunu doğrulamak için, Signal kullanıcıları önemli parmak izlerini (veya QR kodlarını tarayarak) harici kanallardan karşılaştırabilir. Uygulama, bir kişinin anahtarı değiştirse kullanıcıyı bilgilendirmek için ilk kullanımda güven mekanizması kullanır. Kullanıcıların mesajlara zamanlayıcı koymalarına izin verir. Belirli bir zaman aralığından sonra, iletiler hem gönderenin hem de alıcının cihazlarından silinir. Zaman aralığı beş saniye ile bir hafta arasında olabilir ve zamanlayıcı her alıcı için mesajın kopyasını okuduktan sonra başlar. Signal, varsayılan olarak kullanıcıların mesajlarını, şifrelenmemiş bulut yedekleme işleminin dışında tutar. Signal, okuma ve yazma bildirimlerini devre dışı bırakma özelliğine de sahiptir. [69][70][71]

Messenger LLC tarafından geliştirilmektedir. Signal Vakfı resmi olarak Signal Teknoloji Vakfı, Moxie Marlinspike ve Brian Acton tarafından 21 Şubat 2018’de kurulan, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Misyonu, “ifade özgürlüğünü ko-

Wi-Fi veya iOS, Android ve bir masaüstü uygulamasındaki diğer Signal kullanıcılarına veri bağlantısı üzerinden metin mesajları, dosyalar, sesli notlar, resimler, GIF ve video mesajları göndermelerine olanak tanır. Bu uygulama aynı zamanda

PROF. DR. CENGİZ KAHRAMAN “EN ETKİLİ BİLİM İNSANLARI LİSTESİ”NDE

Deniz Şehvar Hacısalihoğlu

İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cengiz Kahraman, “bulanık mantık teorisi” ile Stanford Üniversitesinin koordinasyonunda yürütülen çalışma sonucunda hazırlanan “En Etkili Bilim İnsanları Listesi”ne girmeyi başardı.

1965 yılında İstanbul’da doğan Kahraman, ilk ve ortaöğretimini Ankara, Balıkesir ve Samsun’da tamamladı. 1983 yılında Kuleli Askeri Lisesi’nden mezun oldu ve sonraki yıl İTÜ Endüstri Mühendisliği Bölümünde lisans öğrenimine başladı. Lisans eğitimini tamamlayınca, 1990 yılında İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Endüstri Mühendisliği’nden yüksek lisans, 1996 yılında doktora yaptı. Kahraman, 1996 yılında yardımcı doçent, 1998 yılında doçent unvanlarını aldı ve 2003 yılında profesör oldu.

Prof. Dr. Cengiz Kahraman daha öncesinde de kazandığı başarılar ile adından söz ettirmişti. Kahraman, 2017 yılında Turkishtime dergisi tarafından yayımlanan araştırma sonuçlarına göre “Bilim dünyasına yön veren ilk 100 Türk” listesinin 40. sırasında yer almıştı. Bununla beraber 2018 yılında bilim ödülü kazandı. Kahraman, şu an ise Stanford Üniversitesinin koordinasyo-

nunda hazırlanan PLOS Biology dergisinde yayımlanan dünya çapındaki akademisyenler sıralamasında yapay zekâ alanında ilk yüzde ikiye giren 215 bin 114 bilim insanı arasında 341. sırada yer alarak bizleri gururlandırdı.

Prof. Dr. Cengiz Kahraman, AA muhabirine yaptığı açıklamada çalışmalarının temel kaynağının “bulanık mantık” ve “bulanık küme” olduğunu belirtti. Kahraman, “Bulanık mantık 1965 yılında Lutfi Aliasker Zade tarafından önerilmiştir. Biz bulanık mantığı çeşitli proje, araştırma ve makalemizde kullanıyoruz. Yeni bulanık küme uzantılarını geliştirip literatüre soktuk. Sadece uygulama değil, teoriye yaptığımız katkılarla da bilim dünyasında yer aldık. H-indeksimizin yüksek olması da listede yer almamıza neden olan faktörlerden biri oldu.” dedi.

Prof. Dr. Cengiz Kahraman, “bulanık kontrol” kavramına değinerek günümüzde gelişmekte olan teknolojideki öneme değindi ve “Bulanık kontrol kavramı elektronik dünyasında çok yer tuttu. Pratikte çok kullanılmaya başlandı. Metro istasyonlarında, elektronik eşyalarda günümüzde

bulanık mantık kullanılıyor. Şu an Endüstri 4.0 denen bir kavram var. 4. Endüstri Devrimi olarak da isimlendiriliyor. Endüstri 4.0 uzaktan erişimin ve uzaktan yönetimin ortaya konduğu yani bunların geçerli olduğu bir çağı anlatıyor. Artık siz cep telefonu ile uzaktan bir fabrikayı yönetebilir hale geleceksiniz. Gelecekte fabrikalarda insanın pek fazla olması da değil, uzaktan netim ve uzaktan kontrol ürettiği yönetildiği bir

dünya düşünün. Buna doğru gidiyoruz. Otomobillerde yazılımların sensörler vasıtasıyla uzaktan güncellenmesini ve böylece ulaşımın teknolojiyle değişimini yakınlarda göreceğiz. Bunlar yapay zekânın gelecekte bizi ulaştıracağı noktalarlardır.” sözlerini ekledi. Kahraman, “Çok yayın yapmak önemli değil, başkalarının kullanması önemlidir.” diyerek H-indeksin önemine dikkat çekti ve son olarak da genç akademisyenlere tavsiyeler verdi: “Dünyada bilim listelerinde yer almak ve derecelere girmek için birinci faktör, ders verme yüzdesi ile araştırma yüzdesinin iyi dengelenmesidir. Araştırma yüzdesinin daha fazla olması gerektiğini söyleyebilirim. Öğretim üyesinin çalışma zamanının yüzde 60’ını araştırmaya ayırması gerekir. 'Hangi tür konular yenidir, bu konularda neler yapılmamıştır? Neleri yaparsam literatürde ilgi çekebilir?’ Bu tür konularda öğretim üyesi fikir sahibi olmalıdır. Sadece ders veren ve bunlarla ilgilenmeyen öğretim üyesi, maalesef bu listelerde yer alamaz. Genç arkadaşlar da zaman içerisinde düzenli çalışıp, H-indeksini yükseltip, araştırmaya önem verirlerse bu listede yer alacaklardır.” [65][66]

TARİH

YETMİŞ İKİ GÜNDE DEVRİÂLEM: DÜNYA'NIN ETRAFINDA BİR YARIŞ

Ece Nisa Yassıbaş

Fransız yazar Jules Verne'in en bilinen eserlerinden biri olan Around the World in Eighty Days (Seksen Günde Devriâlem); servetin yarısı üzerine iddiaya girmiş olan zengin bir İngiliz beyefendisi Phileas Fogg'un, uşağı Jean Passepartout ile çıktığı, dünyanın etrafındaki yolculuğunu konu alır. Eser, bu ilgi çekici konusu ve sürükleyici serüvenleri nedeniyle tarihten günümüze birçok maceracıya ilham kaynağı olmuştur. Bu maceracıardan biri de soruşturmacı gazeteciliğin öncülerinden Elizabeth Jane Cochran ya da daha bilinen takma adıyla Nellie Bly'dır.

Elizabeth Jane Cochran, 5 Mayıs 1864'te Pensilvanya'da dünyaya geldi, 1880'de ise ailesiyle Pittsburgh'a taşındı. Buradayken, The Pittsburgh Dispatch gazetesinde yayımlanan "What Girls Are Good For" (Kızlar Ne İçin İyi?) başlıklı, kadınların ev işlerine bakmak ve çocuk doğurmak için var olduğunu iddia eden, iş hayatında yer almasını eleştiren bir yazıya yanıt olarak yazdığı mektup, gazetenin editörü George Madden'ın dikkatini çekti. Yazardan kendini tanıtmasını isteyen bir reklam yayınlayan George Madden, Cochran öne çıktıktan sonra ona iş teklif etti. Böylece Elizabeth Jane Cochran, Nellie Bly takma adı altında, gazetenin ilk kadın muhabiri oldu. Ancak buradaki işi uzun sürmedi. Kadın fabrika çalışanlarının çalışma koşulları, düşük ücretlendiril-

meleri üzerine yazdığı soruşturmacı makaleleri, fabrika sahipleri gazeteyle şikâyet etmesi sonucunda kendisinden sadece moda, dekorasyon gibi konularda yazması istenince işten ayrıldı. Serbest gazeteci olarak çalışmaya başladı.

Kariyerinde, farklı kimliklere bürünüp kendini ilgili kişilerle birlikte olayın içine sokarak yaptığı haberlerce ünlenerek yeni bir tür araştırmacı gazetecilik başlatmış oldu. Yabancı muhabir olarak Meksika'ya giderek orada yaklaşık yarım yıl geçirdi ve sonrasında dönemin Meksika Hükûmetini eleştirdiği ve Porfirio Diaz'ı halkını bastırmak, basını kontrol etmek ve diktatörlükle suçladığı Six Months in Mexico'yu (Meksika'da Altı Ay) yayımladı. 1887'de ise, Blackwell Kadın Akıl Hastalıkları Hastanesi'ndeki doktorları ruhsal bunalımda olan bir amnezi hastası olduğuna inandırarak hastane hakkında bilgi topladı ve hastaların gördüğü kötü muameleyle içinde yaşadıkları kötü koşulları Ten Days in a Mad-House (Deliler Evinde 10 Gün) adlı yazı dizisi ile ortaya çıkı. 80 Günde Devriâlem'in 1873'te yayımlanmasından yaklaşık 16-17 yıl sonra, 14 Kasım 1889, saat 9.40'ta tıpkı Jules Verne'in eserinin ana karakteri Phileas Fogg gibi dünyayı gezeceği, 40.070 kilometrelik bir yolculuğa çıktı. Bly, bu yolculuğunda The New York World gazetesini tarafından destekledi.

Bu reklam kampanyasına karşılık, The New York World ve Nellie Bly'a rakip olarak, New York gazetesi Cosmopolitan, hem Phileas Fogg hem de Bly'ı yenmesi için kendi muhabiri Elizabeth Bisland'a sponsor oldu. Bisland, Bly ile aynı gün yola çıkacak ve dünyayı tersine dolaşarak başlangıç noktasına herkesten hızlı dönecekti.

Bisland, Amerikan bir gazeteci ve yazardı. 11 Şubat 1861'de Louisiana'da dünyaya geldi. Yazarlığa gençken şiir yazarak başladı. 1889'da The New York World dahil dönemin bilindik birçok gazetesinde çalışıyordu. Dünyayı dolaşmak için seçildikten altı saat sonra, Manhattan'dan batıya doğru yola çıktı. Bu arada Bly, aynı gün -14 Kasım 1889- Avrupa'ya giden bir vapurla ayrıldı.

Dünya seyahati sırasında Bly; İngiltere, Fransa (Burada Jules Verne ile tanıştı.), Brindisi, Süveyş Kanalı, Colombo, Penang ve Singapur Boğazları Yerleşimleri, Hong Kong ve Japonya'dan geçti. Bu sansasyon yaratan yarış, Bly'ın seyahatini 72 gün, 6 saat ve 11 dakikada -Elizabeth Bisland'ın 76 buçuk gün süren seyahatinden yaklaşık 4 gün önce- bitirmesiyle sonuçlandı. Bly, hem Bisland'ı yendi hem de kurgusal karakter Phileas Fogg'un 80 günlük rekorunu geride bıraktı. [27][28][29][30][31][32][33][34]

ULUPAMİR'DE KIRGIZ TÜRKLERİ

Furkan Pilavcılar

Kırgız Türkleri, çoğunluğu Kırgızistan'da yaşayan, bizim gibi Türk soylu bir halktır. Kırgızistan haricinde Türkistan'daki diğer Türk devletleri, Türkiye, Çin, Afganistan ve Rusya'da yaşarlar. 1982 yılında, Çin, Tacikistan ve Afganistan'ın kesişiminde bulunan Pamir Yaylası'ndan, işgal nedeniyle, Türkiye'ye birçok Kırgız göç etti. Sığınma talepleri kabul edildi ve onların yerleştirileceği bir yer aranmaya başlandı. Devletin kararıyla Erciş ilçesindeki bir köye yerleştirildiler. Devlet, bu köyün adını, Pamir Yaylası'nı anımsatması için Ulupamir olarak değiştirerek Kırgız göçmenleri memnun etti. Böylece Ulupamir köyü, tam 1700 Kırgız için yeni bir yurt oldu. Otuz sekiz yıl boyunca nüfusları arttı ve düzenlerini kurdular. Günümüzde ise toplam sayılarının 4000'nin üzerinde olduğunu söyleyebilirim. Kültürleri

Kültürlerinin günümüzde halen konar-göçer olan Yörük Türkmenlerine benzediğini söylemek yanlış olmaz. Kırgızlar da onlar gibi hayvancılıkla geçimlerini sağladılar ve çadırlarda kaldılar. Toros Dağları'ndan daha yüksek olan Pamir Dağları'nı mesken tuttular. Fakat göç ettikleri Ulupamir köyünde yurtlarındaki gibi yaylalar olmadığı için yerleşik hayata geçtiler. Devletin 300'e yakın aileye koyun, at, inek gibi hayvanlar vermesi; alt katı hayvanların, üst katı ise insanların kullanması için iki katlı evler inşa etmesi, soydaş-

larımıza sahip çıktığımızın, bana göre, en güzel örneklerindendir. Kırgızlar, tüm bu olanlara rağmen kültürlerini devam ettirmeyi başardılar. Lehçeleri

Kırgızca, Türkçenin Kıpçak koluna bağlı, Kazakça ile bazı benzerlikler gösteren, Türkiye Türkleri için öğrenmenin zor olmadığını düşündüğüm bir lehçedir. Günümüzde Kiril alfabesi ile yazılır fakat ilerleyen yıllarda Latin alfabesine geçilmesi düşünülmüyor. Bu sayede diğer devletlerle daha kolay iletişim kurulabilecek ve Türk dünyasında, bazı farklılıklar olsa da, aynı alfabe kullanılabilecek. Biz de Kırgızca'yı çok rahat öğrenebileceğiz. Kırgız Türklerinden olan ve Türk milletinin en iyi yazarlarından biri olduğunu düşündüğüm Cengiz Aytmatov'un eserlerini, yazılan lehçeyle, yani Kırgızca ile okuyabileceğiz.

Ulupamir'deki Kırgızların Kırgızca Bilgisi

Ulupamir'de yaşayan insanları üç nesil şeklinde ayıracak olursam; birinci nesil, sizin de tahmin edeceğiniz gibi, Pamir'den göç edenler, ikinci ve üçüncü nesiller ise birinci nesildeki insanların çocukları ve torunlarıdır. Bu nesillerin Kırgızca bilgisini şu şekilde açıklayabilirim: Birinci nesil, Pamir'de doğup yetişmiş insanlardır. Diğer yaş gruplarına göre daha iyi Kırgızca konuşurlar. En iyi Kırgızca konuşan, gelenek-göreneklerini en iyi bilen nesildir. İkinci

nesil, Pamir'de doğmuş olan insanlardır. Buraya göçtüklerinde yaşları 5 ila 10 arasında olduğu için Pamir hakkında fazla bilgi sahibi değildirler. Fakat bizim kullandığımız Türkçeyi hızlı öğrenip ve bizim kültürümüze alıştılar. Bu nesil Kırgızca'yı bilir fakat pek iyi konuşamaz. Kırgız kültürünü ise ancak kendi babaları ve anneleri sayesinde öğrendiler. Bu nesli, Almanya'ya göç eden Türk gurbetçilerin oğullarına benzetmen yanlış olmayacağını düşünüyorum. Üçüncü nesil ise Kırgızca

bilgisi ve kültür bakımından diğer nesillere göre daha yetersizdir. Bu nesildeki Kırgızlar, Türkiye'de doğduğu için isimleri bile Türkiye Türkçesindeki isimlerdendir. Okul, üniversite, askeriye ve çalışma alanlarındaki insanlar Türkçe konuştukları için Kırgızca'yı neredeyse unutmışlardır ve çoğunlukla Türkiye Türkçesi ile iletişim kurmaktadırlar. Güvenlikleri

1990'larda köylerine terör saldırıları başlayınca devlet tarafından korucu grupları oluşturuldu. Bu korucular da Kırgız erkeklerinden oluşur. Sadece Ulupamir'i değil komşu köyleri de korurlar.

Yazımın son kısmında, biraz kendi düşüncelerimden bahsetmek

istiyorum. Kırgız Türkleri, bunca yıldır yaşadıkları Türkiye'ye her daim sadık oldular. Aynı şekilde, devletimiz de kardeşlerimize sahip çıktı. Bugünlerde Kırgız Türkleri'nin en büyük sıkıntısı, Kırgızca meselesidir diyebilirim. Özellikle birinci nesil, gelecek nesillerin de Kırgızca'yı ve kendilerine ait gelenekleri öğrenmesini ve unutmamasını istemektedir. Bu sorunu çözmek amacı ile Kırgızistan'dan Kırgızca öğretmenleri ve Kırgız Türkologlar getirilebilir. Bu öğretmen desteğini, 1995'te kurulmuş olan ve Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te bulunan Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin karşılayabileceğini düşünüyorum.[21][22][23][24][25][26]

TARİH

KÖY ENSTİTÜLERİ

Yağız Efe Düzgün

Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte köy ve köylünün sorunlarına verilen önem arttı, bu sorunları çözmek Atatürk döneminde bir devlet politikası haline geldi. Cumhuriyet'in ilanından sonraki süreçte örnek çiftliklerin kurulması, aşar vergisinin kaldırılması ve ziraat okullarının açılması gibi birçok adım atıldı. Bunlardan biri de Köy Enstitüleri'dir.

Atatürk'ün son zamanlarında “Köy Eğitmenliği” olarak temelli atılan ve İnönü zamanında da “Köy Enstitüsü” adıyla eğitim veren bu kurumların asıl amacı köy öğretmenleri ve köylere yararlı aydın bireyler yetiştirmektir. Ama sadece bununla kalmamış, Atatürk devrimlerinin köylere yayılması, okuryazarlık oranının artması ve tarımla ilgili teknik bilgileri halka öğreterek tarım sektöründe ilerleme sağlanması gibi birçok faydada bulunmuştur.

2.Dünya Savaşı'nın yaşandığı dönemde, kısıtlı imkanlarla hayata geçirilen bu projedeki en büyük pay İsmail Hakkı Tonguç'a aittir. Tonguç, çiftçi ve köylü bir ailenin çocuğudur. 1919 yılında öğretmenliğe başlamıştır. Bu meslekteki deneyimleri, Avrupa'da aldığı eğitim ve yaptığı gözlemler bu kurumların ortaya çıkmasına büyük katkı sağlamıştır.

İsmail Hakkı Tonguç 1935 yılında İlköğretim Genel Müdürlüğüne atandı. O dönemin istatistikleri acil bir eğitim reformunun şart olduğunu gösterdi. 1933-1934 yılı verilerine göre köylerdeki 5 bin civarında okulun 4 bin 136'sı sa-

dece bir öğretmene sahipti. Köylerde bir öğretmene 46, kentlerde ise 37 öğrenci düşmekteydi. Köy çocuklarının ancak dörtte biri ilkokulu okuyabilir durumdaydı.

Tonguç, bu bilgilere dayanarak bir rapor hazırladı ve bu konuyla ilgili hızlı bir seferberlik başlatıldı. İlk olarak Atatürk'ün talimatı ile orduda okuma yazma bilen askerler köylere eğitmen olarak kısa bir süreliğine atandı. Daha sonra bu sistem Tonguç'un fikirleriyle düzenlenerek önce “Köy Öğretmen Okulu” daha sonra “Köy Enstitüleri” haline geldi.

Köy Enstitüleri Nasıl Kurulardı?

Köy Enstitüleri, Atatürk devrimlerini benimsemiş, görev yaptıkları köyleri aydınlatacak ve kalkındıracak her türlü donanımına sahip neferlerin yetiştiği kurumlardı. Beş yıl süren eğitimin 114 haftası kültür derslerine, 58 haftası tarım derslerine, 58 haftası teknik derslere ve 30 haftası tatile ayrılmıştı. Herkesin kendi yöresinde yaygın

olan meslek öncelikli olmuştur. Örneğin Trabzon'da balıkçılık dersi varken, Adana'da tarla ve bahçe dersleri öncelikliydi. Teknik derslerde ise demircilik, marangozluk ve duvarcılık gibi dersler vardı. Öğrencilere temel eğitim, tarım ve teknik dersler veren bu kurumlarda kültür ve sanat eğitimi de unutulmamıştı. Müzik derslerinde her öğrenciye bir enstrüman öğretilmiş, orkestralar ve korolar oluşturulmuştu. Birçok enstitüde tiyatro inşa edilmiş, dünyaca ünlü Batı klasikleri buralarda sergilenmişti.

Köy Enstitülerinin Kapatılması

İsmail Hakkı Tonguç'un planlarına göre 10 yıl içinde Türkiye'nin tüm köyleri öğretmene kavuşacaktı. Fakat planlar yarım kalmış, 1946'da Bakan Hasan Ali Yücel ve Tonguç görevden alınmış, 1948'de öğretim programı değiştirilmiş, iş eğitimi ilkesi kaldırılmış, 1954 yılında ise tamamen kapatılmıştır. [16][17][18][19][20]

ATATÜRK VE LATİFE HANIM'IN EVLİLİĞİ

İlayda Karul

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilk ve tek eşi, Latife Uşakizade, nüfus kayıtlarındaki adıyla Latife Uşaklı, hepimizin bildiği adıyla ise Latife Hanım, 17 Haziran 1898 yılında İzmir'de doğdu. İzmir'in tanınmış ailelerinden biri olan “Uşaklıgil” ailesindendir ve yazar Halit Ziya Uşaklıgil'in yeğenidir.

İstanbul Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'nde ortaokulu ve liseyi okudu. Paris'te Sorbonne Üniversitesi'nde siyaset ve hukuk eğitimi aldı, Londra'da dil öğrenimi gördü. İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Almanca biliyordu. Sakarya Meydan Muharebesi'nin kazanılması üzerine, üçüncü sınıfta üniversite eğitimini yarıda bırakarak Gazi Mustafa Kemal Paşa ve ordusunu karşılamaya İzmir'e döndü.

O sırada İzmir işgal altındaydı. Türk ordusu İzmir'e girdiğinde, Mustafa Kemal ve yaverleri güvenli bir karargah aradı. Öneriler üzerine Uşakizade köşkünü karargah olarak kullanmaya karar veren Atatürk ve yaverlerine köşte babaannesiyle yaşayan Latife Hanım ev sahipliği yaptı. Bu sayede tanıştılar. Mustafa Kemal Atatürk ile Latife Hanım, Zübeyde Hanım'ın ölümünden on iki gün sonra yani 29 Ocak 1923 tarihinde, Muammer Bey'in Göztepe'deki Uşakizâde Köşkü'nde Latife Hanım'ın sade bir kıyafet ile ipek bir başörtüsü taktığı, Gazi Mustafa Kemal'in ise lacivert kruvaze bir elbise giydiği sade bir törenle evlendiler. Atatürk ve Latife Hanım, yanlarına şahitleri Mareşal Fevzi Çakmak, Kazım Karabekir, Mustafa Abdülhalik Renda ve yaveri Salih Bozok'u da alarak nikaha katıldılar.

Latife Hanım, TBMM'ye giren ilk kadın oldu. Pek çok yurt gezisinde Mustafa Kemal Atatürk'e eşlik etti. Fakat Mustafa Kemal Paşa ve Latife Hanım evlendikten kısa bir süre sonra sorunlar baş göstermeye başladı. Latife Hanım güçlü ve baskın bir karaktere sahipti. Çankaya'da bazı radikal değişiklikler yapmaya başladı. Öncelikle Köşk'ün mobilyalarını ve tasarımını değiştirdi. Bu değişiklikler Atatürk'ün çalışma odasına uzanınca Paşa, Latife Hanım'ı uyarak durdurdu. Zaman içerisinde Latife Hanım, eşi Mustafa Kemal Paşa üzerindeki etkisini arttırdı. Latife Hanım sabahlara kadar süren sofrta sohbetlerine bir son verilmesine karar verdi ve eve girip çıkan kişilerin bu kadar kontrolsüz olmasını doğru bulmadığını Paşa'ya ilettil. Latife Hanım, geç saatte biten toplantıların önüne geçemeyince yine Yaver Bozok'un aktardığına göre, oldukça sıra dışı bir yönetime başvurmaya başladı. Buna göre Kemal diye hitap ettiği Atatürk toplantıyı ya da sofrta sohbetini gereğinden fazla uzatmışsa üst kata çıkan Latife Hanım topluklu ayakkabılarıyla zemine art arda ve sertçe vurmaya başlıyordu.

Evlilikleri birkaç kez yıkılmanın eşiğine gelen çifti boşanmadan alıkoyan, Atatürk'ün geçirdiği kalp krizi ve dostların araya girmesi gibi sebeplerdi. Gazi Mustafa Kemal Paşa ile Latife Hanım'ın evliliği, 5 Ağustos 1925 günü sona erdi. Boşanma haberi, 12 Ağustos 1925 günü hükümet bildirisi ile duyuruldu. Latife Hanım, evliliği ve eşi hakkında konuşmayı da yazmayı da kesinlikle kabul etmedi, ikinci kuşak yakınlarına da aynı yönde vasiyette bulundu. O

da Atatürk gibi sonrasında hiç evlenmedi.12 Temmuz 1975 tarihinde İstanbul'da 76 yaşındayken göğüs kanserinden hayatını kaybetti. Cenazesi Teşvikiye Camisi'nden kaldırıldı. Edirnekapi Mezarlığı'ndaki aile mezarlığına defnedildi. Latife Hanım'ın anıları ve sakladığı kıymetli belgeler Türk Tarih Kurumu'nda saklanmaktadır. Günümüzde Uşakizâdeler'den kalan İzmir'de üç köşk bulunmaktadır. Basmane Garı'nın karşısında yer alan ve Latife Hanım'ın da içinde doğduğu kışlık konak hâlen ailenin mülkiyetindedir. Bugün İzmir Özel Türk Koleji kampüsü içinde yer alan İzmir Göztepe'deki yazlık “Uşakizâde Köşkü” ise 15 Haziran 2001 tarihinde müzeye dönüştürüldü. Karşıyaka Belediyesi tarafından restore edilen İzmir Karşıyaka'daki diğer köşk, “Latife Hanım Köşkü Anı Evi” olarak 19 Mayıs 2008'den beri hizmet vermektedir. [35][36][37][38]

MEŞRUIYET

Barış Aydın

Popüler tarihte etkilerinin üzerinde durulmayan en önemli kavramlardan biri meşruiyettir. Weber'in basit tanımıyla meşruiyet, yönetilen kesimlerin yönetenlerinin uygulamalarını haklı ya da azından kabullenilebilir görmesidir. Yani -uluslararası bir karşılığıının da bulunmasının yanında- temelde bir iç politika konusudur. Bu fıkra da tarihte farklı coğrafya ve dönemlerdeki meşruiyet kaynaklarından bahsedeceğim.

Öncelikle bir devletin ya da devletlik derecesinde organize olamamış bir yönetim yapısının varlığının meşruluğundan bahsetmek gerek. Hukuka ve devlete olan sarsılmaz bağlılığımız nereden gelmekte, insanlar nasıl yüzyıllar boyunca yalnızca kendileri gibi bir insan olan krallarına kutsallık addettiler, toplumlarda nasıl keskin kastlaşmalar oluşabildi? Bu gibi soruların cevapları Socrates, Hobbes, Locke, Rousseau gibi filozofların “toplumsal sözleşme” hakkındaki görüşlerinde bulunabilir.

Meşrutiyetin ikinci ayağını da saygınlık yaratan kökenler oluşturur. Genelde devletler ve yöneticiler, hem iç politika hem de uluslararası alandaki meşruiyetlerini sağlamlaştırmak adına bir köken ifade etme çabası içerisinde olmuşlardır. Osmanlılar bu durumun en iyi örneklerinden biridir. Modern döneme kadar Türk dünyası ülkelerinde hükümdarlar kendilerini hep efsanevi “Oğuz Kağan”ın soyuna dayandırmaya çalışırlar. Çünkü Oğuz Kağan'ın soyundan olmak bir hükümdarın meşruluğunu, dolayısıyla icra edebilme gücünü artırır. Osmanlılar da özellikle kuruldıkları 14. yüzyılın ilk yarısında Oğuzların en prestijli boyu olan Kayıların soyundan geldikleri iddiasındadırlar (Aynı dönemde Karamanoğulları kendilerini Selçuklu'nun, Eretna Beyliği ise İlhanlı'nın devamı sayar.). Bu iddia kazanılan başarıların da etkisiyle iyice kabullenilir ve Osmanlıların etrafında bir bağlılık yaratır.

Roma İmparatorluğu Avrupa tarihinde büyük bir yer kaplar. Fethetmeye değer gördükleri her yeri fetheden Romalılar dönemlerinin süper gücü değil, neredeyse tek gücü olmuşlardır. Bunun sonraki dönemlerde de yansımaları görülür. Roma'yı yıkan barbar kavimler Latinleşmiş, yüzyıllar boyunca Roma'nın en büyük düşmanı olan barbar Germen kavimleri Şarلمان ve Otto gibi liderlerin etrafında birleştiğinde kendilerine Kutsal “Roma” İmparatorluğu demiş, Roma'ya çok uzak bir konumda bulunan Ruslar bile imparatorluklarını “Üçüncü Roma” olarak nitelendirmişlerdir. Orhan Bey, Roma imparatoruyla akraba olma payesine erişebilmek için Ioannes Kantakuzenos'un kızıyla evlenmiştir. Öyle ki aslında Roma imparatorları kendilerini “Caesar” olarak adlandıırırlar. “İmparator” kelimesi askeri bir rütbedir.

Yani Avrupa'da emperyal bir misyonu olan, cihanşümullük iddiasında bulunan her devlet kendisini Roma olarak görmüş ve göstermiştir. İstanbul'u fetheden Fatih'in kendisini Kayzer-i Rum ilan etmesi (Rum, Romalı anlamına gelmektedir), Kanuni'nin Şarlken'e Osmanlı padişahından başka bir hükümdara “imparator” unvanıyla hitap etmemesini dikte etmesi de bundandır. Kendini Roma imparatoru olarak tanıtan Alman krallara tek imparatorun kendisi olduğunu kabul ettirmeye çalışmıştır. Avrupa'nın içlerine doğru genişleyen Osmanlılar “Roma Kayzeri” olma iddiasındadır.

Yavuz Sultan Selim'in devasa fetihleri sonrasında Osmanlılar etkili bir meşruiyet kaynağını daha ele geçirmişlerdir: hilafet. Osmanlı İmparatorluğu yüzünü daima “Batı”ya dönmüştür. Bu sebeple zayıflamaya başladığı 18. yüzyıla

kadar “İslam Halifesi” olmayı çok kullanmamıştır. Fakat bu dönemden itibaren Müslüman tebaaya padişahın halife olduğu da hatırlatılmaya başlanır. Trablusgarp Savaşı'ndan sonra halifelik, bölgedeki Müslümanlar üzerinde siyaset yapabilmek için kullanılmış, 1. Dünya Savaşı'nda halife cihat ilan etmiştir.

Moğolların 30-40 senede bilinen dünyanın büyük kısmını ele geçirmesiyle beraber Cengiz Han soyundan olmak da Asya hükümdarlarında trend haline gelmiştir. Öyle ki aslında Türk olan Emir Timur, sembolik olarak Cengiz soyundan gelen Çağatay hanına bağlı olması yüzünden Avrupa'da Moğol sanılır ve torununun kurduğu Babür İmparatorluğu da Moğol devleti zannedilir.

Meşruiyetin son bahsedeceğim yönü ise “icra etmek” kısmıdır ve bu yönü en önemlisi sayılabilir. Hakimiyet bir rejimi iktidara getirmeye yeter ancak iktidarda tutmaya yetmez. Örneğin bir bölgeden sadece askeri kuvvet kullanılarak uzun süre vergi almak mümkün değildir. Ya da sadece askeri kuvvetle, Almanya'nın bındaki Avusturyalı bir adam Polonya'ya saldırdığı için Avustralyalı başka bir adam Burma'da Japonlarla savaşmaya ikna edilemez. Buradaki yönetimin meşru kaynağında Benedict Anderson'un “hayali cemaatler” ve Eric Hobsbawm'ın “geleceğin icadı” kuramları devreye girer.

Bir futbol stadyumunda on binlerce insanın maç esnasında birbirini tanınamalarına rağmen bir yakınlık hissetmeleri nedendir, Amr bin As'ın komutasında Mısır'ı fethetmeye giden Arap ordusundaki binlerce askerin yine tanışıklık ve yakınlıkları olmadan birbirleri için canlarını feda etmeye hazır olmalarının sebebi nedir, Fransız İhtilali sırasında kralcı bir baba ile cumhuriyetçi oğlu birbirlerine nasıl düşman olabilir? İnsanlar evrimsel esanslarının da etkisiyle sosyal olarak şekillendirilmeye ve topluluklar oluşturmaya çok yatkın canlılardır. Ayrıca bizi diğer primatlardan ayıran en temel şey olan kurgu yeteneğimiz de eklendiğinde tanışıklığa dayalı olmayan ortaklıklar kurulur. İnsanların somut karşılığı ya hiç olmayan ya da etkisiz olan fikirler etrafında toplanıp kolektif fayda için oluşturdukları gruplara “hayali cemaat” denir. Örneğin Akitanya, Bretonya ve Paris'te yaşayan kişilerin etnisiteleri birbirinden farklı olsa da onları birbirlerine “Fransız” olmaları bağlamaktadır. Bu cemaatlerin devamlılığının sağlanması için yaratılan ritüellere ise gelenek denir. Örneğin Fransız olmayı İngiliz olmaktan ayıran bazı şeyler vardır.

Tarihin çok uzun bir dönemi boyunca meşruiyetin kaynağı kral ve dinken (Bölgelere özgü başka spesifik şeyler de olabilir, örneğin Avrupa'da feodal kontrat da etkilidir.) 18. yüzyılda Amerikan devrimindeki milislik ruhu ve Fransa'da kral ve kiliseye karşı yaşanan mental transformasyonun etkisiyle bu değerler önemini yitirmiştir. Bu durum yeni bir meşruiyet kaynağı ihtiyacını doğurduğu için Rousseau'nun “milli egemenlik” fikri Fransız halkına hâkim olmuş, gücün kaynağının kral veya tanrı değil, bizzat halkın kendisi olması gerektiği fikri yayılmaya başlamıştır. Tarih derslerinde “Fransız İhtilali”nin etkisiyle yayılan milliyetçilik dalgası” olarak bahsedilen şey de budur. Artık kralın kutsal birleştiriciliği olmadığına göre yeni bir meşruiyet kaynağı gerekli olmuştur.

Sonuç olarak antropoloji, felsefe, sosyoloji, linguistik gibi diğer temel sosyal bilimlerin yardımı olmadan yapılan bir tarih anlayışının olamayacağını basit bir örnek üzerinden bu şekilde anlayabiliriz. Okuyarak kalın! [39][40][41][42][43][44]

BİLİM VE TEKNOLOJİ

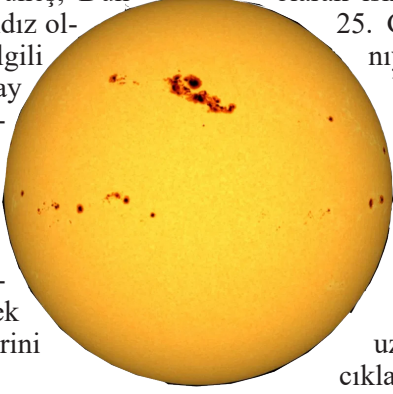
GÜNEŞ’TE DEV LEKE KEŞFEDİLDİ

Rabia Can

Geçtiğimiz haftalarda Antalya’da TÜBİTAK Gözlemevi yerleşkesinde özel teleskoplar kullanılarak, Güneş ayrıntılı bir şekilde incelendi ve üzerinde Dünya’dan çok daha büyük bir leke görüntülendi. Bundan önce de Güneş’te lekeler bulunmuştu fakat bugüne kadar keşfedilenlerin en büyüğü bu leke oldu. İsmi ise “AR 2786” olarak geçiyor. Bulunan bu lekede yakın zamanda büyük patlamaların olacağı tahmin ediliyor. Bugüne kadar herhangi bir patlama gerçekleşmedi fakat olası herhangi bir patlamaya karşı ne gibi önlemler almamız gerektiğini bilmiyoruz. Ayrıca bu patlamanın Dünya’yı etkileyip etkilemeyeceği ise ayrı bir muamma.

Güneş Resmen Sinirleniyor

TUG’da görevli araştırmacı Dr. Tuncay Özışık; Güneş, Dünya’ya yakın bir yıldız olduğu için onunla ilgili gözlemlerin kolay yapıldığını söyledi. Bilim Toplum Merkezi’ne gelen küçük yaşta çocuklara, bu lekeleri “Güneş sinirleniyor.” diyerek sembolize ettiklerini de açıkladı.

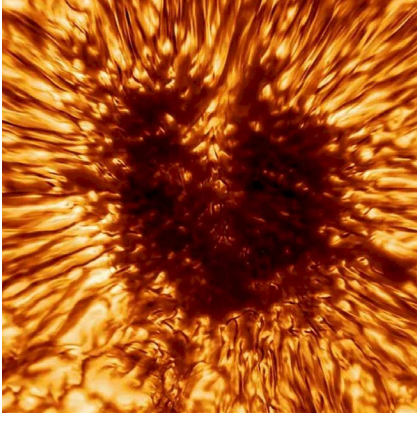
Çevrimin İlk Lekesi

Çok eski yıllardan beri yapılan araştırmalar, Güneş’in 11-12 yılda bir gerçekleşen çevrimi olduğunu gösteriyor. Bu ilk araştırmalardan beri Güneş’in bir yüzünün diğerinden daha soğuk olduğu tespit edildi. Ayrıca manyetik alanı artan ve azalan bölgelerde de lekelerin arttığı görülüyor. Soğukluğun -yani parlaklığın- sebebinin ise manyetik alanın, fotosferin ışıınım miktarını azalttığı için oluştuğu düşünülüyor. “Geçenlerde çok büyük bir simetrik leke vardı. Buradaki birkaç özel Güneş teleskobu ile onun fotoğrafını çektik.” diyerek açıklamasını yapan Özışık, TÜBİTAK resmi sayfasında leke fotoğraflarının olduğunu da açıkladı. Fotoğraftaki hafif parlak bölgeler, parlak kumsalları andırdığından “plaj” olarak isimlendirildi. Şu anda 25. Güneş çevrimi yaşanıyor ve bu lekelerle beraber büyük çaplı ve çok sayılı patlamaların kaçınılmaz olduğu söyleniyor.

Patlamaların Dezavantajları

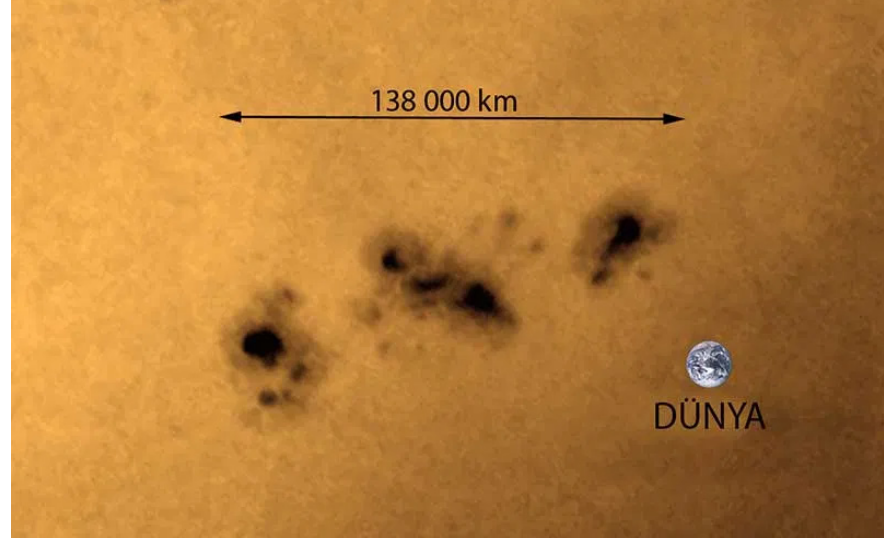
Patlama sonucu uzaya yayılan parçacıklar, keşif için gönderi-

len yapay uydulara büyük ölçüde zarar veriyor. Kesin olmamakla birlikte, gerçekleşecek patlamaların Dünya üzerindeki günlük yaşamı da etkileyebileceği düşünülüyor. Bu nedenle oluşan bu lekelerin sık sık incelemeye alınması gerekiyor.

Güneş Lekeleri Nasıl Oluşur?

Galileo’dan önce de Güneş lekelerini fark edip bunu çizime döken bilim insanları olsa da Galileo, bu çizimleri anlamlandıran ilk kişidir. Galileo, ilk yaptığı gözlemlerinde bu lekelerin çok fazla yer kapladığını anlamıştı. Gelişen teknolojik imkanlarla beraber, Güneş’teki koyu renkli bölgelerin olması, bu bölgelerin, çevrelerinden daha düşük sıcaklıkta olmalarından kaynaklandığı anlaşıldı. Güneş yüzeyi

yaklaşık 5.500 °C sıcaklıkta iken, Güneş lekeleri 3.000 – 4.000 °C arasında bir sıcaklıkta olabilirler. Güneş lekelerinin rengi fotoğraflarda siyah gibi görünebilir fakat aslında siyah renkte değildir. Uzmanlar, Güneş’i gözlerken parlaklığını azaltacak özel filtreler kullanırlar. Bu sayede Güneş yüzeyindeki detayları daha rahat gözlemleme fırsatı yakalarlar. Bu filtreler, yıldızın parlaklığını insan gözünün tahammül edebileceği düzeye kadar düşürürken daha soğuk ve az parlak olan leke bölgelerinin koyu renkli görünmesine neden olurlar. Güneş’in yüzeyi akışkan bir halde olduğu için manyetik alanlarının sabit kalması mümkün

değildir. Manyetik alan kutupları sürekli hareket halindedir ve bu hareket manyetik alan izlerinin gerilmesine, ardından taşıdığı sıcak gazla birlikte kopmasıyla sonuçlanır. İşte Güneş patlaması dediğimiz olayın kabaca oluşum dinamiği böyledir. [77][78]

2021’DE BİZİ NELER BEKLİYOR?

Aynur Toraman

2020, koronavirüs salgını nedeniyle, bütün dünyada dengelerin altüst olduğu ve deyim yerindeyse “evdeki hesabın çarşıya uymadığı” bir yıl olarak kayıtlara geçti. 2020’nin getirdiği salgın karmaşası 2021 yılında devam edecek olsa da hem koronavirüs hem de daha pek çok alanda bilimi yoğun bir ajanda bekliyor. 2021 yılında hepimizi meraklandıracak olan gelişmelerden birkaçını sizin için derledik.

Koronavirüs Kaynağı

Koronavirüs pandemisi dünya genelinde şu ana kadar 1,6 milyondan fazla insanın ölümüne neden oldu. Virüsün bulaştığı kişi sayısı da 73 milyonu aştı. Ancak virüsün nereden geldiği ve insanlara nasıl geçtiği hâlen kesin olarak ortaya çıkarılmadı.

Bilim insanları ilk olarak virüsün Wuhan kentinde egzotik hayvanların etleri için satıldığı bir pazarda insanlara bulaştığı inancına sahipti. Ancak artık virüsün gerçek kaynağının Wuhan’daki bu pazar olmayabileceği görüşündeler. Yaygın kanı, koronavirüsün ilk kaynağının yarasalar olduğu yönünde. Ancak virüsün insanlara direkt olarak yarasalardan değil, bu bulaşma zincirinde arada yer alan başka bir hayvan vasıtasıyla geçtiği düşünülüyor. Bunun hangi hayvan olduğu ise belirsiz.

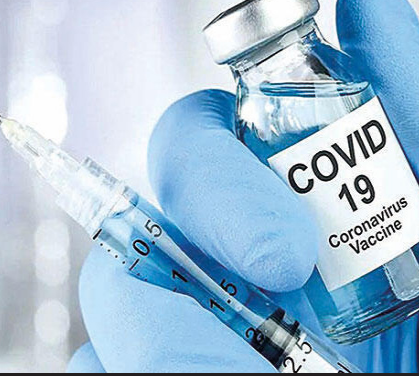

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) uluslararası uzmanlardan oluşan bir ekibin 2021’in ocak ayında Çin’e giderek koronavirüsün kaynağını belirlemeyi hedefliyor. Salgın hastalıklar uzmanları, virologlar, halk sağlığı uzmanları ve hayvan sağlığı araştırmacısının yer alacağı grup, 2019’da tespit edilen ve “SARS-CoV-2” adı verilen koronavirüsün yayılmaya başladığı Wuhan kentinde, salgının başlangıç noktası olarak görülen Huanan pazarında incelemelerde bulunacak. Virüsün çıkış noktasını belirlemek yıllar alabilir ancak uzmanlar yeni bilgilere ulaşabileceklerini düşünüyor.

Koronavirüs Aşısı

Dünya genelinde koronavirüse karşı yüzlerce aşı adayı geliştiriliyor. Şu ana kadar tıp dünyasında virüsün tespit edilmesinden sonra bu kadar kısa sürede geliştirilen başka hiçbir aşı olmadı. Dünyanın

dört bir yanında insanlar, aşı sayesinde yeni tip koronavirüse karşı bağışıklık kazanmanın ve pandemi öncesinde olduğu gibi normal bir hayat sürebilmenin umudunu taşı-

yor.

Koronavirüs salgınına karşı insanların ortak umudu olan aşı çalışmalarından sevindirici sonuçlar geliyor. 2020’de bazı aşilar ileri seviye güvenlik testlerini geçtikten sonra uygulama safhasına gelmiş durumda. 2021’de ise birçok aşının ne kadar etkili olduğu netlik kazanacak.

ABD ilaç şirketleri Novavax ile Johnson & Johnson’ın faz üç klinik denemeleri üzerinde çalıştığı aşılardan ve İngiltere’de de Oxford Üniversitesi ile AstraZeneca’nın geliştirdiği aşının sonuçları bekleniyor. Bu aşilar, bazı ülkelerde yaygın kullanılmaya başlanan ancak -70 gibi çok düşük sıcaklıkta depolanması gereken, m-RNA teknolojisine dayanan

kesin olmamakla birlikte iki adet faz 3 klinik deneyi çelişkili sonuçlar ortaya koydu. ABD Gıda ve İlaç Dairesi tarafından ilacın etkinliğini değerlendirmek için toplanan bağımsız bir danışma kurulu, verilerin ilacın kullanımını desteklemediği görüşünde. Şimdiye kadar onaylanan tek Alzheimer ilacı, hastalığın ilerlemesinden ziyade hafıza kaybı gibi bilişsel semptomları tedavi ediyor. FDA ilacı

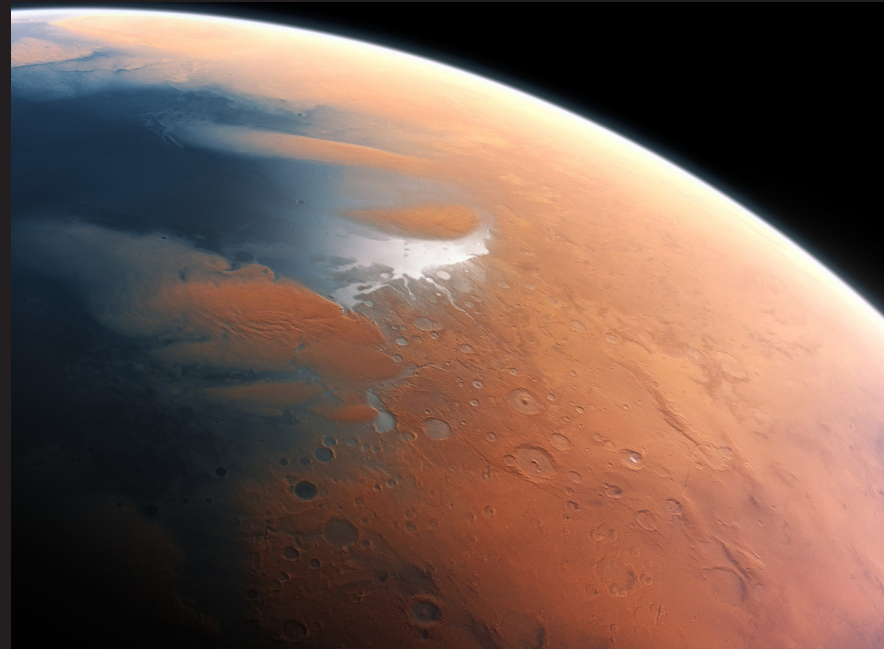
mart ayına kadar onaylayabilir ve Aducanumab milyonlarca insanı etkileyen ölümcül, zihin kaybına neden olan hastalığın ilerlemesini yavaşlatma potansiyeli olan ilk tedavi olabilir.

Kök Hücre Çalışmaları

Yıllardır gündemde olan kök hücre çalışmalarında bu yılda da

bizi önemli gelişmeler bekliyor olacak. Kök Hücre Araştırmaları Derneği’nin (ISSCR) araştırmalar için güncellediği rehber bu yıl yayınlanacak. ISSCR son rehbe-

rini dört yıl önce yayımlamıştı. Güncellenen rehberde laboratuvar ortamında üretilen “insan embriyosu” üzerine yapılan araştırmalar çok dikkat çekecek ve tartışma yaratacak gibi duruyor.

Bilimsel Yayınlar

Evde kaldığımız bu dönemde zamanımızı daha verimli geçirmek için bilim dünyası “Plan S” adlı bir proje başlattı. Ocak ayından itibaren iki yıl boyunca birçok bilimsel dergi, araştırma ya da tez herkesin erişimine açık olacak. Bu proje bilimsel yayınların daha çok okunmasına ve dergi aboneliğinin ortadan kalkmasına yol açabilir.

En Büyük Uzay Teleskobu

NASA tarafından geliştirilmiş olan James Webb Uzay Teleskobu uzay gözlemevi olarak hizmet verecek olup 31 Ekim 2021’de kullanılmaya başlanacak. Webb şimdiye kadar yapılmış en büyük, en güçlü ve karmaşık uzay teleskobu olarak adlandırılıyor.

Esas bilimsel hedefi, evrende yer alan daha uzaktaki cisimleri, diğer temel cihazların veya 1990’da fırlatılan Hubble Teleskobu’nun görmediği cisimleri gözlemlemek olacak. Kırmızı ötesi ışığı gözlemlemek için ayarlanmış olan 6,5 metrelik bu teleskop, Dünya’dan

neredeyse 1.600.000 kilometre uzaklıkta yörüngeye yerleştirilecek. Bu uzaklık, Dünya ile Ay arasındaki uzaklığın dört katı kadar. Her ne kadar gezegen bulmak için geliştirilmiş bir teleskop olmasa da gelişkin yetenekleri bu teleskobun gelecekte yeni gezegenleri inceleyen ve Güneş Sistemi’nin nasıl oluştuğu ve nasıl evrim geçirdiği konularını araştıran gökbilimciler için önemli bir araç haline gelmesi konusunda ümit vermekte. Webb, Hubble’dan daha fazla dalga boyunu kapsayacak. Böylelikle de bilim insanları, evrenin derinliklerini daha iyi inceleyebilecek.

Mars

2020 yılında Mars’a yönelik farklı görevler başlatılmıştı. 2021 yılı da muhtemelen Kızıl Gezegen’e dair yeni keşiflerin yapıldığı bir yıl olacak. Çin’in Tianwen-1, Bae’nin Hope aracı ve NASA’nın Perseverance yüzey aracı bu yıl Mars’ta olacak. Üç aracın da şubat ayında Mars’a ulaşması bekleniyor. Şubat ayında Mars’a inmesi beklenen Tianwen-1, Mars’ta su arayacak. Çin’in Kızıl Gezegen’deki ilk teması olacak bu araç, eğer başarıya ulaşırsa yeni projeler için de kapılar açılacak. [79][80][81][82][83][84][85][86][87]

BİLİM VE TEKNOLOJİ

EVRENİN “YENİ” BÜYÜK ÇOCUĞU

Yusuf Eymen Bodakçı

Eğer astronomi ile ilgili iseniz evrenin en büyük yıldızının Kalkan Takımyıldızı'nda gözlemlenebilen 38. yıldız “UY Scuti” olduğunu biliyorsunuzdur. Bilmiyorsanız da artık öğrendiniz. Öncelikle, bu yazıdaki sayısal değerleri rahatça karşılaştırabilmeniz için, size Güneş'in yarıçapını aktarmak istiyorum: 696.340 km. UY Scuti'nin sayısal olarak yarıçapı ise 1.188.300.000 km -Güneş'in yarıçapının yaklaşık olarak 1706 katı- olan yıldızın,

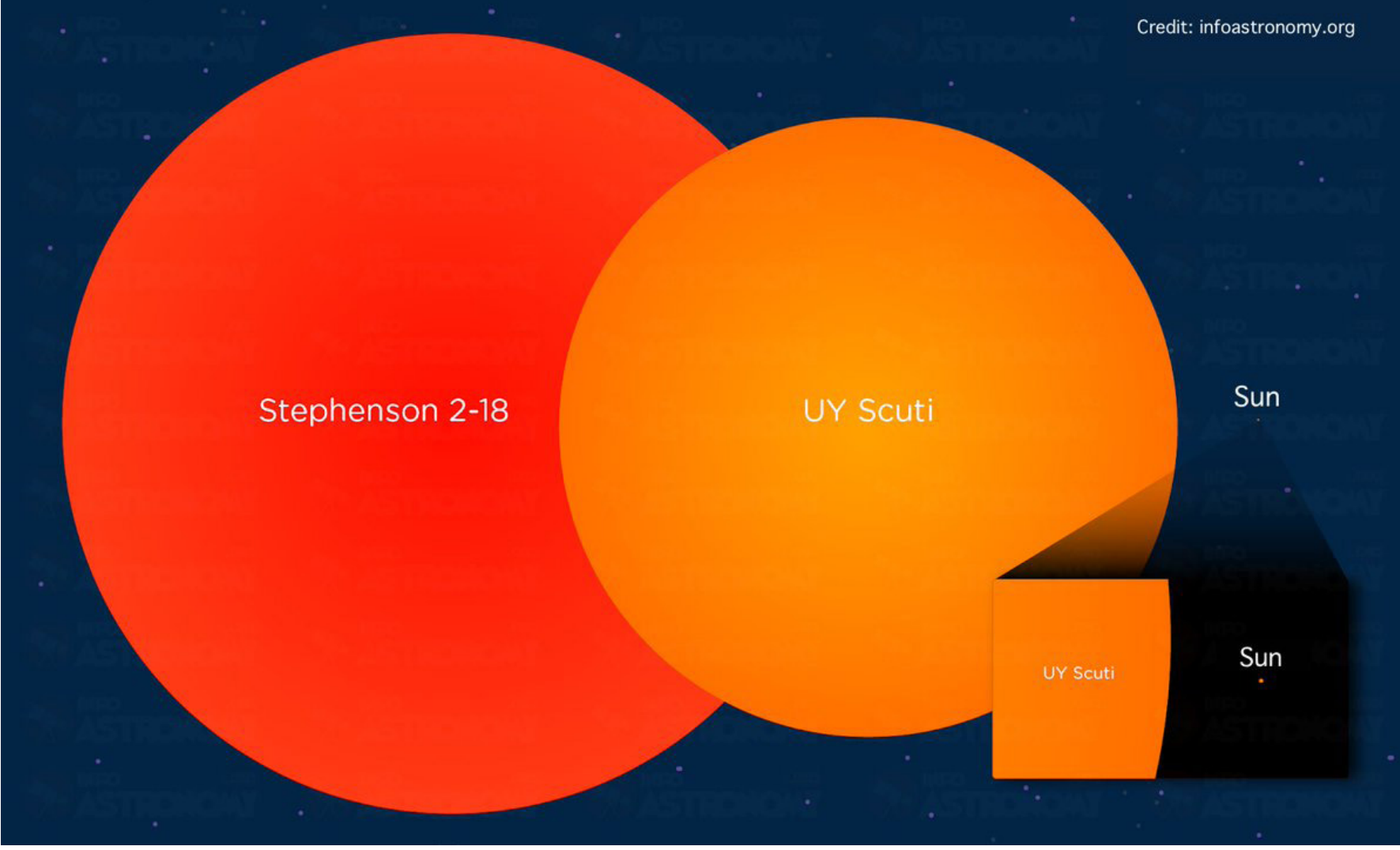
Güneş'in 30 katı kadar bir kütlesi bulunuyor. Ve içerisine yaklaşık olarak 5.000.000.000 adet Güneş sığabilecek büyüklükte. UY Scuti'yi ilk olarak 1860 yılında Alman gök bilimciler Bonn Gözlemevi'ni kullanarak keşfetti. Ancak büyüklüğüne dair kesin veriler, 2012 yılında Şili'nin Atacama Çölü'nde yer alan Çok Büyük Teleskop (VLT) sayesinde elde edildi. Bu tarihten sonra Betelgeuse (yarıçap: 617.100.000 km), VY Canis Majoris (yarıçap: 987.890.000 km) ve NML Cygni

(yarıçap: 1.141.000.000 km) gibi daha önce rekor kıran devleri geride bırakan UY Scuti, evrenin en büyük yıldızı olarak tanımlanıyordu.

Lakin UY Scuti'nin hükümdarlığı çok sürmedi. 1990 yılında, Amerikan astronom Charles Bruce Stephenson tarafından “Stephenson 2-18” yıldızı keşfedildi. Bu yıldızın yarıçapı ise 1.495.800.000 km (Güneş'in yarıçapının yaklaşık olarak 2148 katı.) UY Scuti'den ise yaklaşık olarak %15-%20 daha büyük. Bu tombik çocuk o kadar büyük ki

Güneş'in yerinde bu yıldız olsaydı, boyutu Satürn'ün yörüngesini aşardı (Satürn'ün Güneş'e ortalama uzaklığı 1.43 milyar km.).

Yani, Stephenson 2-18'den daha büyük bir yıldız keşfedilene kadar bu yıldız, “evrenin en büyük yıldızı” unvanının sahibi olacak. Eminim ki bunu duysaydı, çok mutlu olurdu. Bu yazıyı okuyan bilime meraklı güzel insanlara günaydın, iyi günler ve iyi akşamlar diyor, hepinize esenlikler diliyorum. Sağlıcakla kalın. [73][74][75][76]

KORONAVİRÜS MUTASYONA UĞRADI!

Zeynep POYRAZ

İngiltere'deki Mutasyon

Ekim ayında İngiltere'de ortaya çıkan ve “VUI-202012/01” adı verilen koronavirüs mutasyonu hızla ülkedeki diğer koronavirüs türlerinin yerini aldı. Birçok ülke Birleşik Krallık'tan seyahatleri yasakladı. İngiltere'de de sokağa çıkma kısıtlamaları uygulandı. Türkiye'de 1 Ocak'ta Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın İngiltere'den dönen 15 kişide mutasyonlu virüs görüldüğünü açıklamasıyla İngiltere'den girişler tamamen durduruldu. Bakan Koca yazılı açıklamasında, İngiltere kaynaklı varyantla ilgili olarak tedbirlerin alınıp bu ülkeden yurda girişlerin geçici süreyle tamamen durdurulduğunu açıkladı. “İngiltere'den son dönemde yurda giriş yapan ve PCR test sonucu pozitif çıkan kişilerden geriye dönük taramalar neticesinde 15 kişide yeni mutasyon ile uyumlu virüs türü tespit edilmiştir. Bu kişiler tarama başladığından beri izolasyon altındadır. İzolasyonları devam eden kişilerin temas çevreleri de karantinaya alınmış, yaygın temas taraması yapılmış ve kontrol altına alınmıştır. Yurt dışında yapılan düzenli taramalarda mutasyonlu virüs İngiltere'den giriş yapan kişiler dışında tespit edilmemiştir. İngiltere'den yurda girişler geçici olarak tamamen durdurulmuştur. Gelişmelerden vatandaşımızı bilgilendirmeye devam edeceğiz.” ifadelerini kullandı.

Bu alışılmadık derecede yüksek oranda mutasyona uğrayan varyantın nasıl ortaya çıktığıyla ilgili net

bir bilgi henüz yok. En olası açıklama varyantın bağışıklık sistemi zayıflamış ve virüsü yenemeyen bir hastada çıkmış olmasıdır. King's College London'dan Virolog Profesör Stuart Neil şimdiye kadar toplanan verilerin değişime uğrayan virüsün daha bulaşıcı olduğu tespitiyle tutarlılık gösterdiğini ifade etti. Neil, bilim insanlarını en çok kaygılandıran konulardan birinin, virüsün anjiyotensin dönüştürücü enzim 2 -başak protein- ile etkileşime geçerek akciğerlerdeki, boğazdaki ve genizdeki hücrelere sızmasını sağlayan bölgedeki değişimler olduğunu belirtiyor. Neil, “başak protein”de yaşanan mutasyonun, virüsün büyümesi için avantaj sağladığını söylüyor.

Güney Afrika'daki Mutasyon

Ocak ayının başlarında virüs tekrar Güney Afrika'da mutasyona uğradı. Yeni virüs varyantına 501.V2 adı verildi. Bilim insanlarının Birleşik Krallık'ta inceledikleri varyanttan farklı bir mutasyon türü olan “E484K” mutasyonunu taşıdığını açıkladılar. Birleşik Krallık'taki gibi Güney Afrika'daki varyant da daha bulaşıcı. Dolayısıyla daha büyük risk teşkil ediyor. Reading Üniversitesi'nde hücre mikrobiyolojisi uzmanı olan Dr. Simon Clarke, “Güney Afrika varyantında, virüsün bazı başak proteinlerinde değişiklikler de dahil olmak üzere bazı ek mutasyonlar var.” dedi. E484K varyantı henüz Türkiye'de görünmedi fakat Avusturya, Norveç, Japonya ve Birleşik Krallık'ta vakalar görül-

dü ve daha sıkı önlemler uygulanmaya başlandı.

Prof. Dr. Uğur Şahin ve Dr. Özlem Türeci'nin yönettiği BioNTech şirketi ile Amerikan ilaç devi Pfizer'in ürettiği koronavirüs aşısının %90 etkili olduğunun açıklanmasıyla medyada büyük bir heyecan uyardı. Hemen her yıl olunan grip aşısının etkinliğinin %40-50 olduğunu göz önüne alırsak bu gerçekten olağanüstü bir haber. Ancak bilim insanları İngiltere ve Güney Afrika varyantları çok ağır mutasyona uğradığı için aşılardan bu varyantlarda etkisiz olacağı veya etkisinin düşük olacağını düşünüyorlar.

ABD'li ilaç üreticisi Pfizer ve Teksas Üniversitesi Tıp Fakültesi tarafından yapılan bir laboratuvar çalışmasına göre Pfizer/BioNTech aşısı İngiltere'de ve Güney Afrika'da ortaya çıkan koronavirüs mutasyonlarına karşı etkili oldu. Pfizer'da viral aşı bilimcisi Phil Dormitzer, sonuçların cesaret verici olduğunu belirtti. “Şimdiye kadar 16 farklı mutasyona test ettik ve hiçbirinin gerçekten

önemli bir etkisi olmadı. Bu iyi haber.” ifadelerini kullandı. “Fakat bu aşının geri kalan 17. mutasyonda da etkili olacağı anlamına gelmez.” diyor Dormitzer, aşının mutasyonlara olan etkisini görmek için çalışmaya devam ettiklerini söyledi.

İngiltere varyantı aşının denendiği en kritik mutasyonlardan biriydi. Virüsün başak proteinindeki mutasyonlar, bu varyantın yaklaşık %70 daha bulaşıcı olmasına neden oldu. Çalışmayı gerçekleştiren bilim insanları, aşının başak proteininin mutasyonu ile koronavirüsü nötralize etmede etkili olduğunu belirtti. Bilim insanları, piyasaya sürülen aşılardan özellikle Güney Afrika'da ortaya çıkan yeni mutasyona karşı koruma sağlayamayacağına dair endişelerini de dile getirmişlerdi.

İngiltere'de yer alan Reading Üniversitesi'nde hücre mikrobiyoloji alanında doçent olan Simon Clarke, her iki mutasyonun ortak bazı yeni özelliklere sahip olmasına rağmen, Güney Afrika'da ortaya çıkan varyantın, başak proteininde daha kapsamlı değişiklikler içeren “bir dizi ek mutasyon”un bulunduğunu söyledi. Fakat Phil Dormitzer, aşının Güney Afrika varyantına karşı da etkili olduğunu ifade etti. Diğer taraftan, bilim insanları daha önce RNA teknolojisini kullanan Pfizer/BioNTech ve Moderna aşılarının bir virüsün yeni mutasyonlarını hedeflemek için hızlı bir şekilde ayarlanabileceğini belirtmişlerdi. Koronavirüs aşısını bulan Türk bilim insanı Uğur Şahin, gerektiği takdirde altı hafta içerisinde yeni mutasyona karşı aşı geliştirebileceklerini açıklamıştı.

[88][89][90][91][92][93]

Pfizer/BioNTech Aşısının Yarattığı Reaksiyonlar Ne Kadar Ciddi?

Helen Özyayın

Kamu sağlığı uzmanları, Pfizer/BioNTech aşısı olan yüz binlerce insanın içinden çok az kişide görülen alerjik reaksiyonların sebeplerini araştırıyorlar. ABD'de Hastalık Kontrol ve Önizleme Merkezi'nin (CDC) bildirisine göre, 18 Aralık'ta aşı olan 6 kişide anafilaktik şok gelişti. Anafilaksi, hemen tedavi edilmesi gereken ciddi, potansiyel olarak hayatı tehdit eden alerjik bir reaksiyondur. Bu reaksiyon, bireyin alerjisi olduğu nesneye maruz kalmasından birkaç saniye veya dakika sonra ortaya çıkabilir. Bu hastalardan birinin daha önce de kuduz aşısı olduğunda anafilaktik şok geçirdiği açıklanmış ancak diğer 5 kişinin bu tür alerjik reaksiyon riski taşıyıp taşımadığı bilinmiyor.

Bir hafta önce İngiltere'de geçmişinde alerjik reaksiyon riski taşıdığı bilinen iki kişinin de Pfizer/BioNTech aşısı olduktan sonra benzer anafilaksi belirtileri yaşadığı tespit edilmişti. Bunun üzerine sağlık otoriteleri ciddi alerjik reaksiyon riski taşıyanların aşı olmamaları yönünde tavsiyelerde bulunmuşlardı. ABD'de ise Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) daha önce aşılarla karşı anafilaksi belirtileri gösterenlerin aşısı olmasını önerdi.

Peki, bunlar gerçekten alerji belirtisi miydi? Eğer öyleyse yol açan faktörler nelerdir? Uzmanlara göre olasılıklardan biri, müshil ilaçlarında kullanılan kimyasallar. Çünkü hem Moderna hem de Pfizer/BioNTech aşılarında bu kimyasallar yer alıyor. Bir diğer olasılık da bu vakaların gerçekten alerjik reaksiyon olmaması. Her iki durumda da reaksiyonların nadiren ortaya çıktığını unutmamak gerekiyor. Alerji ve immünoloji uzmanı Dr. Purvi Parikh, “Kabızlık tedavilerinde kullanılan ilaçlarda bulunan polietilen glikolün (PEG) aranılan ‘suçlu’ olması büyük bir ihtimal. Çünkü hem Moderna hem Pfizer/BioNTech aşısında bunun dışında yalnızca lipitler, tuzlar ve şeker bulunuyor; bunların da alerji yapması olanaksız.” dedi.

PEG'in alerjiye çok nadiren yol açtığı bilirse de Science dergisine göre anafilaksiye neden olabilir. Diğer yandan Dr. Parikh bunların gerçekten alerjik reaksiyonlar olmama ihtimali üzerinde duruyor. İnsanların çok heyecanlandıklarında “vazovagal senkop” adı verilen duruma bağlı olarak bayıldıkları biliniyor. Senkop hastalığı anksiyete, korku, ağrı, sıcak ve nemli ortam, uzun süre ayakta kalma gibi nedenlerle ortaya çıkabilir. İğneden korkan insanlar da kalp atışları ve tansiyonları düşüncü bayılabilirler. Dr. Parikh istatistiksel olarak aşı sonrası alerjik reaksiyon geçirme olasılığını, yıldırım düşmesi yüzünden ölme riskiyle bir tuttu. CDC, bu gibi olumsuzlukların yaşanmaması için aşı olanların 15 dakika gözlem altında tutulmasını önerdi [72]

AKADEMİ

UNITED INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL/ BELÇİKA: YILDIRIM ALİM DOĞRUGÜVEN İLE RÖPORTAJ

Bunlara ek olarak bazı bölümler için kelimenin tam anlamıyla nokta atışı yapan eğitim kursları tarzında yine akademik eğitim veren okullar da mevcut. Şu anda okuyor olduğum UIBS de “business school” kategorisinde bulunuyor. Az evvel eğitim kursu dediysem aklınıza devletin verdiği el işi kursları gelmesin sakın. UIBS’in vermiş olduğu diploma Avrupa’nın tamamında normal bir üniversite denkliğinde olup 95’den fazla ülkede okulun denkliği bulunmaktadır. Kurs gibi dememin sebebi öğrencilerle daha yakından ilgilenmek için sınıf kontenjanını 25-30 kişide tutması, profesörlerin yapmış olduğu sunumlar haricinde yoğunluklu grup ve bireysel çalışmalarla çeşitli projeler, marka analizleri ve birbirinden farklı iş plan ve stratejilerin geliştirilmesi için yapılan çalışmalar, derslerin derin ve ayrıntılı anlatımı için uzun süreli eğitim yerine her 5 haftada bir değişen derslerle öğrenciyi gereksiz ayrırıtda boğmak yerine önemli ve gerçek hayatta işinize yarayacak kritik bilgilere odaklanan ve bu bilgileri pekiştirmek adına hem sınıf içi hem de sınıf dışı çeşitli projelerle akıllarınıza kazıyan bir eğitim vermesinden ötürü kurs tarzı dedim. Ayrıca vermiş olduğu bu eğitimin içerisinde öğrencilerinin projelerine yardımcı olması ve ilham vermesi amacıyla birçok önemli markanın üst düzey yetkilileri ile bağlantılar kurup öğrencileri ile kariyerleri öncesinde faydalı “network” yapma imkânı veriyor. Üstelik bu saymış olduğum imkanların yanında Türkiye’de hazırlıksız 4 yılda biten üniversiteyi 3 yılda bitiriyor.

Türkiye’de liseyi bitirmiş ve üniversiteye başlamış biri olarak sizi buradaki eğitim hayatınızı bırakıp yurt dışına gitmeye iten şey nedir?

Yıldırım Alim Doğrugüven: Evet Türkiye’de kurulu bir düzenim, iyi bir arkadaş çevrem ve kendime yetecek maddi gücüm vardı. Fakat bir yandan internette yaptığım genel araştırmalarda gördüğüm şirketlerin gelişmiş sistemleri ve büyüklükleri bunun yanı sıra Avrupa’da yaşayan insanların Türkiye’deki eğitim, yaşam, sağlık ve iş koşullarına göre daha refah bir yaşama sahip olmaları nedeni ile her ne kadar kendi vatanımda daha kolay bir şekilde standart bir rahatlığa kavuşabilecek olsam da toplumumuzda görülen ve birçok zorluk sonrasında ulaşılabilen rahatlık seviyesinin aslında Avrupa ülkelerinde olması mecburi alt seviye koşullar olduğunun farkına vardığım zaman hem toplumumuz adına derin bir üzüntü yaşadım hem de kelimenin tam anlamıyla insanca yaşamak istiyorsam ve hedeflerimi gerçekleştirmek istiyorsam maalesef kendi vatanımdan bir süreliğine ayrılmam gerektiğinin bilincine vardım.

Farklı ülkelerde eğitim almak isteyen öğrencilerin en büyük endişelerinden birisi ise kur farkının yüksek olması. Siz hayatınızı nasıl idame ettiriyorsunuz?

Yıldırım Alim Doğrugüven: Evet Euro ve Türk lirası arasında ciddi bir fark var ve bu beni de yurt dışına ilk kez çıkarken endişelendiren bir mevzuuydu. Açıkça söylemek gerekirse Avrupa ülkelerinin farklı yaşam stilleri ve kuralları olsun, kur farkındaki artan derin açıklık olsun, farklı lokal dillerin karışıklığı olsun gerçekten ilk zamanlar pek kolay geçmiyor fakat imkansız da değil. Vereceğim ilk tavsiyelerden biri ilk zamanlar için belirli bir birikiminin olması gerek. Bu birikim lafi sizi korkutmasın, ülkenin sosyal devlet anlayışından ötürü özellikle gençlere yönelik avantajları saymakla bitmez. Başta da anlattığım gibi ilk iki eğitim modelindeki üniversitelerde okumayı düşünüyorsanız ortalama 700 ile 2000 Euro aralığında yıllık eğitim alabileceğiniz birçok prestijli ve köklü üniversite bulabilirsiniz. Türkiye’ye nazaran buralarda

Zeynep Nur Karaş

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

üniversiteye girmek çok zor bir iş değil, eğer yeterli İngilizceniz varsa (bu IELTS sınavından 6.5 puana denk geliyor) okullardaki İngilizce eğitim alternatifi olan okullara sınavsız başlayabiliyorsunuz. Özellikle işletme, ekonomi veya sosyoloji gibi bölümleri tercih edecek arkadaşlar için birçok üniversitede İngilizce eğitim imkânı mevcut. Fakat geri kalan bölümler için eğer İngilizce imkânı bulunmıyorsa çoğu üniversite bir yıllık ülkenin ana dili olan Fransızca ve Flemenkçe hazırlık imkânı sunuyor. Hazırlık alan öğrenciler 3 yıllık eğitimi 4 yılda bitirmiş olsalar bile hem vatandaşlık hem de ülkeye entegre olma bakımından artı bir önde oluyorlar. Ayrıca Belçika devleti vizeniz bitse bile eğitim aldığımız süre içerisinde size ülkeye giriş çıkışlarda sıkıntı yaşamamanız için geçici oturum kartı çıkartmış oluyor. Oturum demişken Belçika sanıldığının aksine öğrenciler için çok uygun fiyatlara farklı konaklama imkanları sunuyor. Tek yaşamayı tercih edenler için elektrik, su, doğalgaz ve internet gibi

temel içerikleriyle beraber ortalama ayda 350-400 Euro’dan başlayan fiyatlarla gayet uygun koşullarda oda imkanları sunuyor. Toplu kalmayı düşünen öğrenci arkadaşlar için de kişi başı 200-250 Euro’ya 3+1 ve 4+1 gibi imkanlar da bulunabileceğini rahatlıkla söyleyebilirim. Yeme içme bakımından market alışverişi de gayet ideal fiyatlarda, ortalama bir öğrencinin aylık market harcaması 300-350 Euro civarında denebilir. Gelelim çalışma imkanlarına ve koşullarına. Belçika’nın Fransızca, Flemenkçe, Almanca ve İngilizce olmak üzere birden fazla resmi dili var. Tabii bulunduğunuz bölgeye göre konuşulan dil değişiyor, bunlardan en seyrek konuşulanı ise Almanca. Halkın ortalama %65’i İngilizce bildiğini ve sadece İngilizceyle bile belediyedeki işler haricinden geri kalan neredeyse bütün işinizi halledebileceğinizi söylesem bile, eğer kendi işinizi kurmuyorsanız yerel dillerden Fransızca veya Flemenkçe öğrenmenizin iş bulma açısından tavsiye ederim. Köklü dil ailelerinden olan Fransızca

kelime zenginliği ve aksan bakımından öğrenmesi meşakkatli bir dil olsa da Flemenkçe onun tam tersi diyebilirim. Alacağınız bir dil eğitimiyse yaklaşık 6-7 ay içinde bu dilde B2 seviyesine ulaşabilirsiniz. İş bakımından da eğitim alırken haftada 20-21 saat “part time” çalışma hakkınız var ve bu sürede ayda ortalama 850-900 Euro gibi bir maaş alabilirsiniz. Özellikle bazı sektörlerde bu oran biraz daha artabiliyor. Örneğin temizlik ve bazı yemek sektörlerinde bir öğrenci ayda 1100- 1150 Euro kazanabilir. Önceden dediğim gibi sizi 2-3 ay idare edecek bir miktar parayla gelerseniz ve gelmeden önce Fransızca veya Flemenkçe için önceden hazırlık yaparsanız buraya entegre olma konusunda sıkıntı yaşamazsınız.

Peki gelecekte Türkiye’ye dönme gibi bir planınız var mı yoksa Belçika’da kalmayı mı planlıyorsunuz?

Yıldırım Alim Doğrugüven: Açıkçası ileride uluslararası alanda iyi bir iş adamı ve girişimci olma he-

defim var. Bundan ötürü herhangi bir yere sabitlenmeyi pek düşünmüyorum fakat doğduğum ve büyüdüğüm topraklara ayrı bir sempati ve özlem içerisindeyim diyebilirim. Belçika benim için durak niteliğinde bir ülke. Şu anda tekstil sektöründe bulunuyorum ve bu bölgenin avantajları ve imkanlarından yeterince istifade ettikten ve kendini devam ettiren başarılı bir işletme kurduktan sonra yeni bir bölgede yeni bir işletme kurarak Avrupa’nın kritik noktalarında çeşitli işletmeler kurma hedefindeyim. Belirli bir ticari güce ulaşıp Avrupa’da sayılı üst firmalardan birini oluşturduktan sonra potansiyeli olup ama kullanılamayan Türkiye’ye çeşitli yatırımlar yapma planı içerisindeyim. Evet belki hedeflerim ve hayallerim bazıları için ütöpik boyutta gözükabilir fakat bunları başarmak için Avrupa’ya geldim ve buraya yerleştikten ve imkanları gördükten sonra anladım ki hayal gibi gözükten planlar realist birer hedef haline gelebiliyor. Belçika’ya geldiğimden beri kırk beşten fazla farklı milletten insanla iletişime geçip kimisiyle arkadaş kimisiyle ticari partnerlik yapma deneyimi elde ettim, bir düzine uluslararası iş fuarına katılıp çeşitli ülkelerdeki firmaların çalışma sistemlerini görme fırsatı buldum ve bu deneyimler ve karşılaştırmalar sonunda düristçe söyleyebilirim ki Türkiye’de ve Ortadoğu’da iyi bir potansiyel var ama bu potansiyeli ortaya çıkarmak için büyük yatırımlara ihtiyaç var ve maalesef şu an ülkemizin bu koşullarında kısa vadede böyle yüklü bir yatırımın herhangi bir firma veya kişi tarafından yapılacağını ve devletin kısa vadede bu krizi hızlıca atlatacağını sanmıyorum. Bundan ötürü potansiyel gördüğüm herkese yurt dışını özellikle de birçok konuda en iyi sistemleri ve kuralları oluşturmuş ve uzun zamandır uygulayan güvenilir Avrupa’yı öneriyorum. Fakat önemli bir hususa değinmek istiyorum, buralarda başarılı olmuş Türk iş adamlarının ortak özelliklerini incelediğimde geri kalan Avrupa’ya gelmesine rağmen tam anlamıyla hedeflerine ulaşmamış diğer vatandaşlardan ziyade bu insanlar buralardaki imkânları görüp faydalanmak için gelseler de kendi ülkelerine herhangi bir nefret ve aşağılamada bulunmadan özlerini koruyup Avrupa sistemine ayak uydurmuşlardır. Özellikle genç jenerasyonda Türkiye’deki sisteme karşı artan negatif enerjiyle kendini dışarı atan topluluk Avrupa yaşanmasına hızlı uyum sağlasa da burada tembel ve beklenen başarıya ulaşamamış bireyler olabiliyorlar. Demek istediğim kolay olmayan bu yolculukta sadece Batıya olan aşırı bir özentili veya kendi ülkesine olan nefret sebebiyle buraya gelen insanların dünyanın her yerinde olan o boş ve başarısız yığınını içerisinde kaybolup gidiyorlar. Asimile olmadan entegre olmanın önemi de bu noktada ortaya çıkıyor. Evet buralara gelin ama peşinde koşacağınız bir hedef ve planla gelin, evet burada bir düzen kurun ama şu anda elinizdeki değerleri unutmadan kurun. Mesele geçmişinizi silip yeni bir hayata başlamaksa eğer, belirli bir seviyeye gelmiş olduğunuz bir oyunu bırakıp yeni bir oyuna yeniden başlarcasına, belirli bir zaman okuduğunuz bir okulu bırakıp yeni bir okula başlarcasına kendini yenilemiş olduğunu sansanız da öünüze tekrar dönersiniz ve o tekrarladığınız yeni yolun eskisinden daha iyi olma garantisi yoktur. Avrupa’ya gelip bir düzen kuramayanların temel problemi de budur. Asıl mesele, şu ana kadar elde ettiğiniz deneyimleri, birikimleri, anıları ve değerleri unutmadan üstüne yeni şeyler koyarak yenilenmek yerine gelişmeyi tercih etmektir. İşte bu doğrultuda ilerlerseniz araştırdıklarınız ve okuduklarınızdan çok daha fazlası Avrupa’da karşınıza çıkar ve sizi hedeflerinizin üstüne çıkartır.

UIBS

United
International
Business
Schools

AKADEMİ

MARS ÇALIŞMALARINA KATILAN İLK TÜRK: SAADET YÜNCÜ İLE RÖPORTAJ

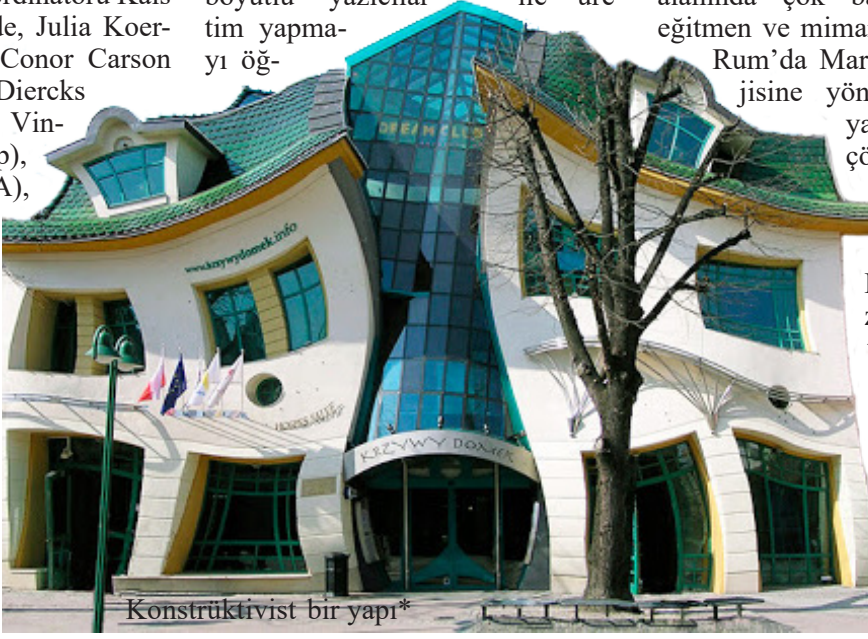
Betül Gül ve Aslı Zeynep Abaka

Ürdün'deki Mars çalışmalarında yer alan ilk Türk yüksek mimar-sınız. Ürdün'de ne gibi faaliyetler gerçekleştirildi ve kimlerle çalışma imkanı buldunuz? Bize Ürdün'den ve edindiğiniz tecrübelerden bahsedebilir misiniz? **Saadet Yüncü:** Ürdün'de düzenlenen AA Visiting School Jordan ile German Jordanian University iş birliği ile Mars Gezegeni üzerine yürütülen tasarım ve araştırma çalışmalarına katıldım. AA Visiting School Jordan'ın koordinatörü Kais Al-Rawi öncülüğünde, Julia Koerner (UCLA AUD), Conor Carson Black (Arup), Jan Diercks (Foster + Partners), Vincenzo Reale (Arup), Rob Mueller (NASA), Carla Aramouny (AUB), Rana Zureikat (Abu Dhabi) ve Kamel Mahadin (Jordan MK Associates) gibi öğretim görevlileri, mimarlık ve tasarım alanında dünya çapında tanınmış firmalarda görev alan mimar ve yaratıcı insan-

lar ile tanışma ve çalışma fırsatım oldu. Mars Projesinden önce çok fazla uluslararası projelerde görev aldım, deneyim ve tecrübe kazandım. Önceden Almanya'da ve İsviçre'de görev aldığım BIM departmanında; Autodesk Maya, Python, Ladybug & Honeybee Plug-in Grasshopper gibi kod yazma ve yazılım programlarını oluşturmayı, yazılım yapmayı, robot kullanmayı, robotun beyin yazılımını değiştirmeyi ve 3 boyutlu yazıcılar ile üretim yapmayı öğ-

renip geliştirmiştım. Bildiğim tüm yazılım programları ve kullandığım robot ve 3D yazıcılar, Mars projesindeki çalışmalarımın zeminini oluşturdu. Tasarım araştırma çalışmalarımızda NASA bilim insanı Rob Mueller, bize telekonferans görüşmelerle Mars hakkında detaylı bilgiler aktardı. NASA'nın aktarımları ve araştırmalarımızla birlikte tasarım spekülasyonları oluşturduk. Ayrıca dünyanın çok farklı yerlerinden alanında çok başarılı tasarımcı, eğitmen ve mimar ekibi ile Wadi Rum'da Mars'ın doğal ekolojisine yönelik araştırmalar yaptık. Wadi Rum çölünün UNESCO tarafından korunan dünya mirası alanı Petra'ya, özel bir ziyaret gerçekleştirdik.

Tecrübelerden bahsederken kolay gibi görünebilir, şimdi de başarılarınızın anahtarını bi-

VEFA LİSESİ RESİM KULÜBÜ İLE RÖPORTAJ

Simay Korkmaz

Vefa Lisesi Resim Kulübü başkanları Zeynep Sude Küçük ve Ezgi Naz Korkmaz, ayrıca komite üyelerinden Zehra Sultan Culha ile gerçekleştirdiğimiz röportajda kulübün gerçekleştirdiği faaliyetleri, gelecek planlarını ve resim hakkındaki tavsiyelerini konuştuk.

Simay Korkmaz: Merhaba, biraz kendinizden bahsedebilir misiniz?

Zeynep Sude Küçük: Merhaba, ismim Zeynep Sude Küçük. 150. dönem IB öğrencisiyim. Şu an hem GazeteVefa'nın hem de Resim Kulübü'nün eş başkanlığını yürütüyorum. Geçmiş yıllarda sosyal medyada resim hesabımda çalışmalarımı paylaşıyordum. Bunun dışında genel anlamda hem resimle hem müzikle iç içeyim. Resimde spesifik olarak suluboya ve karakter tasarımı ile ilgileniyorum.

Ezgi Naz Korkmaz: Merhaba, ismim Ezgi Naz Korkmaz. 151. dönemim. Sude ile birlikte Resim Kulübü'nün eş başkanlığını yürütüyorum. Küçüklüğümünden beri hep resime ilgili oldum ve bu ilgimi asla kaybetmemeye odaklandım. Çoğunlukla portre ile uğraşsam da figüratif ve dijital tasarımla da ilgileniyorum. **Zehra Sultan Culha:** Merhaba, ismim Zehra Sultan Culha. 150. dönemim ve IB öğrencisiyim. Hem GazeteVefa hem de Resim Kulübü'nde çekirdekte çalışmalarımı sürdürüyorum. Altı yıldır görsel sanatlarla ilgileniyorum. Özellikle dijital sanat ve heykel üzerine odaklanıyorum. Bunların dışında yağlı boya ve sulu boyada da kendimi geliştirmeye çalışıyorum.

Resim kulübünü kısaca tanıtabilir misiniz?

Ezgi Naz Korkmaz: Kulübümüz ilk olarak 2017 yılında 149. dönem Şara tarafından aktifleştirildi ve Bora Hoca ile birlikte dört senedir aktifliğini sürdürüyor. Kulübümüzün öncelikli amacı, öğrencilere sanat kültürünü ve sanat sevgisini aşılayarak, resim tekniklerini öğrenmelerine yardımcı olmaktır. Resime ilgi duymanın, içsel düşünceleri dışa yansıtmayı, özgüvenin oluşmasını, bireysel veya grup çalışmalarında sorumluluk ve iş birliği kabiliyetinin gelişmesini, ayrıca kişiler arasında sevgi, saygı, yardımlaşma gibi duyu ve davranışları geliştirdiğine inanıyoruz ve kulüp üyelerinde de bunları geliştirmeyi hedefliyoruz.

Geçmişte ne gibi faaliyetlerde bulundunuz?

Zeynep Sude Küçük: Geçmiş yıllarda kulüp içi çeşitli sergilere geziler düzenledik. Bunların asıl amacı aslında gittiğimiz sergide sadece eserleri incelemek değil, gittiğimiz her sergide/müzede yanımızda getirdiğimiz eskiz defterlerimize eserlerden ilham alarak eskizler yapmak. Bunun yanında kulüpteki arkadaşlarımızla beraber yaptığımız eserler çeşitli etkinliklerde sergilendi. Bu sergilenen eserlerin en önemlilerinden biri 19 Mayıs için Cemal Reşit Rey salonunda düzenlenen şehit öğrencileri anma etkinliğinde sergilenen rölyef çalışmamızdı. Geçtiğimiz sene pandemi öncesinde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İllüstrasyon Kulübü ile beraber karakalem ve suluboya atölyeleri gerçekleştirdik.

Pandemi sürecinde ne gibi faaliyetlerde bulundunuz?

Ezgi Naz Korkmaz: Pandemi boyunca okulumuza yeni gelen öğren-

cilere ulaşmaya çalıştık ve kulübün yeni dönemi için planlar yaptık. Önümüzdeki günlerde ise dijital ortamda planladığımız faaliyetlerimize başlayacağız.

Geleceğe dönük planladığınız çalışmalar var mı, varsa neler?

Zeynep Sude Küçük: Şu an planını yaptığımız çeşitli etkinlikler var tabii ki. Bildiğiniz gibi pandemi sürecinde pek aktif değildik ve bunun değişmesini istiyoruz. Genel anlamda Resim Kulübü'nü bir topluluk haline getirmeyi amaçlıyoruz. Bunu yaparken sadece okul içinde veya kulüp içinde kalmak istemiyoruz. İleriki aylarda çeşitli workshoplar, yarışmalar, çekilişler ve seminerler yapmayı amaçlıyoruz. Bunun yanında sanat topluluğunu hayata geçirmek için bir discord server açacağız. Sanatla iç içe olan ve yeni şeyler deneyip yeni insanlar tanımak isteyen herkese açık olacak. Gelişmelerden haberdar olmak için sosyal medya hesaplarımızı takip etmeyi unutmasınlar.

Resim Kulübü'ne katılmak isteyenlere ve resim çizmeye ilgi duyan, başlamak isteyenlere ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Zeynep Sude Küçük: İlk olarak sanatı seven herkesin katılmasını öne-

zimle paylaşabilir misiniz?

Saadet Yüncü: Başarılı olmak ya da bir şeyleri başarmanın karşılığı bende meraktır. Çocukluğumdan beri ısrarlı bir şekilde her olguyu merak ederim. Her şeyi merak eder, merak ettiğimi öğrenene kadar peşini bırakmam. O süreçte sabahlara kadar inanılmaz bir araştırma ve çalışma ile onu öğrenirim.

Öğrenmek bitmek bilmeyen bir eylemdir. Peki, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'ndeki akademisyenlik hayatınızda öğrencilere sıklıkla verdiğiniz tavsiyeler nelerdir?

Saadet Yüncü: Katıldığım konferanslarda ve konuşmalarda, öğrencilere şunu söylemeye çalışıyorum: Bir gaileleri, dertleri olmalı. Bir dert ile hareket etmeli, hayatları boyunca bunun çözümü için kıyasıya mücadele etmelidir. O zaman hayatlarında, istedikleri ve gerçekleşmesini umut ettikleri her şeyi yapabilirler. Benim hayattaki derdim hep bildiklerim olmuştur. Gayem hiçbir zaman öğrendiklerim, bildiklerim değil; öğrenmediklerim, bilmediklerimdir.

Bir mimar olarak bugüne kadar sizi en çok etkileyen yapılar nedir? Sizi “Kesinlikle böyle bir şey yaratmalıym.” diye düşündüren bir fikir var mı?

Saadet Yüncü: Tabii ki. Pek çok yapı var ama daha çok Frank Gehry, Zaha Hadid, Renzo Piano gibi “de-

konstruktivizm” akımıyla ilgilenen, kalıpları yıkıcı, farklı çizgileri olan daha çok akışkan yapılar ve formlar üzerine çalışan mimarlar ve yapılar ilgimi çekiyor.

Her şeyin değiştiği bu zamanlarda elbette meslekler de dönüşüme uğruyor. Mimarlığın geleceği hakkında neler düşünüyorsunuz? Hangi sıra dışı gelişmelere imza atılabilir?

Saadet Yüncü: Dünyada mimarlık alanında öncü isimler, geleneksel olarak nitelendirdiğimiz mimarlığın dışında, kendi teknoloji araştırmalarını yapmak ve geliştirmek için çalışıyorlar. Maddi kaynakların ve çalışanların büyük bir bölümü bu araştırmalar üzerinde yoğunlaştırılıyor. Bu araştırmalarla birlikte teknoloji ve teknoloji araçlarının -robotlar, 3 boyutlu yazıcılar vs.- gelişmesi sağlanıyor. Mimari üretimleri gerçekleştireceğimiz teknoloji ve teknoloji araçlarının gelişmesi, günümüzde imkânsız olanların yapılabileceği olgusunu oluşturuyor. Dolayısıyla ileride mimari üretimlerin değişeceğini ve çeşitleneceğini düşünerek oluşturulacak teknolojiyle diğer gezegenlerde yaşam kurgulanabileceğini söyleyebiliriz. Sözlerimi okuyuculara sevgiler göndererek burada noktalıyorum. Benimle iletişime geçtiğiniz için teşekkürler.

ririm. Çünkü dediğim gibi şu an asıl amacımız sanatı seven insanlar için bir topluluk oluşturmak. Yaptığınız resimleri birilerine göstermek, öneri almak ve kendinizi geliştirmek istiyorsanız kesinlikle çekinmeden katılabilirsiniz.

Zehra Sultan Culha: Özellikle resim çizmek isteyenlerde kendilerini öğrenme sürecini gözünde büyütme gibi bir engelle karşı karşıya getirdiklerini görüyorum. Nerden başlayacaklarını ve nasıl devam edeceklerini anlamakta sıkıntı yaşayabiliyorlar. Başlangıç seviyesi için birçok medya üzerinde materyal bolluğu varken bu durum aynı zamanda kafa karışıklığına da sebep olabilir. Benim önerim sanatına önem verdiğiniz ve beğendiğiniz sanatçıların izinden giderek onların eserlerinden çalışmalar yapmanız. Kendinizi resim yapmaya alıştırdıktan sonra asıl öğrenme ve gelişim aşamasına geçebilirsiniz. Bu noktada size verilecek her öneri temel kuralları ve konseptleri öğrenmeniz olacaktır. Her ne kadar atılan ilk adımlar ve temel kavramlar mühim olsa da profesyonel olarak yapmadığınız bir iş için kendinizi zorlamana gerek yok. Anatomi öğrenmek,

renk teorisini bilmek sizi bir adım öne taşıyacaktır ancak başlangıçta kendi kendisine öğreten bir hobi aktivitesinin bu konularda akademik seviyesinde gelişmesini beklemek motivasyonu düşürebilir. Önemli olan sizin resim yapmaktan zevk almanızdır.

Gelişme sürecinde en önemli hususlardan biri de sürekli gerçek hayatı incelemek ve örnek almaktır. Referans kullanımı çoğu sanatın kaçınıldığı bir mesele ancak başlangıç seviyenin öğrenirken en büyük yardımcısıdır. Aynı şekilde sorun yaşanan noktalarda diğer sanatçılardan yardım almak işleri kolaylaştırır.

Belli bir seviyeye gelen sanatçılarda de boşluğa düşme hissi yaşanabilir. Yeni bir yetenek öğrenirken birçok üst seviye işlerle karşı karşıya geliriz. Bu bizim estetik zevkimizin geliştiğini gösterir. Yetenek seviyemiz zevklerimize eşleşmediğinde ya da yetişemediğinde motivasyonumuz düşebilir. Bu durumda kendinizi başkalarıyla karşılaştırmak yerine bir önceki halinizden daha iyi olmayı amaçlamalısınız.

AKADEMİ

SINAVLARIN ERTELENMESİ NE KADAR DOĞRU?

Yağmur Esenoğlu

Çevrimiçi eğitimlerimizi ve sınav çalışmalarımızı büyük bir gayretle sürdürdüğümüz bu zamanlarda MEB, sınavların 2. döneme ertelenmesini açıkladı. Peki, bu karar ne kadar doğru? Sınavlar ertelenmeseydi öğrenciler psikolojik ve akademik açıdan nasıl bir durumda olacaktardı? Bu yazımda bu soruları ve daha fazlasını ele alacağım.

Bu yanıtları daha doğru analiz edebilmek için, öncelikle gazetemin yaptığı anket sonuçlarını incelemek ve cevapları öğrencilerin kendilerinden duymak gerekir. Anketin bize verdiği sonuçlara göre, cevaplayan öğrencilerin %94,8'i sınavların yapılacağı olmasını-

dan memnun değildi ve %91,3'ü pandeminin eğitim hayatını olumsuz yönde etkilediğini söyledi.

Anketimize katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, çevrimiçi eğitimi daha sonra değineceğim birçok nedenden dolayı verimsiz bulunduğunu ve derslerine düzenli bir şekilde çalışmadıklarını söylediler. Bu sonuçlara bakarak sınavların ertelenmesinin, öğrencilerin akademik açıdan kaybını olabildiğince azalttığı düşünülebilir. Fakat birikmiş pek çok konuya eklenecek yeni konuların olması, göz ardı edilmemesi gereken bir husustur.

Durumu sağlık açısından ele alacak olursak sınav-

rın ertelenmesi gayet yerinde bir karardır. Daha etkili bir çözüm arıyorsak öğrencilerimizin %73'ünün muzdarip olduğu stres seviyesini azaltmaya yönelik faaliyetler daha doğrudur. Özellikle dönem başına tek sınav yapılmasının, öğrencileri ne kadar yükün altına koyduğu düşünülmelidir. Çünkü bu sınavlar tek şansımız olacak ve üniversite sınavındaki sonuçlarımızı etkileyecek. Düşünün, verimsiz bulunduğu derslerden öğrendiği, zar zor yetiştirdiği konulardan sorumlu olan ve sağlığının büyük tehlike altında olduğunun farkında olan bir öğrenci tek şansı olan sınavı ne kadar odaklanabilir? Burada öğrenciyi en çok zorlayacak psikolojik faktörün, sahip olduğumuz "tek" şans olduğu az çok belli. Çünkü karne notlarımız geleceğimizi etkiliyor. Bu konuda ne yapılabilir diye tartışmalıdır.

Sınavlar yapılırken öncelikle çevrimiçi eğitimden öğrenebildiklerimize bakılmalıdır. Çoğu kişinin de belirttiği dikkat dağınıklığı, ev ortamının konforu, sosyal etkileşimin azlığı gibi odaklanmamızı zorlaştıran faktörlerin, derslerden aldığımız verimi ne kadar düşürebileceği tartışılmalıdır. Öğrencilerimizin çoğu, dikkat dağınıklığından ve konuları

toparlayamamaktan şikayetçi olduklarını söylediler. Birçoğu ders-teymiş gibi hissetmiyor. Bunların engellenemeyecek şeyler olduğu söylenebilir, doğrudur da, ama öğrencilerin insan olduğu ve bazı şeylerin bizim elimizde olmadığı da bir o kadar doğrudur.

Virtüs konusuna değinmek gerekirse kendi arkadaşımın yaşadıklarını örnek olarak gösterebilirim. Arkadaşım, sınav tarihlerinin ilan edildiği günden bir-iki gün önce koronavirüse yakalanmıştı ve hastalığın ağırlığından derslerine giremiyordu. Bir-iki gün yataktan kalamadığında bile kaçırdığı birçok konu oldu. Ne kadar telafi etmeye çalışsa da, ipin ucunu bir kez kaçırdığı için, girdiği hiçbir dersi anlayamamaya başladı. İyileştiği zaman bile büyük bir stresle konuları yetiştir-

tirmeye çalışıyordu ki bana eskisinden daha hasta gözüküyordu. Sınavların ertelendiğini duymak onu çok rahatlatmıştı, yüzüne renk getirdi. Yine de hâlâ hasta olduğu günlerde kaçır-dığı konuları telafi edemedi. Bunun ne kadar büyük bir kayıp olduğu aşıkâr. Koronavirüsten olmasa bile anksiyete gibi psikolojik sebeplerden dolayı böyle bir durumda olan birçok öğrencimiz varken sınavların ertelenmesinin psikolojik açıdan da iyi bir karar olduğu söylenebilir.

Gördüğümüz üzere, sınavların ertelenmesinin her öğrenciyi farklı etkileyebilecek pozitif ve negatif yanları var. Bizim yapabileceğimiz tek şey ise tüm dünyanın muzdarip olduğu bu pandemi sürecinde elimizden gelenin en iyisini yapmak ve birbirimize destek olmaktır. Sevgiyle sağlıklı ve birlikte kalın.

VEFA LİSESİ KEMAL SUNAL KÜLTÜR SANAT İLE RÖPORTAJ

Zeynep Bektaş ve Zelal İmğa

Vefa Lisesi Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası ve Ödül Töreni Komitesi başkanları Ayşe Kılınç ve Ayça İlker ile gerçekleştirdiğimiz röportajda komitenin geçmiş faaliyetleri, amacı ve gelecek planları hakkında bilgilendirici bir röportaj gerçekleştirdik.

Zelal İmğa: Merhaba, kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

Ayşe Kılınç: Merhaba, ismim Ayşe Kılınç. Vefa Lisesi 150. dönem, 11.sınıf öğrencisiyim. 15. Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası ve Ödül Töreni Komitesi'nde okula geldiğim yıldan beri bulunuyorum. İki sene çekirdek ekibindeydim, bu yıl da Ayça ile birlikte başkanlığı devraldık.

Ayça İlker: Merhaba, ben Ayça İlker. Vefa Lisesi 150. dönem öğrencisiyim. Aynı zamanda IB diploma öğrencisiyim. Ayşe ile birlikte ben de komitenin eş başkanıyım.

Zeynep Bektaş: Vefa Lisesi Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası ve Ödül Törenini tanıtır mısınız?

Ayça İlker: Vefa Lisesi Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası okulumuzun on altı yıllık köklü bir etkinliğidir. Geçen sene pandemi sebebiyle gerçekleştiremedik maalesef. Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası çok eğlenceli, keyifli ve rengarenk bir hafta. Kendinize çok fazla şey katabileceğiniz, birçok şey öğrenebileceğiniz ve tabii ki çok eğleneceğiniz bir hafta. Atölyeler, workshoplar, söyleşiler, yiyecekler, içecekler, müzikler ve de ödül töreninden oluşuyor. Bu tören, okulumuz öğrencileri tarafından seçilen alanında en başarılı isimleri ağırladığımız ve bizim için çok değerli olan mezunumuz Kemal Sunal'ın anısına düzenlediğimiz bir ödül törenidir.

Geçmiş faaliyetlerinizden bahsedebilir misiniz?

Ayşe Kılınç: Geçen yıl pandemi sebebiyle gerçekleştiremediğimiz için bu yıl on beşincisini düzenliyoruz. Çok büyük, çok değerli isimler ağırladık okulumuzda ve bununla da gurur duyuyoruz. Ağırladığımız isimlerden bazıları şu şekilde: Aras Bulut İynemli, Erkan Kolçak Köstendil, Kenan Doğulu, Genco Erkal, İsmail Hacıoğlu, Tolga Sarıtaş, Ber-güzar Korel... Bunlar sadece şu an aklımıza gelenler.

Etkinliğin düzenlenmesinde komite olarak her alanda çok yoğun çalıştığınızı biliyoruz. Bu süreçten ve deneyimlerinizden bahsedebilir misiniz?

Ayça İlker: Ekip olarak eylül ayında başladığımız bu hazırlık süreci ödül töreninin bitiş anına kadar

sürüyor. İnanın bu 7-8 aylık süreç boyunca o kadar çok sorun çıkıyor ki... Bazıları için düşünmeye vaktimiz oluyor yani artısını eksisini aramızda konuşabiliyoruz. Ama çoğu problem için anlık olarak efektif çözümler üretmemiz gerekiyor. Bir bakıma bizi en çok yoran şeylerden biri de bu. Biliyorsunuz istek ve azim olduğu sürece önünüze ne çıkarsa çıksın atlatıyorsunuz. Ne olursa olsun çekirdek ekibimizin, sorumlu öğretmenlerimizin ve komitemizin hep yanımızda olması bu yorucu dönemde yükümüzü hafifletiyor.

Etkinliği gerçekleştirmede size yardımcı olacak sponsorlar bulmada ve ödül törenine davet edeceğiniz ünlülerle iletişime geçmede ne gibi zorluklar yaşıyorsunuz, bu konudaki deneyimlerinizi anlatabilir misiniz?

Ayşe Kılınç: Tahmin edebileceğiniz üzere toplum tarafından fazla ilgi gören kişilere/kurumlara ulaşmak bazen hiç de kolay olmuyor. Vefa Lisesi öğrencileri tarafından oylan ankette birinci olmuş kişilere ulaşabilmek için önce aramızda iletişime sahip olan var mı diye değerlendirme yapıyoruz. Öğretmenlerimiz bize bu konuda yardımcı oluyor. Eğer birebir iletişim bulamıyorsak internetten araştırma yapıyoruz. Sponsorlarımız ve ödül törenimizin davetlileri etkinliği köklü Vefa ruhuna sahip birkaç liseli öğrencinin Kemal Sunal gibi bir ustanın adına böyle bir organizasyon düzenlediğini görünce bizleri tebrik ediyor ve katılmaktan mutluluk duyacağını belirtiyor. Alanında başarılı kişi ve kurumlardan övgüler alıyor olmak bizleri motive ediyor ve yaptığımız işe dört elle sarılmamızı sağlıyor diyebiliriz.

Geçtiğimiz sene pandemi sebebiyle gerçekleştiremediğiniz, tüm okulun büyük bir heyecanla beklediği Bahar Çayı'nın, atölyelerin ve ödül töreninin düzenlendiği Kemal Sunal Kültür Sanat Haftası hakkında ne hissettiniz?

Ayça İlker: Geçen sene etkinliklerin iptal olduğu haberini aldığımızda aslında öğretmenlerimizle birlikte çok güzel gelişmeler kaydettiğimiz biriyile olan bir görüşmeden okula dönüyorduk. Hatta tam etkinliklerin iptaline karar verildiğinde okulun sokağındaydık. Çok üzüldük açıkçası. Harika planlarımız ve çok büyük hayallerimiz vardı. Yıkıldık diyebilirim. Okula döndüğümüzde öğretmenlerimizin yanına gidip "Hocam mayista tören yaparız değil mi, bir iki ay sonra çalışmalara devam ederiz değil mi?" demiştik.

Pandemi sürecinde komite olarak ne gibi faaliyetlerde bulundunuz? Ayşe Kılınç: Çalışmaya devam et-

tik, hala da ediyoruz. Elimizden geldiğince aktif kalmaya çalışıyoruz, ortaya güzel içerikler çıkarmaya çalışıyoruz.

Önümüzdeki süreçte ne gibi planlarınız var?

Ayça İlker: Önümüzdeki süreçte çok eğlenceli, çok keyifli planlarımız ve büyük de hayallerimiz var tabii ki. Çok heyecanlıyız bu yıl için. Yüz yüze bir şeyler yapamayacak olsak da eminiz ki herkese o ortamı biraz olsun yaşatabiliriz. Bunun için de çok çalışıyoruz.

Komitenize yeni katılmak isteyen arkadaşlarımıza bir mesajınız veya tavsiyeniz var mı?

Ayşe Kılınç: Kültür Sanat Komitesi sadece bir komite değil, bir aile diyebiliriz. Gerek öğretmenlerimizle gerek kendi aramızda da hep bunu konuşuruz. Bir komiteden çok daha fazlasıyız. Çok şey deneyimliyorsunuz ve öğrendiğiniz şeyler ileriki hayatınızda da size çok yarar sağlayacak. Resmi bir metin yazmayı öğrenmekten tutun kimlerle nasıl konuşmanız gerektiğini, nasıl organizasyon yapıldığını, insanlarla bir arada nasıl çalışmanız gerektiğini, yönetmeyi, krizlere nasıl pratik ama uzun vadeli çözümler getirebilmeyi öğreniyorsunuz. Yeni katılmak isteyen arkadaşlar belki canlı bir kültür sanat haftası veya ödül töreni görmemiştir büyük ihtimalle ama bir katılımcı olmaksızın onu gerçekleştiren organize eden kesimde olmak gerçekten çok büyük bir duygu. Onlara tek tavsiyemiz, böyle bir şans kaçırmamaları.

SOSYAL BİLİMLER

Platon’un Devleti

Alp Tuna Aydın

Devlet Nedir?

Bazılarının aklına devlet denilince kurallar ve düzen gelir, bazılarının aklına bir meclis ve burada tartışılan kanun tasarıları, bazılarının aklına da baskılanma gelir. Bu noktada modern düzenle birlikte devlet ve hükûmet kavramları anlamsal olarak yakınsanmıştır fakat bu kavramlar birbirlerinden çok farklıdır. Devlet, ortak iyiyi ve genel ifadeyi temsil etmeye çalışan, kişisel olmayan bir kurumdur ve süreklidir. Hükûmet ise devletin otoritesinin temsil eder ve bu kurumunun bir parçasıdır. Hükûmetler devletlere göre çok daha kısa sürelidir. Hükûmetler kurulur, hükûmetler yıkılır, iktidarlar gelir, iktidarlar gider lakin devletler bakidir. Peki, devletlere neden ihtiyaç duyarız?

Aristoteles, devleti “doğal bir oluşum” olarak nitelendirirken Platon, “birlikte yaşama zorunluluğundan doğan bir oluşum” olarak değerlendrir. Sizi binlerce yıl öncesine götürüyorum. Avcı-toplayıcı toplum ile mağaralarda yaşama dönemi bitmiş, insanoğlu ilk ilkel kazmasını toprağa vurmuştu. Bununla birlikte insanoğlu göçebelikten şehirleşmeye ve yerleşmeye başladı. Fakat yeni düzen avcı-toplayıcı düzene hiç benzemiyordu. İnsanlar yerler üzerinde hak iddia ediyordu ve o yerin o insanlara ait olduğunu kanıtlayacak hiçbir şey yoktu.Yani o zamanlarda tarlasının yanındaki taş evinde yaşayan bir insan olsaydınız sizden daha güçlü biri sizin tarlanızı ve evinizi alabilir ya da güçlü kişi zayıf insan tarafından bıçakla öldürülebilir, bunun da hiçbir cezası olmayabilirdi. İki taraf için de güvenlik açısından

sorunlu olan bu durumu, insanlar kendi aralarında sessiz bir sözleşme imzalayarak çözmüştür: Toplum Sözleşmesi.

İnsanlar bazı özgürlüklerinden vazgeçerek bunun karşılığında korunma koşulu ile Toplum Sözleşmesi aracılığıyla devlet kurumunu oluşturmuştur. Toplum Sözleşmesi’ne göre insanlar istediği yeri kendilerinin olarak belirleyemeyecek,

birilerinden çalamayacak idi. Yani kendilerini kısıtlayacaklardı. Bunun karşılığında ise devlet kurumları aracılığı ile insanların can ve mal güvenliğini sağlayacak ve düzeni koruyacaktı. Devletin işleyişini sağlamak için ise insanlar bir zümreye devletin anahtarlarını vererek, kendilerini yönetme hakkını verdi. Kimi zaman bu yönetme hakkı Tanrı’dan geldi kimi zaman soy aracılı-

ğıyla geldi, kimi zaman da insanlar kendi yöneticilerini kendileri seçti. Bu zümreler de kendi kanun ve oluşturdıkları mahkeme, polis gibi kurumlarla düzeni korumayı sağladı. Platon, Devlet diyalogunda bu durumun meşruluğunu şöyle anlatmıştır: “Aklı başında bir arkadaştan silahını emanet alsak, bu arkadaş delirirse ve emanetini geri isterse, vermek doğru mudur?”

Devlet insanların can ve mal güvenliğini sağlamak ve düzeni korumak için oluşmuş, meşruluğunu Toplum Sözleşmesi’nden alarak insanlara haklar veren ya da insanları kısıtlayarak toplumun genel yararını sağlayan sürekli bir kurumdur. [94][95]

Tarihin En Ünlü Davası Nasıl Yanlış Anlatıldı?

Merve Abacı

Milattan önce 399 yılında Antik Yunan Uygarlığı, tarihin bugüne kadar gerçekleşmiş en ünlü davasına tanıklık etti. Batı felsefesinin temel taşlarından biri olan Sokrates’in davasından bahsediyoruz elbette. Öğrencisi Platon tarafından kaleme alınan dava, onlarca dile çevrildi, pek çok kez tartışıldı ve çoğu zaman ifade özgürlüğüne dair söylevlerin ayrılmaz bir parçası, tutuculuğa karşı ise bir ibret oldu. Ancak bahsettiğimiz davanın sebepleri, kulak aşinası olduğumuz anlatıdan çok daha farklıdır. Çünkü bu dava, belki de olayları olduğundan daha romantize etme isteğinden dolayı, suçlamaların altında yatan politik sebepleri ile anlatılmaz. Peki, Sokrates gerçekte neden ölüm cezasına mahkum edilmişti?

Sokrates hakkındaki iddiaları sıra ile inceleyelim. Mahkemede, Sokrates resmi olarak iki şeyden suçlanıyordu: gençleri doğru yoldan ayırmak ve şehrin tanrılarına inanmamak. Ne demekti gençleri doğru yoldan ayırmak? İlk bakışta pek de bir şey ifade etmeyen bu suçlama, aslında Atina’nın çalkantılı siyasi dönemi ile bağlantılıydı. Davanın gerçekleşmesinden birkaç yıl önce M.Ö. 404 yılında Atina, Spartalılar tarafından işgal edilmiş ve bir yıl sürecek olan Otuz Tiran Dönemi başlamıştı. O döneme kadar demokrasi ile yönetilmiş olan Atina, Spartalılar tarafından getirilen oligarşi yönetiminin altına girmişti. İşte 1500 Atinalının öldürüldüğü bu olayda Otuz Tiran’ın başındaki isim olan Kritias ve savaşın orta-

sında taraf değiştirip Spartalılar ile birlik olan Alkibiadis, Sokrates’in öğrencileriydi. İşgalden bir sene sonra, şehri terk etmiş olan Atinalılar bir ordu ile geri dönüp yönetimi geri alsa da demokrasinin yeniden uygulanmasının üzerinden sadece birkaç sene geçmişti ve siyasi düzen hâlâ tam olarak oturmamıştı.

Yani “gençleri doğru yoldan saptırmak” iddiası, Sokrates’in Atina’ya zararı bulunmuş ve demokrasinin neredeyse sonunu getirmiş bu iki adamın öğretmeni olmasından kaynaklı bir suçlamadır. Platon’un Devlet kitabındaki diyaloglardan anladığımız kadarıyla, Sokrates gerçekten de demokrasi karşıtıydı. Oy vermenin sezgisel bir şey değil, bir kabiliyet olduğunu söylüyor ve her kabiliyette olduğu gibi halka sağlıklı bir şekilde oy vermesini sağlayacak yetkinliklerin öğretilmesi gerektiğine inanıyordu. Rasyonel düşüneyemeyen bir birey, yönetimin başına kalifiyeli ve en başarılı yöneticileri getiremezdi.

Sokrates bu suçlamaya bir dizi argüman ile cevap verdi. Bunlardan ilki, bildiği tek şeyin hiçbir şey bilmediği olması, bu sebeple de gençlere bir şey öğretmesinin de mümkün olmadığıdır. Bir diğeri, öğrencilerine bilerek kötü şeyler öğretmenin kendisine hiçbir fayda sağlamayacağı, zira çevresinde bulunan öğrencilerinin kötülüklerinden kendisinin de etkileneceği gerçeğidir. Sokrates bilinçli olarak yaptığı bir eylemden kötülük elde edecekse, bunu yapmasında mantıklı bir açıklama bulunamazdı. Şayet gençleri yoldan çıkarmak

bilinçsizce yaptığı bir eylem ise cezalandırılmaması gerekirdi. Ancak konuşmasında en önemli bölüm, pazarlarda insanları sorguya çekmesinin ve insanları sorularıyla huzursuz ederek onların aklına şüphe düşürmesinin, tanrı tarafından ona verilmiş bir emir olduğuydu. Tanrı onu devletin başına kendi tabiriyle bir “at sineği” olsun, insanları erdeme ve doğruya yönlendirsın diye yollamıştı. Herkes ona soru sorabilir, yanıt alabilirdi ve bu insanların iyi veya kötü eylemlerinin sonuçlarını Sokrates’e yüklemek haksızlık olurdu. Tanrı ondan bunu yapmasını isterken bu söze kulak vermemek onu bir günahkâr yapardı. Ve kendisini öldürseler bile, tanrı Sokrates gibi insanları yollayacak, bir sonraki insan gelinceye kadar da Atina halkı yalnızca uykusuna devam edecekti.

Sokrates, Otuzlar ile kendisi arasında kurulan bağlantıya da cevap verdi. Otuzlar yönetimi ele geçirdiklerinde, Sokrates’e öldürmek için Salaminli Leon’u getirmesini emretmişlerdi. Amaçları işlenen cinayetlerden olabildiğinde insanı sorumlu tutmaktı. Ancak Sokrates, canı pahasına da olsa bu emre uymamış, evine dönmüştü. Bu noktada Sokrates’in yaptığı savunma sorgulanabilir. Nitekim Sokrates aynı emri alan diğer dört kişiyi ikna etmek için bir çabaya girmemiş veya Leon’u kaçması için gizlice uyarmaya da çalışmamıştı. Sokrates’in burada “erdemli olan şeyi” yapmış olduğu ve Otuzlar’a boyun eğmediği iddiası tartışmaya oldukça açıktır.

Sokrates’e yöneltilen ikinci suçlama, şehrin tanrılarına inanmamaktır. Antik Yunan’da şehrin tanrılarının şehri koruyan güçler olduğu ve bir kişinin bu tanrıları kızdırarak tüm şehre felaket getirebileceği düşünülürdü. Yani o dönemin Atinalıların gözünde Sokrates tekrardan şehrin halkını tehlikeye atıyor ve halka zarar veriyordu. Sokrates bu iddialar karşısında bir ateist olmadığını kanıtlamaya çabaladı. Mesela kafasının içinde ona bir at sineği gibi davranmasını söyleyen tanrıya inanıyordu. Ancak Sokrates’e yöneltilen suçlama onun hiçbir tanrıya inanmadığı değil, şehrin tanrılarına inanmadığıydı. Bu noktada Sokrates büyük ihtimalle mahkemedeki halkın ikisi arasındaki farkı ayırt edememesini umdu. Yine de eğer Sokrates’in tek suçu bu olsaydı, muhtemelen başına hiçbir şey gelmeyecekti. Yani Sokrates’in idamı büyük oranda politiktir.

Antik Yunan’da mahkemelerin sonuçları bir hakim tarafından değil, dinleyen vatandaşların oyları ile belirlenirdi. Hatta hitabet ustası olarak görülen sofistlerin bu sebeple Atina’nın yargı sisteminde savunmayı yapmak gibi önemli bir rolü vardı. Sokrates sofistleri ve sofistlerin verdikleri söylevleri fazlasıyla eleştirse de muhtemelen gayet başarılı bir söylev verdi çünkü mahkeme sonunda suçlu olduğunu düşünenler ve düşünmeyenler arasındaki fark yalnızca otuz oydu. Şayet ki Sokrates kendisine suçuna uygun bir ceza önermesi sorulduğunda makul bir cevap verip halkın suyuna giderek para cezasını uygun gördüğünü söyleseydi çok yüksek bir ihtimalle idam edilmekten kurtulacaktı. Hatta bu para ce-

zasını bizzat öğrencileri ödemeyi önermişti. Ancak Sokrates, suçlu olmadığı iddiasını sürdürerek hak ettiği cezanın “ömür boyu yetecek yemek” olduğunu söyleyince salondaki halkı o denli kızdırdı ki idam cezasını hak ettiğini söyleyenlerin sayısı onu suçlu bulan insanların sayısını geçmişti. Belki de Sokrates de mahkemede tam ne yapmak istediğini bilmiyordu. Konuşması boyunca halkı provoke edip ders vermeye ama bir yandan da kendini savunmaya devam etti.

Cezası açıklandığında Sokrates bu cezayı direnmeden kabul etti. Kendi tarafında olan pek çok insanın varlığı ve Antik Yunan hapishanelerinin iyi bir güvenliğe sahip olmadığı gerçeğini düşünürsek imkanı olduğu halde firar etmeyi reddetti. Sokrates’in bir firarı olmayı reddetmesinin altında da bir takım felsefi sebepler vardı. Eğer bu cezadan kaçarsa mahkemenin hükmünü geçersiz kılacak ve adaletle olan güveni zedeleyecekti. Ayrıca öbür tarafta ne olduğunu kimse bilemez diyordu. Eğer sonsuz bir uykuya olacak olan, bu iyi bir şeydi. Eğer pek çoklarının dediği gibi öteki hayat varsa bu da iyi bir şey olacaktı. Sonuç olarak onu haksız şekilde suçlayanların, yaptıkları kötülüğü hayatları boyunca taşımaya mahkum kalarak daha kötü bir şekilde cezalandırıldığını söyledi. En sonunda, baldıran zehiri içmesi ile biten bu savunma Sokrates’in şu sözlerle son buldu: “Artık ayrılık zamanı geldi, yolumuza gidelim; ben ölmeye, siz yaşamaya. Hangisi daha iyi? Bunu tanrıdan başka kimse bilemez.” [94][95][96][97][98][99][100][101]

SANAT

BEETHOVEN 250 YAŞINDA!

Zeynep Bektaş

Klasik müzik dediğimizde aklımıza ilk gelen bestecilerden biridir Ludwig van Beethoven. Doğum günü, kilise kayıtlarına göre vaftiz tarihi olan 17 Aralık'ta kutlanan Beethoven'ın 250. yaş günü için 2020 yılı boyunca birçok kişi ve kurum tarafından kutlama konseri ve organizasyon düzenlenmiştir. Melodisine aşına olduğumuz birçok senfoni, konçerto, sonat onun tarafından yazılmıştır. Kendisini müzik tarihinde klasik dönemden romantik döneme geçiş sürecine büyük emek vermiş Alman bir piyanist olarak tanıyoruz ancak Beethoven aslında kimdir?

1770 yılında doğan Beethoven'ın çocukluk yıllarını oldukça katı bir disiplinle büyüterek geçirdiğini biliyoruz. Müzisyen bir ailede yetişmesinden ötürü 5 yaşından itibaren klavye ve müzikle ilgilenmeye başlar. Zaman zaman babasının Bethoven'ı bir odaya kitleyip piyano çalmaya zorladığını iddia edenler

olsa da ilk konserini 8 yaşında verecek ve 14 yaşında Johann Sebastian Bach ve Wolfgang Amadeus Mozart besteleriyle ilk kez tanışacağı yer olan Saray Orkestrası'na alınacak kadar yetenekliydi.

1787 yılında Mozart ile tanışma umuduyla ilk defa Avusturya'nın Viyana şehrine gider. Onunla tanıştığı, ilk bestesini dinlettiği, hatta ders bile aldığı söylenir. Bazı kaynaklara göre Mozart, Beethoven hakkında “Bu adama dikkat edin, günün birinde tüm dünyada kendinden söz ettirecek.” demiştir.

Ardından annesinin tüberküloz olduğunu öğrenmesiyle doğduğu şehir Bonn'a geri dönme kararı alır. 1792 yılında Haydn ile çalışmak için Viyana'ya tekrar gider ve hayatının geri kalanını orada geçirmeye karar verir. Joseph Haydn ile çalışırken kendini piyanist olarak tanıtsa da ilerleyen zamanlarda yaptığı besteler dönemini ve hatta günümüzü bile etkileyecek kadar eşsizdir.

Viyana'da yaşadığı süre boyunca sestten rahatsız olan komşuları yüzünden birçok ev değiştirmiş ve ilham almak için birçok sokaktan geçmiştir. Günümüz Viyana'sının neredeyse her köşebaşı denecek kadar çok yerde “Beethoven burada bulunmuştur.” veya “Beethoven buradan geçmiştir.” yazar.

Hayatının büyük bir çoğunluğunda sağlık problemleri çekmiştir. Her ne kadar sağır olduğu birçok kişi tarafından bilinse de 31 yaşında duyma problemleri yaşadığı ve kademeli olarak artarak 47 yaşında sağır olduğu pek bilinmez. Zaman içinde toplumdan uzaklaşmasına ve depresyona sebep olan duyma rahatsızlıkları onu müziğe daha da yakınlaştırmıştır. 26 yılını ve belki de hayatının en şöhretli yıllarını yüzlerce hayranı olmasına rağmen kimseyle konuşmadan geçirmiştir. Günümüzde en çok bilinen eserleri arasında yer alan ve hâlâ Avrupa Birliği Marşı olarak kullanılan “9. Senfoni” bir diğer adıyla “Neşeye Övgü” eserini işitme kaybı yaşadığı

dönemde bestelemiştir.

Son yıllarını karaciğer rahatsızlığıyla geçirmiş ve 56 yaşında siroz sebebiyle hayata gözlerini yummuştur. 30 binden fazla kişinin katıldığı cenazesini 8 ünlü müzisyenin taşıdığı bilinmektedir. [14][15]

Studio Ghibli'nin Babası: Hayao Miyazaki

Betül Sancaklı

Hepimiz Studio Ghibli filmlelerinden en az bir tanesini izlemiştir veya ismini sıklıkla duymuşuzdur. Yürüyen Şato (Howl's Moving Castle), Ruhların Kaçışı (Spirited Away), Gökteki Kale (Castle In The Sky) ve Komşum Totoro (My Neighbor Totoro) gibi dünyaca ünlü animasyon filmlerin yapımcısı olan Hayao Miyazaki 5 Ocak'ta 80 yaşına girdi.

Kendisi 50 yılı aşkın bir süredir animasyon filmler yapmaktadır ve yakın arkadaşı Isao Takahata ile dünyaca ünlü animasyon stüdyosu olan Studio Ghibli'yi kurmuştur. Animasyonun en büyük ustalarından biri olarak kabul edilen Hayao Miyazaki'nin ismi hala Amerikalı Walt Disney, Steven Spielberg ve Orson Welles gibi isimlerle karşılaştırılmaktadır. Ayrıca Time dergisinin “dünyanın en etkileyici insanları” listesinde de yer almaktadır. Çoğumuzun çocukluğumuzda izlediği “Heidi” dizisini yaptıktan sonra Isao Takahata ile Studio Ghibli'yi kurar ve sayısız başarıya imza atar.

Eğer filmlerinden birini bile izlediyse her bir detaya ne kadar önem verdiğini görebilirsiniz. Çizdiği insan karakterlerinin yüzleri birbirine benzemesine rağmen bu küçük detaylarla oynayarak karakterlerini birbirinden ayırt edebilmemizi sağlamıştır. Eğer halen bir Studio Ghibli filmine rast gelmediyseniz Yürüyen Şato ve Küçük Denizkızı P o n y o filmlerini izleyerek başlayabilirsiniz! [5][6] [7]

İNSANI İNSANA İNSANLA İNSANCA ANLATAN SANAT: TİYATRO

Betül Sancaklı

Tiyatro, Shakespeare'in başlıkta okuduğunuz sözleriyle tanımlanan bir sanat dalıdır. Sahnedeyse seyircilere canlı olarak sergilenen tiyatrolar, değer ölçülerini izleyenlerin kanaat ve anlayışlarından alır. Bir oyunda seyircinin kendinden bir parça bulması o oyunu daha anlamlı kılar. Peki, tiyatronun tarihçesi hakkında ne biliyoruz?

Tiyatronun ilk olarak Antik Yunan'da çıktığı varsayılır. O zamanlardaki ismi theatron (görmek) olan tiyatro şenlikleri, bağ bozumu tanrısı Dionysos adına yapıldı ve sadece üst sınıftan insanlar izleyebilirdi. İki çeşit tiyatro oyunu oynanırdı: trajedi ve komedi. Trajedi türündeki tiyatro oyunlarında genellikle tanrılarla insanların çatışmaları ele alınırken komedilerde siyasi öğelere yer verilirdi.

Orta Çağ'daki tiyatro kültürüne göz attığımızda ise Shakespeare ile karşılaşırız. O zamanlarda tiyatro dinsel bir mana taşımaktan uzaklaştı, çoğunlukla bir eğlence aracı-

na dönüştü. Henüz kadın oyuncular yoktu. bu nedenle kadın rollerini erkek oyuncular oynardı. Shakespeare de bilerek oyunlarında fazlasıyla kadın karakterlere yer vererek durumu ironikleştirirdi.

19. yüzyılın sonuna doğru Konstantin Stanislavski “sihirli eğer” adı verilen oyunculuk kuramını geliştirerek tiyatrodaki gerçekçilik akımına yön verdi. Bu kuram, oyuncunun karakterini ne kadar benimsediğine dayanır. Eğer oyuncu kendi karakteriyle canlandırdığı kişinin karakteri arasında benzer yönler bulabilirse oyuncunun bu karakteri oynaması daha kolay olacaktır çünkü kişi daha önce hissettiği duyguları daha rahat yansıtabilir. Oyuncu, karakterinin özelliklerini “kopya çekmek” yerine derince araştırmalıdır. “Karakterin yaşadığı dönemin toplumsal yapısı nasıldı?”, “Alışkanlıkları neler?”, “Psikolojik yapısı ona hayatında neler kazandırdı ya da kaybettirdi?” gibi sorulara cevap aramalıdır.

Türk tiyatrosunu incelediğimizde ise tiyatronun kültürümüzün büyük

bir kısmını oluşturduğunu görürüz. Eski şaman ayinlerinden tutun, Karagöz ve Hacivat'la saraylarda padişahların taklidini yapan mudhik ve mukadillere kadar... 19. yüzyılın ikinci yarısına dek orta oyunu ve meddahlar gibi geleneksel bir yol izleyen Türk tiyatrosu bu dönemden sonra Batılaşmaya başladı ve Batı tiyatrosunun, özellikle komedi, oyunları doğaçlama olarak sergilenmeye başladı. Darülbeyaz'ın kurulmasıyla tiyatrolar kurumsallaştı. 2020-21 sezonu sona eren İstanbul Şehir Tiyatrolarının güncel olan 24 oyunu bulunuyordu.

Trajedi, drama, komedi, opera, pandomim, operet, tuluat, müzikal ve bale gibi daha sayabileceğimiz çokça türü bulunan tiyatrolar, kişinin büyük bir topluluğa rahatça konuşabilme ve ezber yeteneğini geliştirir. Olaylara bambaşka açılardan bakabilmesini sağlar ve duyguların farklı dışavurumlarına tanık olarak bu tür durumları yaşayan kişilerle empati kurabilmesine yardımcı olur. [8][9][10][11][12][13]

ŞİİR

SON VASİYET

Ayıktım,
bıkıştım,
gülümsüyordum.

Bugün yetişirken yarına
bir yaprak sürükler yarını
kim üfledi bilmem,
olacakları kestiremem.
Hayaller arasında dalgın,
düşler dünyasında on'layım.
Düşler çatışır, üzüldürüm;
ancak ağlayamam,
gülümserim, tek kişi üzülün diye.

Yengeç avcısıydı o,
bense yengeç olmak için dua eden
istakoz.
Edemedim tek kelimam,
bakamadım tek bir göze,
kamburdum, karaydı muhababım.
Kendime yer bakardım,
kaçırırdım en güzel hikâyeyi
ve çarpardım kafamı her türlü çeliğe;
ağlamadım yanında fakat güldüm
kendime,
onlar gibi...

Papaya kıldırın cenaze namazımı.
Kız Kulesi olsun yeni evim;
bir mermerinde ismim,
altında ben kıvranıp gidelim kış
akşamları.
Karıştığım vakit Boğaziçi'ne
önce çırpınırım can havliyle ama
alışırım soğuk suya da,
belki sonra balıklar taşır beni o
köye.
Geldiğim cehennemde, bir ihtimal
yenerim iblisi tavlada,
hiç bilmezken oynamayı, çay ısımarlarım sizlere.
Söyleyin balıklarım; nah çektikten
sonra şeytana,
Bermuda'ya götürsünler beni, evrim
geçirsinler yolda.
Assınlar; kollarım 180, vücuduma
dik.
Kucak açayım yarınlara, ardımı
döneyim Yahuda'ya!
Hakan Alparslan

ZAMANE SAATLERİ

Çalar saat bir çalar bir çalmaz oldu
Bir çalar saat ki şarkı gibiydi bazen
Bir çalmaz şarkı gibiydi duyanlar
sağır
Oldu bazen sağır her çalışında ağır

Kanmaz saatimin yelkovanı hapiste
Saatimin kulpu ağır kaldırılmaz
Yelkovanı ağır kaldırılmaz sayar yerinde
Düşler dünyasında on'layım.
Hapiste kaldırılmaz sayar yerinde
ışkence

Kiminin zamanı dar bulamaz uyduramaz meşgale
Bulamaz kendini sanki bulması gerekirmiş gibi
Uyduramaz sanki bulması imkansız fikri
Meşgale gerekirmiş gibi fikri bir o kadar eski

Şimdi vakit yol alma vakti
Vakit daralıyor saat geçerken biri
Yol alma saat kimse bilmez güneşi
Yol geçerken biri güneşi buldu
ateşi
Mehmet Bahadır Özkan

VALİZ

Elinde bir valiz
Nereye gittiği belirsiz.
Diğer elinde şapkası
Uçuşuyor saçları.
Belki son kez
görüyor bu gözler;
Çikolatalan saçları,
Kakaodan gözleri,
Baldan dudakları
da fark etmiyor
bu beyniniz.

Hakan Alparslan

TRAJEDİ TARİFİ

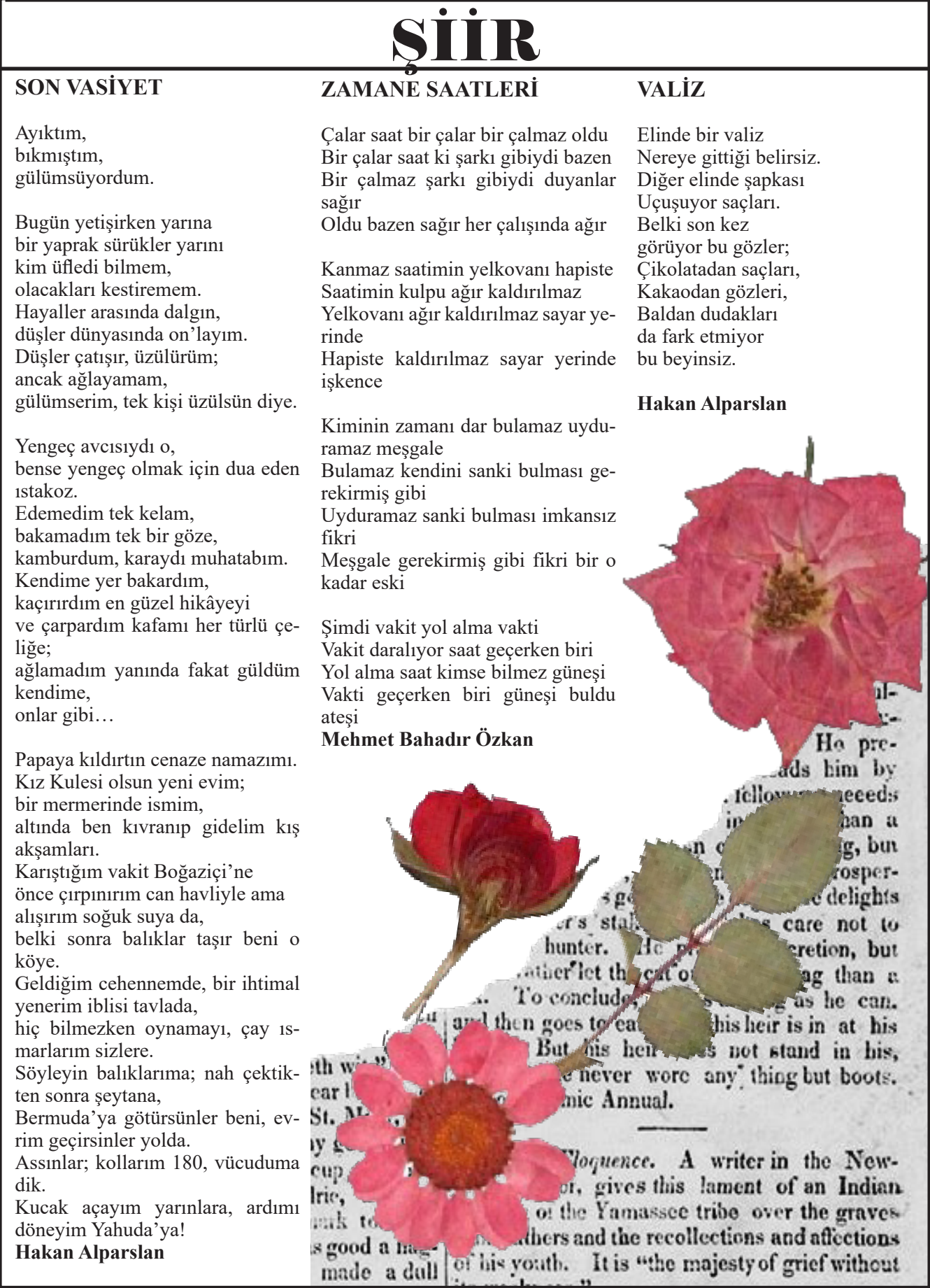
Kerem Bayer

Shakespeare'in meşhur trajedisinde, bir babanın yaşlılığından dolayı yaptığı bir hata yüzünden dünyanın sonunun gelmesi anlatılır. Bu, gençliğinde tek eliyle Britanya'yı fethetmiş kralları soyтары, doğanın gücüne inanan lordları kör birer köylüye ve bir babanın gözündeki meleklerin iblise dönüşmesine neden olan bir hatadır.

İlk gösterimi 1605 yılında İngiltere'de yapılan Kral Lear oyunu, Shakespeare'in günümüze kadar gelen ve hâlâ üzerinde tartışılıp tiyatro-larda üyrlanan bir eserdir. Eğer internette kısa bir araştırma yaparsanız şimdiye dek yapılmış birçok uyarlamasını görebilirsiniz. Benim size anlatmak istediğim yapım ise oyuncu Simge Günsan'ın yazdığı ve ekibiyle geçtiğimiz haftalarda İKSV tiyatrolarında çevrimiçi olarak gerçekleştirdikleri “Lear Mutfakta” adlı tek kişilik tiyatro oyunudur. Oyunda Simge Günsan, orijinal hikâyeden birkaç yeri kesmesine rağmen 55 dakikalık bir süre içinde genel hatları ile Lear'ın tragedyasını anlatıyor.

Simge Günsan'ın “Shakespeare Mutfağı” serisini izlememiş biriyse bu yapım size çok farklı gelecektir. Çünkü tek kişilik bir kadro ile tüm karakterleri kılık değiştirmeden sadece yemek malzemeleri kullanarak anlatır. Kral Lear, son

kullanma tarihi gelmek üzere olan bir kavanoz menemen harcıdır. Paragöz, hain ve kralın tanımıyla “içlerine iblis girmiş” kızlarından Goneril, kaşar peyniri; Regan, tulum peyniridir. Babasını yürekte seven, duygularını ifade edebilecek kelimelerin olmadığı söyleyen ve hakkı yenen küçük kız Cordelia ise taze mozzarella peyniridir. Gloucester Kontu'nun biri gayrimeşru biri soylu olan oğulları Edmund ile Edgar da yumurtalardır. Olayların geçtiği şato ise bir ekmektir ve tabii ki kahvaltıda kimsenin eksik etmediği çay ise Fransa kralıdır. Soyluların dışında oyunu sevendiren ve hikâyenin asıl anlatıcısı olan soyтары ise Simge Günsan'ın kendisidir. Bu da kafasına taktığı küçük soyтары şapkasından anlaşılabilir. Menemenin yapılmasına katkıda bulunan ve Lear'ın adamlarını oynayan kürdanlar, türlü çeşit alet edevat da vardır. Oyunun çevrimiçi izlenme süresi 28 Aralık'ta doldu ama İKSV'nin diğer oyunları gibi internet sitelerinde tekrar yayınlanabilir ya da Simge Günsan'ın “Macbeth Mutfakta” oyunu gibi YouTube üzerinden paylaşılabilir. Tiyatro severlere ve sınav haftası iptal oldu diye seven tüm öğrencilere, sıkıntınızı, stresinizi azaltmak ya da sadece kültürlenmek amacıyla “Lear Mutfakta” oyununu veya diğer çevrimiçi tiyatro yapımlarını bir saatinizi ayırarak izlemenizi tavsiye ederim. [1][2][3][4]

SPOR

AVRUPA'DA BİR İLK: DİJİTAL TRİBÜN UYGULAMASI

Mert Ay

Koronavirüs hayatımıza girdiğinden beri okulların ve gündelik hayatımıza dair pek çok aktivitenin dijitalleşmesini izledik. Uzun bir süredir seyircisiz oynanan spor müsabakaları da bu dijitalleşmeye ayak

uydurmaya başladılar. Seyirci desteğini oyunculara hissettirmek ve oyuncuların taraftarlarla bağını kuvvetlendirmek için uzun zamandır çare arayan spor takımları, seyircileri ve oyuncuları çok mutlu edecek bir yeniliğe imza attılar. Geçtiğimiz haftalarda Türk basketbolu için en

önemli takımlardan biri olan Anadolu Efes, Microsoft Türkiye ile iş birliği kapsamında “Anadolu Efes Spor Kulübü Dijital Tribünü” adlı uygulamayı başlattı. Bu uygulama sayesinde Anadolu Efes taraftarları Microsoft Teams adlı, okullarda eğitim amaçlı da kullanılan, dijital

toplantı uygulamasındaki “together” özelliğini kullanarak seyircisiz oynanan spor müsabakalarına, taraftarları dijital bir şekilde dahil etmeyi başardılar.

Instagram’dan ve Anadolu Efes Spor Kulübü’nün mobil uygulamasından kampanyalara dahil olan

Anadolu Efes taraftarları, evlerinde maçı izlerken aynı anda dijital tribünlerde yerlerini alarak Avrupa’da bir ilke imza attılar. İlk defa 17 Kasım 2020’deki Anadolu Efes – Bayern Münih maçında karımıza çıkan Anadolu Efes Dijital Tribünü uygulamasından evlerinde maçı izleyen seyircilerin görüntüleri, saha kenarlarına yerleştirilen dev ekranlardan yansıtıldı. Microsoft Türkiye Pazarlama Grup Direktörü Ozan Öncel, uygulama ile ilgili şu ifadeleri kullandı: “Basketbol seyircilerin varlığıyla, tezahüratlarıyla, alkışı ve heyecanıyla anlam kazanan bir spor. Taraftarsız karşılaşmalar hem seyircilerin hem de sporcuların motivasyonunu düşürüyor. Anadolu Efes, daha önce NBA karşılaşmalarında da hayata geçirilen dijital tribün uygulamasını denemek istediğini söylediğinde ‘Neden olmasın?’ dedik. Microsoft Teams’in ‘together’ modunu yapay zekayla çalışan ve çok sayıda insanı aynı fonun önünde yan yana ve alt alta gösteren bir segmentasyon programı gibi düşünebilirsiniz. Bir yandan evlerinde keyifle maçı izleyen taraftarlar, diğer yandan maçın fiziki olarak oynadığı sahadaki dijital tribünlerde yerleştirilen dev ekranlarda kendilerini ve diğer seyircileri görebiliyorlar.” Öncel, sözlerini sporu teknolojiyle buluşturarak pandemi döneminde basketbol tutkunlarına takım ruhunu yeniden hissettirmenin mutluluğunu yaşadıklarını belirterek notlandı. [45][46][47][48]

MİLLİ YÜZÜCÜ MERVE TUNCEL REKOR KIRDI

Selen Vatansever

İstanbul’da devam eden Türkiye Arena Kulüpler Arası Kısa Kulvar Genç ve Açık Yaş Yüzme Şampiyonası’nda dünya rekoru çıktı. Milli yüzücü Merve Tuncel 1500 metre serbest yarışında kısa kulvar dünya gençler rekorunun yeni sahibi oldu. ENKA’nın sporcusu 15.45.29’luk derecesiyle yedi yıllık rekoru tarihe geçirdi. Bu seride önceki rekor, 2013’te 15.54.69’luk dereceyle Avustralyalı Chelsea Gubecka’ya aitti.

On Beş Yaşında Dünya Rekortmeni Oldu

ENKA Spor Kulübü Genel Müdürü ve Teknik Konulardan Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Ekrem Ay, Merve Tuncel’in rekorunu şu sözlerle değerlendirdi: “Merve Tuncel ve Beril Böcekler zaten olimpiyat barajını aşan sporcularımız. Kendi-

lerinden 16 dakikanın altında bir derece bekliyorduk ama dünya rekoru sürpriz oldu. Yarışı seyrederken göz yaşlarımızı tutamadık. Kendilerinden daha nice başarılar bekliyoruz.”

2013 yılından beri kırılmayan dünya gençler rekorunu kıran 15 yaşındaki Merve Tuncel yeni hedefini açıkladı: 2024 olimpiyatı. Olimpiyatlarda ilk hedefinin finallere kalmak olduğunu söyleyen Merve Tuncel, 2024’te madalya kazanacağına inanıyor. Genç sporcu, “1500 metre serbestte olimpiyat kotası aldım. Şu an için hedeflerim 800 serbest ve 400 serbestte olimpiyat kotası almak.” dedi.

Yüzmeye Dört Yaşında Başladı

Henüz 2-3 yaşlarındayken Ankara’daki evlerinin banyosundan hiç çıkmayan, suyla oynamayı çok seven, kovaya oturup saatlerce suyla oynayan küçük Merve’nin yeteneğini Yenimahalle Belediyesi Spor Kulübü antrenörü Erhan Bulut keşfetmişti. 10 yaşına gelince Eryaman Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi’nde Arnavut asıllı İtalyan antrenör Gjone Shyti ve Deniz Er Ayvacı ile çalışmaya başlayan Merve, hızla kendisini geliştirdi ve sonrasında ENKA’ya transfer oldu. [55][56][57][58]

GÖKSU ÜÇTAŞ ŞANLI’DAN TARİHİ MADALYA

Selen Vatansever

“Mersin’de düzenlenen Avrupa Kadınlar Artistik Cimnastik Şampiyonası’nda, büyüklere milli sporcumuz Gökse Üçtaş Şanlı, yer aletinde gümüş madalya kazandı. Olimpik Cimnastik Salonu’nda gerçekleştirilen organizasyon, büyükler kategorisindeki bireysel alet finalleriyle son buldu. Sporcular, atlama masası, asimetrik paralel, denge ve yer aletinde Avrupa şampiyonu olma yolunda jüriden en yüksek değerlendirmeyi alabilmek için yarıştı. Artistik Cimnastik Milli Takımımız’dan Gökse Üçtaş Şanlı, yer aletinde 13100 puan toplayarak ilk sıraya yerleşti ve altın madalyayı kazandığı duyuruldu. İkinci sıradaki Rumen sporcu Larisa Andreea Iordache’nin, jürinin verdiği 13050 puana itiraz etmesi üzerine yeniden değerlendirme yapıldı. Iordache, yeni değerlendirmede 13450 puan alarak, birinci sıraya yükseldi ve altın madalyanın sahibi oldu. Milli sporcumuz Gökse Üçtaş Şanlı da Avrupa ikincisi olarak gümüş madalya kazandı.”

İlk kadın Olimpik cimnastikçimiz Gökse Üçtaş Şanlı, yer hareketinde 13.100 puanla Avrupa ikincisi olurken, Şampiyona tarihimize büyük kadınlardaki ilk madalyamızı da kazandı. Gençlerde ise milli sporcumuz Derin Tanrıyaşıkür asimetrik paralelde bronz madalya kazanarak kadınlardaki ilk madalyamızı elde etti.

Takımlarda ise Gökse Üçtaş Şanlı, Dilara Yurtdaş, Cemre Kendirci, Ece Yağmur Yavuz ve Bilge Tarhan’dan oluşan ekibimiz 143.795 puanla Avrupa dördüncüsü oldu. Büyükler kategorisindeki bireysel alet finallerinde alınan sonuçlar ise şöyle:

Atlama masası

1. Zsafia Kovacs (Macaristan): 14050 puan
2. Larisa Andreea Iordache (Romanya): 13875 puan
3. Anastasiia Motak (Ukrayna): 13850 puan

Asimetrik paralel

1. Zsafia Kovacs (Macaristan): 13850 puan
2. Zoja Szekely (Macaristan): 13550 puan
3. Barbora Mokosova (Slovakya): 13300 puan

Denge aleti

1. Larisa Andreea Iordache (Romanya): 14000 puan
2. Silviana Sfiringu (Romanya): 13800 puan
3. Anastasiia Motak (Ukrayna): 13100

Yer aleti

1. Larisa Andreea Iordache (Romanya): 13450 puan
2. Gökse Üçtaş Şanlı (Türkiye): 13100 puan
3. Lihie Raz (İsrail): 12750 puan

Gökse Üçtaş Şanlı 30 Ağustos 1990 yılında Gaziantep’te doğdu. Türk artistik cimnastikçi, 2009 Akdeniz Oyunları’nda atlama masasında gümüş madalya aldı ve Türkiye’ye bu dalda madalyayı kazandıran ilk kişi oldu. Mart 2010’da Doha’da yapılan Dünya Kupası yarışmasında yer hareketlerinde bronz madalya aldı. 2010 senesinde, Çek Cumhuriyeti’nin Ostrava kentinde düzenlenen Dünya Kupası yarışmalarında, yer aletinde altın, denge ve atlama aletlerinde ise gümüş madalya kazanarak Türkiye’ye üç madalya getirdi. 2012 Yaz Olimpiyatları’nda Türkiye’yi tarihinde ilk kez artistik cimnastik dalında temsil etti.

Türkiye’ye şampiyona tarihinde büyükler kategorisinde ilk madalyasını kazandıran Gökse Üçtaş Şanlı, İzmir’de coşkuyla karşılandı. İzmir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü’ne gelen Şanlı için karşılama töreni düzenlendi. Törende Dünya ve Avrupa Şampiyonalarında altın madalya kazanan ve dereceler elde eden milli cimnastikçiler İbrahim Çolak, Ferhat Arıcan, Ahmet Önder ve Nazlı Savranbaşı da yer aldı. Şanlı, başarıların ekip işi olduğunu söyleyerek, “Madalyamı, Türk kadınlara ve annelere armağan ediyorum.” dedi.

“Bu Madalya Hepimizin”

Törende konuşan milli sporcu Gökse Üçtaş Şanlı, “Burada olmak çok heyecan verici. Mutlu ve gururluyuz. Genç arkadaşlarım takım finallerinde ve bireysel finallerde geleceğe dair ne kadar umutlu olduğumuzu gösterdi bize. Bizler de elimizden gelenin en iyisiyle yarışarak ülkemizi temsil ettik ve madalyayı kaptık. Böyle büyük bir organizasyonun ülkemizde olması ve Cimnastik Federasyonumuzun bu kadar kısa sürede titizlikle bunu yürütmesi, ülkemizin ne kadar güçlü ve başarılı olduğunu gösterdi. Bunun için bize destek veren başta antrenörlerimiz, takım arkadaşlarımız, ailemiz, genel müdürlüğümüz ve Gençlik ve Spor Bakanlığımıza çok teşekkür ediyorum. Bu bir ekip işi, hep birlikte buralara geldik. Bu madalya hepimizin.” ifadelerini kullandı. Şampiyonada önce birinci sıraya girerek altın madalyayı alması beklenen ancak ikinci sıradaki Rumen rakibinin itirazı üzerine ikinci sıraya yerleştiğini hatırlatılan Gökse Üçtaş Şanlı, “Aslında birinciliğin gözyaşını da döktük. Birinci olmuş kadar sevindik ama gümüş madalya da bizim için çok güzel. Kadın her şeyi toparlar. Evi geçindirir, annelik yapar. Kadın hep cefakardır. Bunun için ben madalyamı Türk kadınlara ve annelere armağan ediyorum. Hali hazırda iki yıllık bir hedefim var. O süre içerisinde de yarışmalara katılmaya devam edeceğim.” dedi. [49][50][51][52][53][54]

YAŞAM

2020 YILINDA ÇIKMIŞ 10 YENİ OYUN

Hakan Gölbek

Bu yazıda gazetemizde ilk iki ayda benzeri pek olmayan bir konuyu ele alacağız. Açıkçası yenilerine de vesile olması dileğiyle yazmak istiyorum. Pek benzeri şu ana kadar yazılmamış olsa da bilgisayar oyunlarını ve onlar hakkındaki yazıları gerçekten seven bir okuyucu kitlesinin varlığına inandığım için böyle bir liste yapmak istedim. 2020 yılında çıkmış olan 10 adet oyundan bahsettim. Bu liste kesinlikle bir kalite sıralaması değil veya objektif bir liste de değil, herhangi bir araştırma-

ya dayanmıyor, kötünden iyiye veya iyiden kötüye de gitmiyor. Sadece 2020 yılında çıkmış 10 adet oyunu barındırıyor. Bu oyunların hepsini oynamış olarak yorum yapmayacağım. Oynadıklarımın daha çok bahsedeceğim, oynamadıklarımı ise gördüğüm kadarıyla aktaracağım. En azından hepsinden uzunlu kısalı bildiğim kadar yorum yapacağım. Umarım gazetemizde buna benzer yazılar görmekten hoşlanırsınız. O halde ilk oyunla başlayalım.

Fall Guys: Ultimate Knockout

Fall Guys açıkçası bu yazıyı okuyan herkesin bildiği bir oyundur diye düşünüyorum. Hatta oyunlarla arası olmamasına rağmen şöyle bir göz atarlar bile bu oyunu muhtemelen biliyordur. Kısım bu yüzden ilk sıraya koydum. 2020'nin şubat ayında çıkmış, ortalarına doğru da patlamış bir oyun. Son iki aydır adını fazla duymasak da çok popüler oldu. Hoplamalı, zıplamalı, çevrimiçi ve kısmen rekabet unsuru içeren bir oyundur. Açıkçası grafikleri biraz daha renkliydi. Şahsen oynamadım fakat oturup zaman geçirmek için yeterli. Oyun deyince sert çizgileri ve beklentileri olan kişileri pek etkilemez diye düşünüyorum. Oyunda farklı parkurları ve mücadeleleri tamamlayıp yarışıyorsunuz. Böylece sona kalmaya çalışıyorsunuz. Oynayan bir iki arkadaşımın yorumunu da aldım. Oyuna yeni başlayınca eski oyuncularla mücadele etmenin zor olduğunu düşünüyorlar. Ama yine de ilgilenenin şans vermesi gereken bir oyun.

Valorant

Valorant'ı herkes duymuştur diye düşünmüyorum ve yine az çok popüler bir oyun bana kalırsa. Aslında bu oyun daha uzun konuşmayı hak ediyor. Hatta mümkün olursa bir başka yazıda konuşuruz da. Fakat şu anlık yüzeysel bir özet yapmak makul olur. Valorant beşe beş oynanan rekabetçi bir MMOFPS oyunu. CS:GO'nun şu anlık en büyük rakibi denilebilir. Çoğunlukla da CS:GO ile kıyaslanıyor. Burada böyle detaylı bir kıyasa girmeyeceğim fakat karşı karşıya koymamız bu oyun için şarttır. Valorant, League of Legends oyununun yapımcısı ve yayıncısı Riot Games tarafından geliştiriliyor. Bu durum oyun için ciddi bir avantaj. Hem oyunun bütçe sıkıntısı çekmeyeceğini hem de deneyimli bir firma tarafından geliştirileceğini gösteriyor. İki oyunda da eşit zaman harcıyorum kendi adıma konuşacak olursam. Her iki oyunun da eksileri ve artıları var. Bunlar bu yazıda kıyaslanabilecek kadar az değil. Ama özellikle Valorant'ın Türkçe seslendirmeleri beni tatmin etti. Yani ana dilinde oyunu duymak, oyunu yapan firmanın bu seslendirmeyi yapmasını ayrı bir güzel. CS:GO oynayan herkes bir defa bakmalı. Bu oyunla alakalı detaylı bir kıyas yazısı önümüzdeki aylarda umarım gazetemizde olur. Ama 2020 yılında çıkmış yeni bir oyun olan Valorant, en büyük haberlerden biri.

Cyberpunk 2077

Yine popüler bir oyunla devam edelim. Cyberpunk artık duymayanın kalmadığı bir oyun. Herkes oynadığı için değil gerektirdiği sistem kaynakları ve optimizasyon sorunları ile 2020'nin sonuna yetişip ağızlarından düşmez oldu. Şayet bana ülkede böyle bir oyunu oynayanlar çok azdır gibi geliyor. Oyunu oynayabilecek sistem gücüne sahip bir bilgisayarı olan kişi sayısı bile azken +50GB indirilmesi gereken oyun dosyalarını da indirmek ayrı bir çile. İnternet hızlarımızın çok da iyi olmadığını biliyoruz. Fiyatına gelmiyorum bile. Herkesin alıp oynayabileceği bir oyun değil. Gündeme de oynanışıyla düşemedi pek. Oyunun bilgisayarlarda yaşattığı optimizasyon sorunu daha çok konuşulur oldu. Ama oyun büyük bir yapım. Bir devrim bana kalırsa. Grafikleri zaten iyi, ona lafım yok. Hatta 2. bir GTA vakası. Bir bilgisayar gördüğümüzde "GTA açar mı abi?" muhabbeti Cyberpunk'a dönecek gibi. Bana kalırsa Cyberpunk 2030 yılına doğru 2. bir yükselişle karşılaşabilir. Aynı GTA gibi. Tabii bunu zaman gösterecek. Olur da bu dediğim olursa diye tarihe imza atmış olalım. O zaman döner, bu yazıya bir daha bakarsınız.

Half Life: Alyx

Bir başka yakın zamanda oynayamayacağımız oyun da Half Life: Alyx. Bu bir VR oyunu, bu yüzden de çoğumuz önümüzdeki birkaç yılda oynayamayacak. Ama Half Life gibi devasa bir ismin yapımı olması onu önemli yapıyor. Hikayesi Half Life 2'nin devamı niteliğinde değil. Ondan önceki bir tarihte geçiyor. Yani hâlâ Half Life 3'ü bekleyeceğiz gibi. Alyx bidaha zor göreceğimiz bir yapım olacak. Şayet oyunun satış rakamları yapımına harcanan bütçeyi karşılar mı o bile bir muamma. VR gözlükle oyun oynayabilmek şu an için çok mümkün değil. Ama oyun orada duruyor. Bir gün her zaman oynamayı bekliyor olacak benim için. Belki on belki yirmi yıla. Ama bir gün bunu da mutlaka oynamak lazım.

Red Dead Redemption 2

Red Dead Redemption, bizim anacağımız adıyla RDR2 GTA serisiyle ün kazanmış Rockstar Games'in geliştirdiği bir oyun. Bu oyun aslında 2019 yılının sonunda çıktı fakat 2020 yılında son halini aldı. Hatta Steam 2020 ödüllerinin de kazananı oldu. Yani bu oyunu 2020'de çıkmış kabul edebiliriz. Western temalı bir senaryo oyunu. Açıkçası epey pahalı bir oyun fakat RDR2 fiyat bağımsız olarak tartışılmaz kalitede bir oyun. GTA serisi ile yeterince kazanmasına rağmen yeni atılımlar yapan Rockstar Games deneyimlerini bu oyunda da kullanmış. Oyun çok yüksek bir beğenilme oranına sahip. Büyük bir çıkışı olmuştu ve beklenen heyecanı da karşıladı. Bu oyun da Cyberpunk gibi gelecekte daha popüler olacak bence. Tabii bunu zaman gösterecek. Türünü sevenler için RDR2 şu anda da güzel bir oyun.

Call of Duty: Black Ops Cold War

Bu oyun üzerinde çok durmayacağım fakat 2020 yılının yine önemli oyunları arasında. Call of Duty serisine şahsen hakim değilim. Çok bir şey diyemem, ne desem yanlış olur. Fakat kesinlikle bu yazıda yer almayı hak ediyordu. Zaten oyunu sevenler de bunu anlamıştır. Bu yüzden ben de bir paragraftık yer verdim.

DOOM Eternal

Köklü bir oyunla devam edelim istedim. Sıradaki oyun DOOM Eternal. Diyecek çok bir şey yok, yine aynı DOOM hissiyatı olan bir oyun. Diyecek bir şey yok dediysem Eternal için dedim. DOOM serisi için çokça şey söylemek mümkün. 1993'de 27 yıllık ilk oyunuyla çıkan DOOM cidden büyük bir yapım. Ama çizgisini bozmayışı da büyük bir başarı şu an için. DOOM 64 de dahil tüm DOOM oyunlarında olduğu gibi Eternal da hızlı bir oyun mekaniğine sahip. İşte DOOM dediğimiz de bu bana kalırsa. Çok dinamik olması DOOM'un asıl özelliği zaten. Hep hareket ve aksiyon içermesi oynadıkça rahatlatıyor. Bu dediklerim tüm DOOM oyunları için geçerli. Kesinlikle 2020'de çıkmış en şahane oyunlardan biridir bana kalırsa DOOM. Tabii hitap ettiği kesime göre. Bu tarz oyunları sevmemek de mümkün ama bana kalırsa sevimliye layık bir oyun olmuş.

Hades

Çok az bahsetmek istediğim Hades, kendi çapında güzel bir oyun. Haritayı üstten gördüğümüz ve karakterimizi yöneterek savaştığımız sade bir oyun. Farklı yetenekleri üst üste koyuyoruz ve farklı güç komboları oluşturuyoruz. Öldüğümüzde en baştan başladığımız fakat hikayeyi farklı yaşadığımız bir oyun. Yani "Öldüm. Her şey başa döndü, aynı şeyleri yapacağım." diye bir durum yok. Oyunu daha oynamadım. Oynama listemde şu an fakat "steam ödülleri" aday gösterildiği için bu listeye layık bir yapımdır diye düşündüm. O yüzden yer almasını istedim.

Minecraft Dungeons

Bu oyunu 15 saate yakın oynadım ve artık üzerinde detaylı konuşabilirim. 2020 yılında çıkan yine önemli oyunlardan biri bence. Ama yeteri kadar konuşulmadı. Minecraft Dungeons bence bildiğimiz Minecraft ile çok farklı aslında. Hatta dokular hariç alakası yok. Oyunu kuş bakışı izlediğimiz bir yapım. Kuş bakışı dedim ama derinlik unsuru da var orası yanlış anlaşılmasın. Oyun biraz daha "arcade" biçiminde hareketli. Canavarlara elimizdeki yakın dövüş silahı ve yayla saldırıyoruz. Savaşırken kullanabileceğimiz yeteneklerimiz var. Hikayesi çok da etkileyici değil. En azından benim için öyleydi. Ama savaş mekanikleri güzel. Oynattırıyor kendini fakat bir süreden sonra tekrara düşüyor. Haritayı tamamen bitiriyorsunuz. Bir oda tam bitti derken o odada almayı unuttuğunuz bir sandık var ve onu almak zorunda değilsiniz fakat o sandıktaki tem olmadan da diğer bölümleri geçmek çok zor. Yani o koca bölümü baştan oynuyorsunuz ve bu çok rahatsız etti beni.oyun süresi uzatılmaya çalışılmış gibiydi. Bu da 15 saat sonunda sıkılmama sebep oldu. Ama yine de oynamaya değer. On beş saat gerçekten iyi bir oynama süresi. Şayet bu yıl yapılmış güzel bir oyun olmuş.

Mount & Blade II: Bannerlord

Listenin sonuna kalan bu oyun, 2020 yılında erken erişime sunuldu. Daha son hâli çıkmasa da bu listede olmayı hak ediyor. Bu oyunun benim için çok ayrı bir yeri var. Açıkçası hepimiz için çok ayrı bir yeri olması lazım. Çünkü bu oyun bir Türk firması olan Tale Worlds tarafından yapıldı ve dünya çapında ses getirdi. Bir Türk firmasından böyle bir oyun çıkması açıkçası beni çok mutlu etti. Zaten Warband'dan da bildiğimiz bir firmaydı Tale Worlds. Böyle bir oyunla çıkmaları ve binlerce insan tarafından beklenmesi gerçekten büyük bir olay. Umarım yine Türk geliştiriciler tarafından bu derecede güzel oyunlar çıkmaya devam eder. Bannerlord bir rol yapma aksiyon oyunu denilebilir. At üstünde savaş ok ve yay kullandığınız, kaleler gezip savaşlar yaptığınız bir oyun. Yapay zekâ Warband'a göre çok gelişmiş. Açıkçası tam sürümünü çıkmadan yargılanacak bir oyun değil. Ama yine de bu listede kesinlikle bir yeri var.

Bu listede tamamen rastgele ve popüler 10 adet oyundan bahsettik. Tabii ki bu oyun da olsa iyi olurdu dediğiniz çok fazla oyun olabilir. Çok popüler olmasına rağmen bu listeye koymadığım; Resident Evil, Watch Dogs Legion, Last of Us Part 2, Crysis: Remastered, Assassin's Creed Valhalla gibi büyük ve popüler yapımlar da var. Fakat bunların sadece bazılarında bahsedebildik. Yeni yılda daha başarılı yapımlar görmek dileğiyle.

YAŞAM

PIZZA MARGHERİTA

Nida Nur Efe

Bu ay tariflerimize İtalyan esintileri eşliğinde devam ediyoruz. Sizin için İtalya’da yediklerinizi aratmayacak, üstelik bir gece önceden hamuru mayalamanıza da ihtiyaç kalmayacak harika bir pizza tarifim var. Denediğiniz tarifleri “Instagram: @nidalovesbaking” üzerinden benimle paylaşmayı unutmayın. Hazırsanız başlayalım.

Malzemeler

Hamur için:

- 500 gram un
- 1 tatlı kaşığı tuz
- 1 paket instant maya (7 gram)
- 325 mL ılık su

Sos için:

- 2 diş sarımsak
- 1 tatlı kaşığı kekik
- 1 tatlı kaşığı tuz
- 1 tatlı kaşığı toz şeker
- 2 adet rendelenmiş domates veya 200 ml domates sosu
- 2 yemek kaşığı zeytinyağı

Üzeri için:

- fesleğen yaprakları
- 1 yemek kaşığı zeytinyağı
- domates dilimleri
- mozzarella peyniri
- 2-3 yemek kaşığı rendelenmiş Parmesan peyniri

Yapılışı

Öncelikle hamurumuzu hazırlayarak işe başlıyoruz. Un ve tuzu yoğurma kabına alın. Ilık su içine kuru mayayı ekleyip güzelce karıştırın ve yoğurma kabına ekleyin. Eklediğiniz malzemeleri hamurunuz pürüzsüz oluncaya kadar yoğurun, ardından 2 eşit parçaya bölün. Kurumaması için üzerlerine nemli bir mutfak bezi örterek yaklaşık 2 saat mayalanmaya bırakın. Bu sırada sosunu hazırlayarak devam edelim. Kızdırdığınız zeytinyağına ufak ufak doğradığınız sarımsakları ve kekigi ekleyin. Birkaç dakika kavurduktan sonra rendelenmiş domates veya domates sosu, şeker ve tuzu ilave edip birkaç dakika daha sosu pişirin. Altını kapatıp kenara alın. İki saatin ardından mayalanan hamura elinizle veya bir merdane yardımı ile uygun pizza şeklini verin ve unladığınız fırın tepsisine alın. Tabanının ince ve kenarlarının tabanlara göre nispeten biraz daha kalın olmasına özen gösterin. Açtığınız hamura domates sosunu her yere eşit miktarda gelecek şekilde yayın ve üzerine rendelenmiş Parmesan peynirini ekleyin. Sosun üzerine mozzarella parçalarını, fesleğen yapraklarını ve domates dilimlerini ekleyin. Bir miktar zeytinyağı gezdirin. 250 derece fırında yaklaşık 8-10 dakika kenarları kızarıncaya kadar pişirin. Pişen pizzayı tabağa alın. Üzerine dilerseniz biraz daha zeytinyağı gezdirip birkaç adet fesleğen yaprağı ile süsleyin. **Servise hazır, afiyet olsun!**

KAYNAKÇA

[1]<https://tiyatro.iksv.org/tr/yirmi-dorduncu-istanbul-tiyatro-festivali-2020/lear-mutfakta>
[2]<https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/asu-mar0/ihanet-soslu-memen-6361369>
[3]<https://www.birgun.net/haber/shakespeare-ile-mutfak-tayiz-326339>
[4]https://tr.wikipedia.org/wiki/Kral_Lear#Karakterler
[5]https://tr.wikipedia.org/wiki/Hayao_Miyazaki
[6]<https://www.vanityfair.com/hollywood/2014/02/hayao-miyazaki-animator-the-wind-rises>
[7]<https://filmschoolrejects.com/studio-ghibli-beautiful-shots/4/>
[8]https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk_tiyatrosu
[9]<https://tr.wikipedia.org/wiki/Tiyatro>
[10]<https://sehirtiyatrolari.ibb.istanbul/Activity?page=1>
[11]<https://yontemuzerine.wordpress.com/2013/11/15/stanislavski-oyunculuk-yontemi/>
[12]<https://www.theguardian.com/stage/gallery/2019/feb/26/alan-rickman-cate-blanchett-ivan-kyncl-theatre-in-pictures-v-and-a#img-7>
[13]<https://vegasnews.com/147305/national-tour-of-hamilton-coming-to-las-vegas-during-2017-2018-season.html>
[14]https://tr.wikipedia.org/wiki/15_Joseph_Karl_Stieler_tarafından_yapılan_Beethoven_portresi_-_1820
[16]Seda Bayındır Uluskan, Atatürk’ün Sosyal ve Kültürel Politikaları, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara, 2010, s.87-88.
[17]Gülşah Eser, “Arifiye Köy Enstitüsü’nün Sapanca Gölü ve İzmit Körfezindeki Balıkçılık Çalışmaları”, Uluslararası Gazi Akçakoca ve Kocaali Tarihî Sempozyumu, Kocaeli, 2015 s.1231.
[18]Pakize Türkoğlu, Tonguç ve Enstitüleri, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2013, s.125.
[19]Türkoğlu, a.g.e., s.213
[20]Engin Tonguç, Bir Eğitim Devrimcisi İsmail Hakkı Tonguç, Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği Yayınları, İzmir, 2009, s.321.
[21]<https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C4%B1rg%C4%B1zlar#~:text=K%C4%B1rg%C4%B1zlar%20veya%20K%C4%B1rg%C4%B1z%20T%C3%BCrkleri%2C%20%C3%A7o%C4%9Funlu%C4%9Fu,K%C4%B1rg%C4%B1zlar%20ilk%20kez%20M.%C3%96.>
[22]<https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C4%B1rg%C4%B1zca>
[23]<https://orhaajans.com/pamir-daglarindan-vana-yerlesen-kirgizlar/>
[24]<https://www.tarihistan.org>
[25]<https://renklikalemler.org>
[26]<https://qha.com.tr>
[27]https://en.wikipedia.org/wiki/File:Nellie_Bly3.jpg
[28]https://en.wikipedia.org/wiki/File:Nellie_Bly_journalist.jpg
[29]https://en.wikipedia.org/wiki/File:Elizabeth_Bisland_circa1891.jpg
[30]https://en.wikipedia.org/wiki/File:Elizabeth_Bisland_Around_the_World.jpg
[31]https://en.wikipedia.org/wiki/Around_the_World_in_Eighty_Days
[32]https://en.wikipedia.org/wiki/Nellie_Bly
[33]https://tr.wikipedia.org/wiki/Nellie_Bly
[34]https://en.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_Bisland
[35]<https://www.biyograficim.com/latife-hanim.html>
[36]<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/ataturkun-esi-latife-hanim-kimdir-40742911>
[37]<https://listelist.com/ataturk-latife-hanim/>
[38]https://tr.wikipedia.org/wiki/Latife_Han%C4%B1m
[39]The Three Types of Legitimate Rule (Max Weber)
[40]<https://iep.utm.edu/soc-cont/>
[41]Social Contract (Jean Jacques Rousseau)
[42]Imagined communities (Benedict Anderson)
[43]Invention of tradition (Eric Hobsbawm)
[44]study.com
[45]<http://adoluefessk.sporx.com/anadolu-efesten-bir-ilk-dijital-tribun-SXHBQ893277SXQ>
[46]<https://www.webtekno.com/anadolu-efes-tarafartlari-tribun-microsoft-teams-ten-doldurdu-h103820.html>
[47]<https://pazarlamasyon.com/anadolu-efes-tarafartlari-icin-dijital-tribun-olusturdu/>
[48]<https://www.ntv.com.tr/teknoloji/anadolu-efes-tarafartlari-micro-soft-teams-ile-avrupada-ilk-kez-dijital-tribunde-yerlerini-al-di,P02Bm-RtrCUC0SiTS9v4GCQ>
[49]www.cumhuriyet.com.tr
[50]www.ntvspor.net
[51]www.olimpiyatkomitesi.org.tr
[52]www.turksporu.com.tr
[53]www.haberler.com
[54]www.haberturk.com
[55]www.cumhuriyet.com.tr
[56]www.aa.com.tr
[57]www.hurriyet.com.tr
[58]www.yenicaggazetesi.com.tr
[59]<https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/turksat-5a-uydusu-tek-nik-ozellikleri-nedir-turkiyenin-7nci-uydusu-uzayda-41709696>
[60]<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-55583359>
[61]<https://aydinlik.com.tr/haber/turksat-5a-uydusu-dengeleri-degistirecek-227570-3>
[62]<https://www.medikalakademi.com.tr/koronavirus-nedir-nasil-bulasir-belirtileri-tedavisi-ve-korunma/>
[63]<https://www.mynet.com/finlandiya-da-sosyal-mesafeyi-saglamak-icin-oyuncak-ayili-toplu-tasima-110106681379>
[64]https://www.ntv.com.tr/galeri/yasam/finlandiya-da-sosyal-mesafeyi-saglamak-icin-oyuncak-ayili-toplu-tasima,VgbCaskbJEKc4y0Y_TVfKA/VJg4I9Sz50-ZZ9A83hHJ5Q
[65]<https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/prof-dr-cengiz-kahraman-stanford-universitesinin-en-etkili-bilim-insanlari-listesine-girdi/2093134>
[66]<http://www.turkchem.net/turk-bilim-insani-prof-dr-cengiz-kahraman-buyuk-basari-elde-et-ti.htm>
[67]<https://tr.sputniknews.com/yasam/202012271043470031-yaklasik-2000-yildir-zamanin-durdugu-antik-pompeide-fast-food-restoranin-atasi-bulundu/>
[68]<https://arkeofili.com/pompeide-sokak-yemegi-sunan-freskli-dukkana-ortaya-cikti/>
[69]<https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/turkcell-bip-nedir-nasil-kullanilir-40890097#:~:text=Turkcell%20BiP%2C%20insanlar%20ile%20internet,para%20transfery%20C3%B6zellikle,%20de%20bulunuyor.>
[70]<https://www.sabah.com.tr/gundem/2021/01/11/telegram-hak-kinda-merak-edilenler-teleg-ram-nedir-kimin-ve-guvenli-mi-teleg-ram-nasil-indirilir-ucetli-mi?paging=4>
[71][https://tr.wikipedia.org/wiki/Signal_\(yaz%C4%B1l%C4%B1m\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Signal_(yaz%C4%B1l%C4%B1m))
[72]<https://www.livescience.com/allergies-pfizer-coronavirus-vaccine.html>
[73]https://en.wikipedia.org/wiki/Stephenson_2-18
[74]<https://www.denizhummasi.com/gezegenler-gunese-ne-kadar-uzaklikta-yer-aliyor/>
[75]<https://khosann.com/evrenin-en-buyuk-yildizi-uy-scuti-mi/>
[76]<https://bilimpro.com/2017/04/06/bilinen-en-buyuk-yildiz-uy-scuti/>
[77]<https://www.tubitak.gov.tr/>
[78]<https://www.kozmikanafor.com/gunes-lekeleri-nedir-nasil-olusur/>
[79]<https://tr.euronews.com/2020/12/17/dso-nun-covid-19-un-kaynag-n-bulmak-icin-cin-e-gitme-plan-vuhan-da-memnuniyetle-kars-land>
[80]<https://tr.sputniknews.com/asya/202101061043521304-cin-uzmanlarin-ulkede-virusun-kaynagini-arastirmasi-icin-dso-ile-istisareler-yurutuluyor/>
[81]<https://www.saglik.gov.tr/TR,77516/bakan-koca-koronavirus-ile-iskin-tedbirleri-ve-son-durumu-degerlendirdi.html>
[82]<https://investors.biogen.com/news-releases/news-release-details/biogen-plans-regulatory-filing-aducanumab-alzheimers-disease>
[83]<https://www.jwst.nasa.gov/content/about/index.html>
[84]<https://www.nytimes.com/interactive/2020/science/mars-perseverance-tianwen-hope.html>
[85]<https://directory.eoportal.org/web/eoportal/satellite-missions/t/tianwen-1>
[86]<http://turkkok.net/2021-yilinda-kok-hucre-2/>
[87]https://tr.wikipedia.org/wiki/Plan_S
[88]<https://www.bbc.com/news/health-55388846>
[89]<https://www.cnnturk.com/video/turkiye/son-dakika-haberi-bakan-koca-acikladi-15-kiside-mutas-yonlu-virus-ingiltereden-girisler-tamamen-durduruldu-video>
[90]<https://www.bbc.com/news/health-55534727>
[91]<https://t24.com.tr/yazarlar/pinar-okyay/pfizer-ve-bio-n-tech-asisinin-akla-getirdikleri.28727>
[92]<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/different-vaccines/Pfizer-BioNTech.html>
[93]<https://www.cbc.ca/news/health/pfizer-biontech-vaccine-appears-effective-against-mutation-in-new-coronavirus-variants-study-suggests-1.5865885>
[94]Platon, Devlet, İş bankası kültür yayınları, 2016
[95]Jean-Jacques Rousseau, Toplum Sözleşmesi, İş bankası kültür yayınları, 2016
[96]Platon, Sokrates’in Savunması, Çev. Niyazi Berkes, Cumhuriyet Yayınları, Haziran 1998
[97]<https://mathladyhazel.medium.com/why-socrates-sentenced-to-death-b2af67072632>
[98]<https://www.cam.ac.uk/news/socrates-was-guilty-as-charged>
[99]<https://www.theschooloflife.com/thebookoflife/why-socrates-hated-democracy/#:~:text=Socrates’s%20point%20is%20that%20voting,to%20Samos%20in%20a%20storm.>
[100]<https://www.britannica.com/topic/Thirty-Tyrants>
[101]<https://www.felsefe.gen.tr/sokrates-socrates-kimdir/>

Genel yayın yönetmenleri: Zeynep Sude Küçük , Merve Eren
Editör: Ayşe Betül Fırat
Editör yardımcısı:Kader Kılıç
Tasarım editörü: Zehra Sultan Culha
Tasarım editörü yardımcıları: Ece Nisa Yassıbaş, Şule Öztürk, Zelay İmga, Kerem Bayer, Hakan Gölbek, Ali Çağatay Ceyhan
PR başkanı: Betül Gül